

K

997/1952, 1, 2

342.533(497.4)"1952"

019520087

COBISS 0

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

I. izredno zasedanje
(Drugi sklic)

21. marca 1952

II. izredno zasedanje
(Drugi sklic)

29. aprila 1952

Izdala Ljudska skupščina LRS

1952

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

I. izredno zasedanje

(Drugi sklic)

21. marca 1952

Izdala Ljudska skupščina LRS

1952

997

28. VII. 1952 / 87.

I. seja

I. izrednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki se je vršila dne 21. marca 1952 v Ljubljani.

Predsednik: dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: inž. Pavle Žaucer.

Predsednik dr. Ferdo Kozak prične ob 10.20 sejo s čitanjem ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS k I. izrednemu zasedanju drugega sklica.

Ukaz se glasi:

Na podlagi 1. točke 72. člena ustave LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o sklicanju Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije se skliče k I. izrednemu zasedanju drugega sklica na dan 21. marca 1952 ob 10. uri.

U. št. 62

Ljubljana, dne 11. marca 1952.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Pričenjam 1. sejo I. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS drugega sklica. Zapisnik današnje seje bo vodil tajnik Pavle Žaucer.

Predsednik vlade LRS je predložil ljudski skupščini v razpravo in sklepanje predlog mnenja in pripomb k predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952.

Ta predlog sem v smislu določil poslovnika poslal odboru za gospodarstvo in finance, ki je o njem razpravljal in sklepal, sestavil poročilo in določil poročevalca. Zaradi tehničnih ovir bo ta predlog razdeljen ljudskim poslancem šele popoldne tako, da ga bodo pri diskusiji že imeli v rokah.

Prezidij Ljudske skupščine LRS je poslal ljudski skupščini v potrditev ukaze, izdane v času od 24. decembra 1951 do 18. marca 1952.

Vse to pride na dnevni red, če skupščina tako sklene.

Ljudski poslanec Ivan Pešak je odložil mandat ljudskega poslanca. V smislu določil poslovnika sem njegov sklep predložil mandatno-imunitetnemu odboru, ki je o odstopu razpravljal in poslal skupščini tole poročilo:

Mandatno-imunitetni odbor Ljudske skupščine LRS je prejel od predsednika Ljudske skupščine LRS št. LS 1/1-52 z dne 14. januarja 1952 odstop na mandat ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS Ivana Pešaka.

Po pregledu volilnih aktov, kandidacijskih listin in poročila verificacijskega odbora je odbor ugotovil, da je mandat Ivana Pešaka, delavca, izvoljenega dne 18. marca 1951 v 87. volilni enoti v volilnem okraju Krško, pravilno verificiran in da je njegov namestnik Ivan Cerjak, kmet iz Dečne vasi.

Ivan Pešak je odložil mandat zaradi tega, ker je po poročilu javnega tožilca LRS zoper njega uveden kazenski postopek zaradi suma kaznivega dejanja po 314. členu kazenskega zakonika. Odstop je Ivan Pešak vložil pri okrožnem javnem tožilecu v Celju, ki je odstop poslal Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

Mandatno-imunitetni odbor je po razpravi o odstopu Ivana Pešaka na njegov poslanski mandat sprejel soglasni sklep, da predlaga Ljudski skupščini LRS, da v smislu 59. člena poslovnika odstop sprejme in da v smislu 5. in 11. člena poslovnika pokliče na njegovo mesto njegovega namestnika Ivana Cerjaka.

Ljubljana, dne 20. marca 1952. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Tovariši ljudski poslanci! Slišali ste poročilo mandatno-imunitetnega odbora. Ali sprejme skupščina predlog mandatno-imunitetnega odbora? (Sprejme.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je s tem odstop Ivana Pešaka sprejet in da se za ljudskega poslanca imenuje Ivan Cerjak.

Od Edvarda Kocbeka, podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS, sem prejel tole pismo:

V zvezi s pismom, ki sem ga 17. februarja t. l. napisal predsedniku Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije tovarišu Josipu Vidmarju, Vam sporočam, da odlagam funkcijo podpredsednika v Predsedstvu Prezidija Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije, ter Vas prosim, da skupščino o tem obveščite na njenem prihodnjem zasedanju. Edvard Kocbek l. r.

Ali skupščina ta odstop sprejme? (Ploskanje.) Ugotavljam, da je skupščina vzela na znanje odstop Edvarda Kocbeka kot podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS.

Ljudski poslanci Jože Lampret, France Lubej, Milan Škerlavaj, Anton Kmetec, Alojz Krivec, Anton Truden, Mirko Remec, Jože Borštnar, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Jože Brilej in Vinko Poteko so se opravičili. Predlagam, da jim skupščina zaprošeni dopust odobri. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Hvala.

Prehajam na dnevni red. Glede uvodoma objavljenih sporočil predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu mnenj in pripomb vlade LRS k predlogu družbenega plana vlade FLRJ za leto 1952.

2. Potrditev ukazov Prezidija Ljudske skupščine LRS, izdanih v času od 24. decembra 1951 do 18. marca 1952.

Sprejme skupščina predlagani dnevni red? (Sprejme.) Hvala. Ugotavljam, da je predlagani dnevni red soglasno sprejet, in preidem takoj

k 1. točki dnevnega reda, to je k razpravi in sklepanju o predlogu mnenja in pripomb vlade LRS k predlogu družbenega plana vlade FLRJ za leto 1952.

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca odbora za gospodarstvo in finance, da da poročilo.

Andrej Petelin: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Vlada LRS je poslala ljudski skupščini predlog mnenja in pripomb z obrazložitvijo k predlogu družbenega plana FLRJ, o katerem je odbor za gospodarstvo in finance razpravljal na svoji včerajšnji seji. (Poročevalec prečita obrazložitev in predlog mnenja in pripomb vlade LRS. — Glej priloge.)

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 2. seji dne 20. marca 1952 razpravljaj in sklepaj o predlogu mnenja in pripomb vlade LRS k predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952 in je soglasno sklenil, da je potrebno ta predlog v načelu sprejeti. Po podrobnem proučevanju predloga vlade LRS je odbor smatral za potrebno predlagati Ljudski skupščini LRS, da Ljudska skupščina LRS izvoli posebno komisijo za proučitev stanja v obrtništvu v zvezi z družbenim planom.

Nato je odbor za gospodarstvo in finance soglasno sprejel predloženi predlog v celoti.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno ter je bil za odborovega poročevalca določen Andrej Petelin.

Poročilo pošilja odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga sprejme.

Ljubljana, dne 20. marca 1952. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima minister za finance Zoran Polič.

Zoran Polič: Tovariši poslanci! Ko govorimo o graditvi socializma pri nas, ne smemo pozabiti, da smo prevzeli iz stare Jugoslavije žalostno dediščino v obliki zelo zaostale in šibke industrije, kar je tujemu kapitalu omogočalo izkoriščati bogate surovinske zaklade naše domovine in držati naše narode v gospodarski in s tem tudi politični odvisnosti.

Zato je bila prva naloga ljudske oblasti, da po uspešno izvršeni obnovi gospodarstva industrializira in elektrificira našo deželo.

Naši narodi so se odločno lotili tega dela ter z vso predanostjo izvrševali naloge petletnega plana. Rezultati so danes vidni. Zgradili smo vrsto tovarn, ki nam niso samo v ponos, temveč so tudi jamstvo naše industrijske in s tem tudi gospodarske neodvisnosti. Zgradili smo lastno vojno industrijo in vrsto elektrarn.

Letos v glavnem zaključujemo predvidene objekte petletnega plana in tiste, ki smo jih morali zaradi sovražnega nastopa kominformskih držav naknadno vključiti v plan. V prihodnjem letu bo na primer 32 novih elektrarn dajalo električno energijo našim industrijskim obratom. Medtem ko je v stari Jugoslaviji odpadlo na enega prebivalca 71 kWh, bo — v državnem merilu — ko bodo obratovale vse novo zgrajene elektrarne, prišlo 290 kWh na prebivalca. Kdor ve, da je električna energija osnova za uspešen razvoj industrializacije, bo znal ceniti napore in seveda uspehe, ki so jih v zadnjih letih dosegli naši delovni ljudje. Sedaj se nam šele odpirajo vse možnosti, da v svojem interesu izkoriščamo bogastvo naše zemlje.

Ko govorimo danes o novem načinu planiranja, o uveljavljanju odločilne vloge neposrednih proizvajalcev v vodstvu same proizvodnje, lahko

ugotovimo, da nastaja vse to v razdobju, ko sicer z velikimi napori, toda uspešno zaključujemo našo osnovno industrijsko graditve in že lahko razmišljamo o nadaljnji graditvi, ki bo v nekaj letih bistveno prispevala k dvigu življenjskega standarda delovnih ljudi. Če doslej ni bilo mogoče v večji meri izboljšati življenjskega standarda, je to glede na obstoječe osnovne naloge razumljivo, da pa se bo naš standard v naslednjih letih bistveno in hitro zviševal, je predvsem odvisno od nas samih, od volje delovnih ljudi v vseh sektorjih dela, da vložijo v svoje delo prav toliko truda kakor doslej, da izboljšajo kvaliteto svojega dela, da še dvignejo storilnost in s tem pocenijo blago, da povečajo izbiro blaga in da uspešno povežejo proizvodnjo z neposrednim potrošnikom.

Mi smo danes na najboljši poti, da vse to čimprej uresničimo. Za to govore uspehi, ki smo jih dosegli v naši industrijski graditvi, govore novi odnosi, ki nastajajo v vodstvu našega gospodarstva, k temu navaja nov sistem planiranja, ki ga uvajamo s predloženim zveznim, z republiškim in okrajnimi družbenimi plani ter plani podjetij.

Ko razpravljamo o predloženem zveznem družbenem planu, je prav, da se vsaj bežno dotaknemo nekaterih njegovih načelnih značilnosti. Mislim, da je osnovna značilnost predloženega družbenega plana dejstvo, da z njim odstopamo od dosedanjega ozkega, večkrat krutega in formalnega planiranja, ki je bilo v prvih letih petletke sicer potrebno in je edino zagotovilo pravilno usmerjanje proizvodnje, ki pa je v zadnjih letih čedalje bolj zaviralo normalno rast naših podjetij, ter se lotimo določanja izključno samo osnovnih proporcij v proizvodnji, vse podrobno planiranje pa prepuščamo podjetjem samim.

Po vsebini poslovanja, pa tudi po obstoječih predpisih se je torej vloga delovnih kolektivov v podjetjih bistveno spremenila. Sedaj poslušajo samostojno, le da se morajo držati obveznosti, ki jih določa družbeni plan s temeljnimi proporcijami, v okviru teh obveznosti pa si postavljajo svoj samostojni plan, pri čemer lahko sklenejo tudi večjo izrabo zmogljivosti kakor pa je najmanjša mera, ki jo družbeni plan določa.

Celotno svoje finančno poslovanje vodijo podjetja sama z banko. Delavski svet lahko med letom svoj samostojni plan celo spremeni, če so nastopili novi pogoji za proizvodnjo in realizacijo proizvodov. Seveda mora pri vseh teh spremembah ostajati v okviru osnovnih obveznosti.

Kar se tiče prejemkov, se je osvojilo načelo, da podjetje samo razdeljuje fond plač, in sicer tako, da prejme vsak delavec in uslužbenec zaslužek po svoji udeležbi pri izpolnjevanju samostojnega plana podjetja, vendar v vsakem primeru minimalne zneske, ki so določeni s posebno uredbo.

Z vsem tem se je bistveno povečala vloga neposrednih proizvajalcev v našem gospodarstvu in lahko rečemo, da predstavlja družbeni plan, kakor ga sedaj uvajamo z vsemi spremembami, ki so morale in bodo še morale biti izvršene v našem gospodarskem in političnem življenju, odločen korak v utrjevanju oblasti delovnega ljudstva in si morajo zato prav vsi delovni kolektivi prizadevati, da čimprej v celoti osvoje pobude in smernice za nove ukrepe, da te ukrepe tudi odločno izvajajo, da torej izpolnjujejo proizvodne naloge v skladu s postavkami družbenega plana in s tem še odločneje krepijo temelje socialistične graditve pri nas.

Zvezni družbeni plan je bil dan v diskusijo vsem ljudskim skupščinam republik, delavskim svetom gospodarskih združb, gospodarskim zbornicam ter zveznim in republiškim organom sindikalnih in zadružnih organizacij.

Razen o ustavi še o nobenih splošnih določbah ni bilo tako vsestranske in žive diskusije, kakor je še vedno o družbenem planu in njegovih osnovnih značilnostih. Res je, da v mnogih primerih ostaja ta diskusija omejena samo na ozek okvir posameznega podjetja, vendar je dala že mnoge in koristne pripombe k sami vsebini družbenega plana.

Napak bi bilo, če bi v tej zvezi ne navedel, da smo dosegali le slabe rezultate, dokler se je obravnaval plan samo v pisarnah, dokler niso bili zanj zainteresirani njegovi neposredni izvrševalci. Ko je postal družbeni plan stvar samih delovnih kolektivov, ne moremo in tudi ne smemo več govoriti o birokratskem odrejanju stopenj in o ugotavljanju akumulacije po administrativnem aparatu, kar so bili samo ostanki starega sistema in starega načina dela, temveč moramo ugotavljati zdravo zavest delovnih ljudi, ki so samoiniciativno iskali vse možne rezerve v proizvodnji, predlagali zviševanje stopenj akumulacije in s tem dvigali svoj prispevek skupnosti. S takim načinom dela so delovni kolektivi samo potrdili, da upravičeno prevzemajo upravo podjetij v svoje roke.

Pravice neposrednih proizvajalcev, ki se kažejo v skupnem upravljanju podjetij, v pravici deliti fond plač po oceni vloženega dela posameznikov in v svobodnem razpolaganju s fondi, ki ostanejo podjetju po predpisanem odvajanju za skupne potrebe, postavljajo pred nje tudi mnogo večje zahteve, kakor pa so jih poznali doslej. Skrb za kvaliteto, za izbiro blaga, za varčevanje, za nadaljnje iskanje rezerv, iskanje tržišč in skrb za pravilno uporabo vseh sredstev, s katerimi razpolaga podjetje za svojo proizvodnjo, vse to so odgovorne dolžnosti, ki jim morajo posvetiti delovni kolektivi še posebno skrb, če hočejo, da bo izvajanje pridobljenih pravic res uspešno.

Drug važen element predloženega družbenega plana je delitev narodnega dohodka. Dejstvo, da razpolagamo z določenimi proizvodnimi kapacitetami, dalje, da jih lahko glede na razpoložljive domače surovine in pa v odvisnosti od zunanje trgovinske bilance izkoriščamo le v določeni meri, nam določa okvir, v katerem moramo najti kritje za svoje osnovne potrebe. Prav gotovo ni potrebna obširnejša razprava o vseh teh potrebah, prav pa bo, če vsaj nekatere bežno nakažemo.

V prizadevanju, da sicer ohranimo standard delovnih ljudi najmanj na dosedanjem nivoju, moramo predvsem imeti zadostna sredstva za izpolnitev obrambnih nalog, za osnovno investicijsko graditev in za kritje vseh drugih osnovnih potreb v kulturi in prosveti, zdravstvu ter administraciji.

Danes prav gotovo ni treba več utemeljevati potreb za našo vojsko. Četudi je to nesorazmerno visoko breme, ki ga morajo nositi delovni ljudje naše domovine, pa je prav gotovo osnovno jamstvo, da bomo lahko ohranili vse pridobitve narodnoosvobodilne borbe in socialistične graditve.

Tovariš Tito je dejal v enem izmed svojih razgovorov z novinarji: »Svobodoljubni svet ima pravico, da se oborožuje, če grozi vojna nevarnost, vendar pa da se oborožuje samo za ohranitev miru, nikakor pa ne za to, da bi se začela vojna zaradi nerešenih vprašanj.« In dalje: »Med vsemi evropskimi državami smo doslej dajali in še dajemo največ za oborožitev države, ki je činitelj za ohranitev neodvisnosti naše države. Naš prispevek ni le relativno, ampak tudi absolutno največji.«

S to izjavo je tovariš Tito poudaril namen našega oboroževanja in jasno postavil delež, ki ga ima Jugoslavija v borbi za ohranitev miru v svetu. Prvenstveno zaupanje v lastne sile na eni strani in mednarodni položaj na drugi strani torej zahtevata, da velik del narodnega dohodka določimo za potrebe vojske, kar prihaja seveda bistveno do izraza na drugih sektorjih naše dejavnosti.

Da ne bi zniževali življenjskega standarda delovnih ljudi, je predvideno v delitvi narodnega dohodka, da odpade na investicije le toliko sredstev, kolikor je potrebno za dovršitev ključnih objektov. S tem prehajamo na najožjo, toda res neobhodno potrebno fronto investicijske graditve. Vsako širjenje te fronte, izigravanje predpisov in nedisciplina ne bi imelo za posledico samo drugačne razdelitve narodnega dohodka, marveč kar je mnogo važnejše in za našo nadaljnjo gospodarsko graditev odločilnega pomena, ne bi dovršili predvidenih in zato tudi nujno potrebnih ključnih objektov.

Zato se v nobenem primeru ne bi mogli sprijazniti z raznimi zahtevami po dodatnih ali novih investicijah, pa če gre za še tako važne objekte standarda, ker bi vse to, po dokaj temeljitem izračunu narodnega dohodka in njegove delitve, pomenilo zavestno odstopanje od postavljenih osnovnih nalog. Zato nikakor ne bi bilo v redu, če bi se sicer načelno strinjali s predvidenim obsegom investicij, v posameznih primerih pa bi vendarle zahtevali dodatna dela. Principialni pristanek bo treba povezati z največjo disciplino, večkrat z začasno odpovedjo važnim objektom, samo da bo osnovni plan, to je zgraditev ključnih objektov, v letošnjem letu res tudi v glavnem dovršena. Ne samo ljudski odbori, vsi aktivisti, predvsem pa tudi tovariši poslanci, bodo morali biti najodločnejši zagovorniki takega načina dela. Prenehati morajo zato intervencije za razne lokalne gradnje (ki so sicer lahko nujne), aktivisti in predvsem tovariši poslanci pa ne smejo misliti, da se s tem zapostavljajo lokalne potrebe, temveč se morajo v razumevanju potreb po ostri disciplini in varčevanju v gradnjah spremeniti v zavestne in uspešne tolmače našega sedanjega stanja, sedanjih nalog in zato omejenega obsega investicijske dejavnosti. Razumevanje skupnih potreb, razumevanje dejstva, da bi v nobenem primeru ne bilo pravilno zniževati standarda delovnih ljudi, razumevanje naporov, ki jih imamo z graditvijo naše osnovne industrije, bo prav gotovo vsakogar sprijaznilo z mislijo, da bo že v naslednjih letih mogoče reševati mnoga vprašanja, ki so tesno povezana z dodeljevanjem večjih investicijskih sredstev za stanovanja, šolstvo, razne kulturne potrebe itd. Velik del narodnega dohodka odpade na razne fonde, s pomočjo katerih razvijamo kulturno in zdravstveno dejavnost ter vzdržujemo administracijo. Mnogi tudi tu modrujejo, češ sedaj, ko so boljši pogoji za razvoj kulture, zdravstva in drugih nalog, saj ima delavski razred oblast v rokah in gradimo socializem, ne bi smelo biti vprašnja sredstev za te namene.

Toda vsi ti pozablajo, da osnovni pogoji za razvoj zdrave kulture, za ureditev boljših pogojev zdravljenja res da obstajajo, toda z ustvarjanjem materialnih temeljev socialistične graditve — z graditvijo ključnih industrijskih objektov in z osnovno elektrifikacijo šele ustvarjamo tiste neusahljive vire materialnih sredstev, ki bodo omogočila doslej nesluten razmah naše kulture in dvignila splošne socialne in zdravstvene pogoje življenja, ker bodo predvsem omogočila dvig življenjske ravni delovnih ljudi. Vsem tem, predvsem pa tistim, ki menijo in tudi zlonamerno govore,

da za kulturo ni dovolj sredstev na razpolago, ker delavski razred, ker ljudska oblast zanjo nima pravega razumevanja, moramo jasno in odločno povedati, da smo prav v zadnjih letih, ki so bila za vse delovne ljudi zelo naporna in ko je bilo treba dobro pretehtati vse izdatke, izdale težke. v nekaterih letih celo nasproti drugim izdatkom nesorazmerne milijarde za kulturno-prosvetne in socialno-zdravstvene namene. Tako lahko rečemo, da na mnogih sektorjih delovni ljudje niso prejeli nazaj tega, kar bi za dana sredstva lahko dobili in kar so zaslužili za napore, s katerimi so sredstva ustvarjali. Tudi za sedanja sredstva, ki so na razpolago po predvideni delitvi narodnega dohodka za letošnje leto, lahko mirno ugotovimo, da omogočajo zdrav razvoj kulturno-prosvetnega in socialno-zdravstvenega življenja, če bodo res uporabljena tako, da bodo koristila delovnim ljudem, če se homo izogibali vsem nepotrebnim izdatkom oziroma pretiranim izdatkom in če bomo povezovali tudi delo na tem področju z največjim varčevanjem in upoštevali res nujne in delovnim ljudem koristne namene.

Po vsem tem in po obširnejših utemeljitvah, ki so bile že v raznih oblikah objavljene, smatramo, da je predvidena delitev narodnega dohodka v zveznem družbenem planu primerna in ustreza tako našim osnovnim potrebam danes, kakor tudi naši težnji, da pospešimo izgraditev socializma in s tem čimprej dvignemo življenjsko raven delovnih ljudi pri nas.

Tretji moment, ki ga je treba poudariti v zvezi s postavljanjem družbenega plana, je brezpogojna potreba, da vsa podjetja predvideno akumulacijo res tudi uresničijo. S tem zagotovijo sebi, da se bo njihovo delo nemoteno razvijalo, da bodo delavci v redu dosegali sredstva za predvideni fond plač, da pa bo tudi skupnost pravočasno prejemale tista sredstva, ki so potrebna za zadovoljitev običajnih potreb. Toda za to ne bo dovolj samo izboljšati kvaliteto izdelkov, iskati primerna tržišča in skrbeti za pravočasno vnovčenje blaga. Potrebno bo tudi uvesti največje varčevanje, tako pri surovinah, napravah in še povsod drugod, kjer se pokaže, da lahko varčevanje bistveno dvigne predvideno akumulacijo oziroma olajša njeno doseganje. Prav tako bodo morali vsi delovni kolektivi razvijati še ostrejšo bitko za odkrivanje rezerv, da tako izločijo iz svoje dejavnosti vse elemente, ki blago dražijo in otežkočajo njegovo pravočasno vnovčevanje. V nobenem primeru pa ni prav, če skušajo nekatera podjetja prevaliti ustvarjanje akumulacije na same potrošnike s tem, da neupravičeno dvigajo cene svojemu blagu, namesto da bi ugotavljala svoje rezerve in varčevala.

Ne smemo niti za trenutek pozabiti, da je predvidena delitev narodnega dohodka določena tako, da ohranimo povprečni standard, kakor je bil dosežen v začetku letošnjega leta. Na spremembe v standardu vplivajo predvsem spremembe v količinah razpoložljivega blaga, kar se kaže v maloprodajnih cenah na tržiščih. Če pa so spremembe cen samo izraz umetnega prevaljenja bremen na potrošnika, mora imeti to kmalu negativne posledice pri življenjskih pogojih delovnih ljudi. Zato se morajo podjetja za proizvodnjo blaga široke potrošnje, kakor tudi trgovska mreža, zavedati, da so predvsem oni odgovorni, da bo načelo ohranitve sedanjega nivoja življenja, kakor je določeno s postavljenim družbenim planom, res tudi izpolnjeno.

Če primerjamo splošni nivo maloprodajnih cen, nam kaže indeks razveseljivo dejstvo, da so se cene napram lanskemu letu bistveno znižale, kar je predvsem posledica zniževanja cen prehranskih predmetov, ker

so cene industrijskemu blagu in raznim uslugam narasle. Medtem ko so bile te cene v januarju že dokaj ustaljene, se kaže v februarju lahna tendenca dviga, in to predvsem pri cenah industrijskega blaga, medtem ko so se cene živilom ponovno znižale.

Zniževanje cen je ponekod glede na dvig cen surovin in pogonskega materiala opravičljivo, toda v večini primerov je le posledica neprečiščenih kalkulacij, že omenjenega prenašanja obremenitve z akumulacijo na potrošnike in nezadostnega prizadevanja delovnih kolektivov, da bi z varčevanjem in odkrivanjem večjih rezerv omogočili pocenitev svojega blaga.

Delovanje načel svobodnega tržišča na eni strani in oster avtomatizem v odnosu podjetje — banka na drugi strani, vse to bo prav gotovo v najkrajšem času prisililo podjetja, da uredijo svoj odnos do trga in s tem do potrošnika.

Vsestransko varčevanje in ostro odkrivanje rezerv bo omogočilo uspešnejše uveljavljanje podjetij na trgu, kakor pa bi to bilo mogoče z nezdravo politiko zniževanja cen.

Predloženi zvezni družbeni plan je že dalj časa osnovni predmet naših razpravljanj v republiških organih. Sicer ne še v celoti, toda v veliki meri so v tej diskusiji sodelovali tudi že posamezni delovni kolektivi. Ugotovimo lahko, da smo prav ob neposrednem razpravljanju s kolektivi dosegli mnoge lepe uspehe.

Pri tem so se posebno izkazali kolektivi metalurgije — predvsem Jesenice in Štore — rudnikov in tekstilne industrije. Slabo pa so se lotili dela in zato tudi dosegli slabše rezultate kolektivi živilske in kemične industrije.

Ko bo republiški družbeni plan dan v razpravo, se bo moralo sodelovanje vseh delovnih kolektivov temeljito poglobiti, kajti samo tako bo mogoče pravilno postaviti dokončni republiški družbeni plan in izpolnjevati obveznosti, ki jih podjetja s planom prevzemajo.

Na osnovi zveznega družbenega plana je namreč pripravila vlada LRS svoj republiški družbeni plan, ki bo dan v razpravo vsem podjetjem in ljudskim odborom. Osnovna odstopanja od zveznega plana, ki predstavljajo hkrati tudi osnovne pripombe k zveznemu planu in so bila v času obravnavanja vsklajena z zveznimi organi, so naslednja:

Narodni dohodek, ki bo ostvarjen v letošnjem letu v vseh panogah gospodarstva, je po republiškem predlogu za 461 milijonov nižji kakor pa ga določa zvezni predlog. Vzrok temu ni zmanjšanje proizvodnih nalog, ki jih ima naša republika po družbenem planu, marveč so vzroki predvsem spremembe v cenah, točneje ugotovljeni ustrežajoči fond plač, vskladeno izkoriščanje predvidenih kapacitet in s tem povezana sprememba v višini akumulacije in fondov. Vse te spremembe so nastale po objavi predloga zveznega družbenega plana in so bile, kakor so nastajale, obravnavane z odgovornimi zveznimi organi in skupno osvojene.

Po objavi zveznega plana so bile predvsem znižane cene za nafto, za nekatere proizvode metalurgije in barvastih kovin, cene zdravilom od faktorja 6 na faktor 4, znižana je bila cena svinjskemu usnju in stekleni embalaži, znižane transportne tarife in drugo. Ta znižanja cen gredo sicer deloma v korist akumulacije v drugih panogah oziroma republikah, deloma pa v korist široke potrošnje. Samo glede nafte in živilske industrije je bil deloma tudi znižan proizvodni plan.

V primerjavi z zveznim predlogom družbenega plana se poveča sklad za plače za 209 milijonov, in sicer se povečajo plače v industriji za 864 milijonov, kar je posledica tega, da so v družbenem planu zajete tudi stranske dejavnosti, ki v zveznem predlogu niso bile upoštevane, obračunavanje deputatov in delovnih oblek pri plačah ter hkrati zajeta lokalna industrija, ki tudi ni bila zadostno vključena v zvezni predlog. Iz podobnih razlogov se poveča sklad plač tudi v gozdarstvu, gradbeništvu in obrti. Pač pa smo dosegli znižanje sklada plač v kmetijstvu in trgovini zaradi predvidene boljše organizacije in s tem znižanja števila zaposlenih.

Spremembe izkoriščanja kapacitet so nastale predvsem zaradi drugačnega načina ugotavljanja proizvodne zmogljivosti, ne da bi to povzročalo zmanjšanje obsega same proizvodnje.

Po vseh v predlogu nakazanih spremembah in zaradi razlogov, ki so v predlogu, predloženem skupščini, podrobneje razčlenjeni, se je celotni obseg akumulacije znižal v primeru z zveznim osnutkom družbenega plana za okrog 3200 milijonov, s tem pa se je znižala tudi stopnja akumulacije in fondov od 250 na 207. Če bi upoštevali samo prej navedene spremembe, predvsem znižanje nekaterih cen in tarif, bi bila zadolžitev naše republike glede akumulacije za okrog 7200 milijonov nižja. To pa pomeni, da so podrobnejše analize v republiških organih in analize ob delnem sodelovanju osnovnih delovnih kolektivov omogočile dvig prvotne zadolžitve z akumulacijo za okrog 4200 milijonov. To je prav gotovo lep uspeh, ki ga bo podrobnejše obravnavanje republiškega družbenega plana po vseh podjetjih in obratih samo še izboljšalo, saj so v podjetjih prav gotovo še mnoge rezerve, ki jih z dokaj globalnim preverjanjem ni bilo mogoče odkriti. Večje spremembe so nastale tudi pri osnovni investicijski graditvi, kjer je bilo treba vstaviti za že določeno nabavo opreme stvarno višje cene, vključiti v republiški plan investicije zveznega prometa na ozemlju republike in dodati nekaj manjših, toda nujnih investicij družbenega standarda, tako da je predlog povišan od 14.103 na 16.374 milijonov.

Vse te pripombe oziroma spremembe v ničemer ne rušijo osnovnih proporcij, postavljenih z zveznim družbenim planom, nasprotno, omogočajo uspešnejše izvajanje nalog, ki jih ima naša republika v skupnih naporih za zgraditev socializma pri nas. Zato predlagam tovarišem poslancem, da predlagane pripombe osvoje in da store vse, da bo razprava o republiškem družbenem planu po naših podjetjih prav tako plodovita kakor je bila razprava o zveznem planu, in da bomo s prav tolikšnim uspehom tudi izpolnjevali naloge, ki nam jih predloženi družbeni plan določa. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Odrejam četrturni odmor in prosim tovariše ljudske poslance, ki se žele udeležiti razprave, da se med odmorom prijavijo tajniku.

Seja je bila prekinjena ob 11.30 in se je nadaljevala ob 12.15.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 1. sejo I. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Besedo ima ljudski poslanec Franc Zalaznik:

Franc Zalaznik: Tovariši poslanci! Dovolite mi, da se kot direktor Okrajnega prevozniskega podjetja na kratko dotaknem nekaterih konkretnih vprašanj iz našega cestnega tovornega prometa.

Avtoprevozniška podjetja so bila ustanovljena v času, ko smo se v našem gospodarstvu pričeli boriti za postavljene planske naloge ter so

podjetja v veliki večini in z ogromnimi napori uspešno opravljala dnevne naloge in to kljub pomanjkanju bistvenih nadomestnih delov in ostalega materiala, ki je nujno potreben za vzdrževanje. S prehodom na novi finančni sistem pa so se avtoprevozniskim podjetjem stavile nove naloge. Treba je bilo, prvič, ustvariti akumulacijo oziroma sklade tako, da tudi ta podjetja po svojih močeh prispevajo svoj delež k družbenemu planu. Drugič je bilo treba izvršiti reorganizacijo podjetij tako, da se stroški znižajo na najmanjšo mero, s čimer bi podjetja lahko znižala cene prevoznim storitvam in s tem podprla stremljenje za zvišanjem družbenega standarda. Vendar to znižanje cen po mojem mnenju ne sme imeti za posledico zmanjšanje prispevkov državnemu proračunu. Tretjič morajo biti prevozniška podjetja sposobna, da s svojimi vozili zadoste potrebam našega razvijajočega se gospodarstva. Prepričan sem, da so prevozniška podjetja v veliki večini sposobna izvršiti zastavljene jim naloge. V zadnjem času se pri posameznih OKP pojavlja malodušje zaradi predvidene likvidacije okrajnih avtoprevozniskih podjetij. Pri OKP je bojazen, da bodo z likvidacijo OKP dosegli samo to, da se bodo vozila razdelila med posamezna podjetja, ki pa nimajo možnosti rednega vzdrževanja vozil, da bodo vozila postala v najkrajšem času nesposobna za promet. Pri tem moram pripomniti, da razpolagajo OKP danes z bolj ali manj dobro urejenimi delavnicami, ki opravljajo vsa tekoča popravila, zaradi česar so vozila v kljub starosti in obrabljenosti še sposobna za promet.

V zadnjem času se je pojavila cela vrsta privatnikov, ki so na nepojasnen način prišli do lastnih tovornih vozil. V času planskega razdeljevanja goriva so bili ti privatniki mobilizirani pri OKP in so z manjšimi izjemami v glavnem v redu izpolnjevali določila mobilizacije. Po sprostitvi prodaje goriva in maziva pa so ti privatniki spremenili svoj odnos do skupnega dela, čeprav so odločbe o mobilizaciji še vedno veljavne. Zdaj ti privatniki menijo, da je nastopil čas neomejenemu zaslužku in špekulaciji. Že v prejšnjem letu so njihovi zaslužki preseгли vse normalne zaslužke obrtnikov; prometa so imeli za okoli 800.000 dinarjev na leto, od tega pa samo 30% izdatkov. Pri prijavi dohodkov so z vsemi mogočimi sredstvi skušali preslepiti finančne organe glede plačila davkov. Prav tako skušajo z vsemi sredstvi izpodriniti OKP. Sami obračunavajo s podjetji, da bi se tako izognili kontroli dohodkov ter se na ta način izognili plačilu akumulacije.

Mnenja sem, da bo nujno potrebno energično poseči vmes ter preprečiti kupičenje denarja pri privatnikih. Žalostno toda resnično pa je dejstvo, da posamezni direktorji podjetij socialističnega sektorja ali odgovorni uslužbenci v kljub isti ceni za prevozne storitve raje uporabljajo vozila privatnikov kakor pa OKP.

Krepiti socialistični sektor gospodarstva, napeti vse sile za izvršitev družbenega plana, smatram za našo prvo nalogo ter zato predlagam, da napravimo konec s temi privatnimi prevozniki, ki se nazivajo obrtniki, ki pa s svojim odnosom do našega gospodarstva le kvarijo ugled poštenim obrtnikom ter s svojim odnosom do akumulacije in finančne discipline vnašajo zmedo v naše gospodarstvo. S predlogom pripomb k družbenemu planu se strinjam in bom zanj tudi glasoval. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariši ljudski poslanci! Prekinjam sejo, ki se bo nadaljevala popoldne ob 17. uri. Kdor bi se še hotel udeležiti diskusije, naj se, prosim, prijavi pri tajniku.

Seja je bila prekinjena ob 12.25 in se je nadaljevala ob 17.20.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Tovariši ljudski poslanci! Nadaljujemo 1. sejo I. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Besedo ima ljudski poslanec Alojz Dular.

A l o j z D u l a r : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Novi finančni sistem, plačevanje delavcev in družbenega prispevka je v podjetjih precej razgibalo kolektive in nastala je vrsta vprašanj, od katerih so nekatera kolektivi delno rešili, druga pa so še nerešena.

Eno izmed vprašanj, ki so ga kolektivi v vseh podjetjih takoj in pravilno rešili, so notranje rezerve, pri čemer se je videlo, da so nekatera podjetja bila z njimi dobro založena in to na račun drugih podjetij, zaradi česar je trpelo skupno državno gospodarstvo. Pri novo odmerjenih stopnjah akumulacije je treba paziti, da bodo gospodarski sveti in njihove glavne direkcije pravilno kontrolirale stopnje akumulacije v svojih podjetjih, da se ponekod ne bodo ustvarjali previsoki ekstra-dobički pri lažjih pogojih dela, drugje pa bi morala podjetja dobivati subvencije iz proračuna. Pri takih primerih je treba gledati tudi na fluktuacijo delovne sile iz podjetij, ki imajo težje pogoje in ki zaradi premajhne delovne sile ne dosegajo proizvodnih nalog, s čimer ustvarjajo majhen plačilni fond, v druga podjetja, ki imajo prirodno boljše pogoje in s tem tudi možnost ustvarjanja plačilnega fonda, stopnja akumulacije pa je ista kot pri podjetjih s težjimi pogoji. Pri tem pa bi bile ogrožene investicije, ker bi se za investicije določeni denar porabil za plače, s čimer bi se zmanjšale rezerve in bi zaradi manjše proizvodnje v bodočih letih nastala občutna gospodarska škoda. Naš cilj pa je, da podjetja v celoti izkoristijo kapacitete na najkoristnejši način in s čim večjim družbenim prispevkom.

Pri nekaterih podjetjih, zlasti pri rudnikih, je problem zase tudi večje število telesno izčrpanih rudarjev, ki čakajo samo še ugodne rešitve za upokožitev, od katerih pa ni mogoče zahtevati tistega delovnega učinka kakor od mlajših zdravih rudarjev. Ti ljudje so še vedno v staležu in s tem v breme plačilnemu fondu. Poleg starih rudarjev pada na breme rudnika še tudi plačevanje sedemdnevnih bolnikov, ki bi moralo obremenjevati socialno zavarovanje. S tako ureditvijo bi se tudi olajšalo administrativno delo podjetja. Nikakor ne bo držalo mišljenje, da se bo na ta način zmanjšal stalež bolnikov. Prepričan sem, da bo delovni kolektiv v vsakem podjetju sam poskrbel za čim manjši stalež bolnikov, če bo hotel izvrševati proizvodne naloge in ustvariti plačni fond. Zaradi poenostavljenja administrativnega poslovanja in lažje kontrole predlagam, da gredo stroški sedemdnevnih bolnikov v breme socialnega zavarovanja, podjetjem pa, če je to potrebno, naj se dvigne stopnja akumulacije, socialnemu zavarovanju pa določi višja dotacija. Najbolje pa bi bilo, da bi delavec za 3 bolezenske dni ne prejemal ničesar, v primeru daljšega obolenja pa bi dobil oskrbnino za vse dni nazaj. Za primer bi navedel naše podjetje, to je rudnik Zagorje, ki je imel s sedemdnevnimi bolniki v januarju 1.038.000 dinarjev izdatkov, skupno z akumulacijo, v februarju pa 914.405 dinarjev. Mislim, da je nujno potrebno, da te stroške prevzame v svoje breme socialno zavarovanje.

Dotaknil bi se še nekaterih primerov, ki morda niti ne spadajo semkaj, so pa pereči. Gre namreč za hitro rešitev pokojnin za vdove, katerih možje so se smrtno ponesrečili v rudniku ali pa umrli na posledicah poklicne ali kake druge bolezni. Njih žene pa še niso dovršile 45 let, a ne dobe za možem pokojnine, za delo pa niso sposobne.

S pripombami k družbenemu planu se strinjam in bom zanje glasoval. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Karel Reberšek.

Karel Reberšek: Tovariši ljudski poslanci! Ko danes Ljudsku skupščina LRS razpravlja o predlogu družbenega plana FLRJ ter o spremembah in dopolnitvah, ki so bile prediskutirane v vseh podjetjih in ustanovah in včeraj tudi na seji odbora za gospodarstvo in finance, bi želel v zvezi z ekspozicijem ministra Poliča dati nekaj pripomb.

Ustavil bi se predvsem pri industriji in rudarstvu. Razlika, ki nastaja v republiškem predlogu narodnega dohodka v znižanju od prvotno predlaganih 139 milijard 117 milijonov narodnega dohodka na naknadno predlaganih 138 milijard 944 milijonov, in znaša skupno 467 milijonov je, kakor smo slišali, odraz sprememb v ekonomskih cenah. Znano je sicer, da so v zadnjem času na svetovnem trgu cene nekaterim surovinam občutno padle, predvsem bakru in svincu ter nekaterim drugim surovinam, na drugi strani pa so seveda cene jekla, železa itd. občutno narasle, razen tega pa je treba ugotoviti tudi nižjo produkcijsko zmogljivost v posameznih gospodarskih panogah. Te cene, kakor vidimo, ne vplivajo torej na celotni narodni dohodek v okviru FLRJ. Nasprotno, kakor je razvidno iz poročila poročevalca odbora za gospodarstvo in finance, je predlagano zvišanje za 4.400.000.000 dinarjev. Čeprav se je organski sestav kapitala ravno v tej panogi industrijske dejavnosti neverjetno dvignil, če primerjamo različne indeksne številke v proizvodnji predvojne Jugoslavije, izkazuje naš novi predlog za industrijo in rudarstvo delno znižanje, kar je zopet razvidno v predlogu, in sicer od 87 milijard 169 milijonov dinarjev na 86 milijard 538 milijonov dinarjev, kar je vsekakor opravičljivo iz razlogov, ki so bili že dopoldne nakazani.

Analogno k temu je tudi znižanje stopnje akumulacije od 80% na 72% ali konkretno v kovinski predelovalni industriji od 73% na 71% izrabe produkcijske zmogljivosti. S tem sicer ne bi mogli reči, da izgrajene kapacitete tega ne dopuščajo, razen v lokalni industriji in obrtništvu, kjer organski sestav kapitala ni dovolj visok. Organski sestav kapitala lokalnih obratov bo treba v prihodnjih letih brez dvoma izboljšati in s tem omogočiti znižanje proizvodnih stroškov v lokalni industriji in obrti, kar bo imelo za posledico večji asortiment blaga in seveda tudi boljše kvaliteto proizvodov. Prav to znižanje, ki je bilo nakazano v kovinski predelovalni industriji, narekuje na drugi strani zopet zvišanje kapitalnih investicij v našem rudarstvu in čim hitrejšo izgradnjo naših valjaren, plavžev, koksarn, kamor bo seveda treba predvsem usmerjati odvečno delovno silo, ki se bo v smislu naših diskusij o družbenem planu sprostila v naših podjetjih in ustanovah. Tako prav gotovo ni več daleč čas, ko bo mogoče tudi naši kovinski predelovalni industriji zvišati proizvodnost ter večje izkoriščanje naših že obstoječih kapacitet. Zato so dani vsi pogoji za nadaljnjo mehanizacijo vseh vej naše industrijske proizvodnosti kakor tudi za temeljito mehanizacijo našega poljedelstva, ki mora prav tako predstavljati važen faktor v našem celotnem gospodarstvu.

Kmečki sektor pa je v tej zvezi tem bolj pomemben, saj predstavlja krepitev našega kmetijskega združništva na naši vasi, pogoj za zvišanje in izboljšanje našega splošnega življenjskega standarda. Prav nikomur ne

more in ne sme biti vseeno, če znaša vrednost bruto produkta, ki ga ustvarja sleherni posameznik na leto, morda 1 milijon ali pol milijona ali 2 milijona dinarjev, če računamo vrednost ene proizvodne ure 800 dinarjev. To je seveda samo en primer, lahko bi jih pa našteali še več in pri vseh bi bile očitne velike razlike v vrednosti ene proizvodne ure, ker je to seveda odvisno od organskega sestava kapitala kakor tudi od proizvoda samega, ki ga posamezna industrijska panoga proizvaja. Tako tudi naši kmetijski proizvodnji ne more biti vseeno, ali pridela kmetovalec na 1-ha 1500 ali pa 2000 kg pšenice, kar predstavlja nekako evropsko normo. Tovariši agronomi naj mi seveda odpuste, če sem se v sami številki morda nekoliko zmotil. Toda ne gre mi trenutno za natančne številke, kolikor za stvar, kako dvigniti vrednost narodnega dohodka, ki je razumljivo edino jamstvo za dvig našega življenjskega standarda. Brez dvoma je zrcalo blagostanja slehernega naroda vrednost in višina narodnega dohodka. Vsestranska diskusija o predlogu družbenega plana za proizvodno leto 1952 je tako postala prav gotovo visoka ekonomska in politična šola za vse naše kolektive in ustanove. In če govorimo o iskanju in odkrivanju notranjih rezerv v vseh njenih oblikah, o čemer morda včasih preveliko govorimo, bomo našli moralno osnovo za te rezerve predvsem v dobrih delavskih svetilih, v dobrih upravnih odborih in v nenehnem dviganju naše razredne zavesti, kar z drugimi besedami pomeni dvig naše proizvodne storilnosti.

Če pogledamo nazaj na leto 1945, ki pomeni začetek v naši izgradnji, in spremljamo veš naš razvoj ter vso dobo do danes, smo lahko res upravičeno ponosni na to, kar danes že imamo in kar je danes že zgrajenega. Nedvomno je, da so v naših podjetjih še velike težave, ne morda več toliko v iskanju različnih organizacijskih oblik in metod dela ter prijemov, marveč predvsem v pomanjkanju materialov ali boljše rečeno v nerednih in v nepravočasnih dobavah materiala, zaradi česar mnogokrat trpi stalnost proizvodnje, kar ima seveda tudi svoje negativne posledice v kampanjskem načinu te proizvodnje. Zaradi tega pa deloma trpi tudi delovna disciplina, mnogokrat pa tudi kvaliteta proizvodov.

Pogosto morda tudi pretiravamo v ostrih sodbah, če ob kakem novem proizvodu, ki ga da delavski kolektiv družbi v izkoriščanje, preostro presojujamo kvaliteto dotičnega dela in pri tem ne upoštevamo, da je to pravzaprav začetni izdelek. S tem seveda ne bi hotel opravičevati nekaterih slabih kvalitet. To mislim predvsem za ona podjetja kovinske predelovalne industrije, ki so še deloma odvisna od uvoza in za katere so dobavni roki največkrat 6 do 9 mesecev pa tudi celo leto. Poleg tega so še težave glede deviz, nekatera podjetja pa so glede nekaterih surovin vezana na uvoz samo iz določene države.

Te objektivne težave pa imajo po drugi strani zopet svoje prednosti in sicer v tem, da kolektivi še resneje razmišljajo o tem, kako priti do teh surovin ali produktov doma, kjerkoli je to le mogoče. Težave pa imajo predvsem ona podjetja, katerih finalni produkti sestojijo dostikrat iz nekaj tisoč delov. In če v tem finalnem proizvodu manjka samo en del, ga je nemogoče dati družbi v uporabo. Na drugi strani pa se tako kopiči nedovršena proizvodnja, ki vpliva na finančno stanje podjetja.

Zato konkretno predlagam, da bi se lotili perspektivnih planov za leto 1953 že proti koncu drugega polletja, kar bo izredno važno zlasti za ona podjetja, ki so vezana na uvoz in katerih dobavni roki so izredno dolgi. Četudi celotna kvota vrednosti narodnega dohodka ne predstavlja malen-

kost in bo njena ostvaritev zahtevala od slehernega državljana mnogo truda in dela, je predloženi družbeni plan na drugi strani izraz naše sposobnosti, izraz naše volje, pa tudi dokaz velikega tako gospodarskega, kulturnega in političnega napredka. Zato izjavljam, da bom z veseljem glasoval za mnenje in pripombe vlade k družbenemu planu kakor so predložene skupščini. (Ploskanje.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec Alojz Benko.

A l o j z B e n k o : Tovariši ljudski poslanci! K predlogu družbenega plana FLRJ želim dati nekaj pripomb, ki izvirajo iz izkušenj delovnih/kolektivov naših gospodarskih podjetij v zvezi z uvajanjem novega finančnega sistema.

Mnoge razprave o zveznem predlogu in postopno uvajanje novega sistema so delo in skrb za upravljanje naših podjetij po delovnih kolektivih še povečale ter se je volja za višjo storilnost in boljšo kvaliteto močno dvignila. Seveda je novi sistem vnesel v to dejavnost tudi težave, ki pa so bile več ali manj prehodnega značaja in odvisne predvsem od tega, koliko se je podjetje ob tem prehodu znašlo in nastale izpremembe tudi pravilno doumelo. Te težave so bile predvsem v iskanju stalnega tržišča, v zagotovitvi rednega dobavljanja osnovnih surovin in v novem načinu obračunavanja po začasnih stopnjah akumulacije in skladov. Tako je na primer podjetje živilske industrije zaradi stopnje akumulacije moralo zvišati cene svojim izdelkom nasproti cenam tretjega tromesečja 1951. leta, dočim bo po predloženi stopnji akumulacije in fondov družbenega plana LRS lahko znižalo cene izdelkom.

Minimalni indeks izkoriščanja produktivnosti je s planom določen. V zvezi s tem se pri nekaterih kolektivih poraja vprašanje realizacije proizvodnje, ki je določena z minimalnim izkoriščanjem kapacitet, to je, da je ta povprečna minimalna stopnja v proizvodnji sicer dosegljiva, ne bo pa mogoče vseh izdelkov pri nas prodati, n. pr. opekarne in konfekcija perila.

Kar se tiče delitve narodnega dohodka, naši delovni kolektivi razumejo pomen dograditve osnovnih objektov investicijskega plana in izdatke za splošne državne potrebe ter potrebe po okrepitvi obrambne sposobnosti naše socialistične domovine. Kar pa se tiče družbenega prispevka v kmetijski proizvodnji, lahko na osnovi doslej izdelanega gospodarskega računa in kalkulacij za nekatere zadruge, tako na primer za KDZ Kramarovci, ugotovimo, da je v tej zadrugi možen družbeni prispevek na zaslužek zadružnikov, ki znaša povprečno od 190 do 210 din na delovni dan in v višini kot ga imajo državna posestva, to se pravi 55%. V tem primeru pa bodo skladi slabše dotirani. Tak družbeni prispevek je mogoč predvsem zaradi tega, ker ima zadruga dovolj visoke hektarske donose v rastlinski proizvodnji kot pri pšenici 15 q, pri rži 13 q, pri ječmenu 16 q, pri krompirju 160 q na hektar in tako znaša skupen dobiček v rastlinski proizvodnji na osnovi predračunov in predvidenih gospodarskih uspehov na 183 ha obdelovalne površine 1.951.000 din in to po odbitku plač zadružnikom. Živinoreja pa je pasivna skoraj za 300.000 dinarjev, in to pri 1500-litrski povprečni letni mlečnosti. V tej zvezi pripominjam, da ima navedena zadruga zaradi oddaljenosti od železnice in zaradi izredno težkega dostopa do avtomobilske ceste tudi zelo visoke transportne in splošne stroške v višini

skoro 800.000 dinarjev. Vendar pa so omenjena akumulacija kakor tudi plače združnikov za delovni dan v višini od 190 do 215 dinarjev mogoče, in to predvsem zaradi arondiranih površin ter dobre organizacije dela in notranje ureditve.

Strinjam se s pripombami k družbenemu planu, kakor so bile predložene in bom zanje glasoval. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Janko Markič.

Janko Markič: Tovariši ljudski poslanci! Družbeni plan FLRJ za leto 1952 je naše množice, predvsem pa neposredne proizvajalce močno razgibal, saj so se vodile in se še vodijo zelo živahne diskusije za njegovo realizacijo. Res je, da so se tu in tam našli posamezniki, ki so skušali izrabiti to priliko v svoje namene, ker sta jim naša družbena ureditev in naše prioritete naloge v gospodarstvu trn v peti; toda morali so kaj kmalu utihniti pred dejstvi in naporu naših delavskih svetov in delovnih kolektivov na sploh, ki so se v polni zavesti svojih obveznosti do skupnosti še bolj krepko kot doslej lotili dela.

V splošnem je diskusija in sestava družbenega plana v podjetjih pokazala, da je predloženi osnutek družbenega plana FLRJ za letošnje leto realen ter da temelji na dejanskem stanju in razpoložljivih sredstvih v našem gospodarstvu. Poleg tega pa nam ta plan odpira dosedaj še nekatere neodkrita rezerve, zelo močno pa odpravlja težave subjektivnega značaja, ki so našim gospodarskim panogam zavirale boljše in uspešnejši razvoj. Borba za rentabiliteto naših podjetij se je okrepila, s tem pa seveda stopnjevala delovna disciplina, težnja za še boljšo kvaliteto, manjšo režijo, splošno štednjo, pravilno izkoriščanje delovne sile itd. Neposredni proizvajalci so se še bolj navezali na svoje tovarne in obrate, ker jim prav družbeni plan zelo jasno predočuje, da je njihova eksistenca v njihovih rokah oziroma v njihovem delu. Res je, da ti rezultati še niso povsod enaki, toda eno drži, da so delavski sveti sedaj pri svojem delu bolj zainteresirani, ker jim naša socialistična ureditev daje na razpolago del ustvarjenega viška, česar se dobro zavedajo. Na drugi strani pa se tudi zavedajo, da njihov življenjski standard zavisi predvsem od izgraditve bazične industrije in čim večje proizvodnje ter od močne in sodobne oborožene ter opremljene armade. Kjerkoli smo pravilno tolmačili osnutek družbenega plana FLRJ, ga osvetlili z gospodarske in politične plati, smo naleteli v splošnem na pravilno razumevanje. Seveda je bilo v začetku tudi nekaj nepravilnih prijemov.

Ker smo na terenu ob dosedaj predvideni 75% stopnji akumulacije v socialističnem obrtništvu naleteli na nekatere težave, ki pa so, v kolikor vem, splošen pojav, zato smatram, da je treba za pravilen razvoj socialistične obrti storiti določene ukrepe, kajti stanje, kakršno je danes, govori v prid privatnemu sektorju. Prepričan sem, da bodo nekatere nevspešne okolnosti s pravilno in enakomerno obremenitvijo socialističnega in privatnega sektorja odpadle, toda potrebno bo vendarle spremeniti ali dopolniti določene predpise oziroma uredbe, da se te pomanjkljivosti odpravijo.

V čem se odražajo slabosti, ki gredo na škodo socialistične obrtne dejavnosti, predvsem čiste uslužnostne dejavnosti?

Socialistični obrati morajo vsak mesec vnaprej odvajati akumulacijo, banka že od 1. januarja dalje pobira 75% akumulacijo, čeprav je v načelu

bil sprejet sklep, da bodo uslužnostni obrati odvajali samo 50%. Prav tako nastajajo težave v prometu z gotovino, ker so socialistični obrati vezani na uredbo, ki ne dovoljuje nakup materiala pri privatniku, kjer je material šestokrat cenejši, medtem ko ima privatnik pri tem popolnoma proste roke.

Finančni predpisi so pretogi, delo v tem pogledu za socialistično obrt preveč komplicirano, zato morajo državni obrtni obrati vzdrževati sorazmerno več administrativnega kadra. Iz naslednjih dobljenih podatkov je razvidno, kako je razporejena delovna sila.

V socialističnem sektorju obrti je na ozemlju LRS zaposlenih 17.342 ljudi, v privatnem sektorju pa 27.833 ljudi. Od tega odpade v socialističnem sektorju na mojstre 12%, na pomočnike 44%, na vajence 21%, na priučene in nekvalificirane delavce 18%, na administracijo pa 5% ali 979 ljudi.

Pri privatnem sektorju je slika sledeča. Od navedene delovne sile je 45% mojstrov, 18% pomočnikov, 22% vajencev, 17% priučene in nekvalificirane delovne sile, ter vsega skupaj 60 administratorjev.

V novembru je izšla uredba o industrijskih bonih in o plačevanju delavcev v obrti ter dala privatniku na prosto, da sklepa pogodbe z delavci. Tako so mnogi privatniki odklonili plačevanje nadomestila za industrijske bone z motivacijo nerentabilnosti, medtem ko državni sektor zaradi prevelikih obveznosti ni mogel rentabilno izkoristiti eventualne delovne sile, ker ni mogel konkurirati privatnemu sektorju. Tako je bila delovna sila prisiljena ostati pod slabšimi pogoji pri privatniku, ki jo temeljito izkorišča. Privatnemu sektorju ni treba odvajati akumulacije vnaprej, nasprotno, on odvaja dohodnino v obliki akontacije najmanj za 5 mesece nazaj, kar pomeni, da mu država kreditira. Za specialne stroke, ki so danes predvsem v privatnih rokah, se lahko zniža davek za 50% in za vsakega vajenca za 5%. Vajenec obremenjuje socialistični obrtni obrat s 45% plačevanjem za socialno zavarovanje, medtem ko plačuje privatnik le 32,5%.

Pri odvajanju dajatev za socialno zavarovanje je ugotovljeno, da plačuje socialistični sektor socialno zavarovanje po delovni sili povprečno 2909 din čiste plače, medtem ko privatnik samo od 2201 din čiste plače. Toda praksa kaže, da tudi te številke za privatnika ne drže, ker prekoračuje mezdno lestvico oziroma preplačuje dobro delovno silo. Razlika med socialističnim in privatnim sektorjem znaša na osebo torej 708 dinarjev, ki gre zopet v žep privatnika. Če upoštevamo, da imamo v privatnem sektorju okoli 13.000 tuje delovne sile, potem dobimo število nad 9 milijonov dinarjev, ki gre v žep privatnika in če upoštevamo še razliko med 45% in 32,5%, vidimo, da gre v privatne roke skupno okoli 36 milijonov dinarjev.

Smatram, da je treba čim preje omogočiti uspešen razvoj socialističnemu obrtništvu ter ga krepiti, ker je to tista gospodarska panoga, od katere je zaradi uslug naš delovni človek najbolj odvisen.

Strinjam se s pripombami k družbenemu planu FLRJ in s planom samim, ker je v njem garancija nadaljnje krepitve naše ekonomike in naše države, zato bom zanj glasoval. (Ploskanje.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Ali se še kdo od ljudskih poslancev javi k besedi? Besedo ima ljudski poslanec Tone Šušteršič.

T o n e Š u š t e r š i č : Tovariši ljudski poslanci! Predlog zveznega družbenega plana za leto 1952 predvideva družbeni produkt za panogo 515, to je

za cestni promet v vrednosti 3.085,627.000 din. V tej vrednosti je obsežen ves javni promet in promet v gospodarstvu. Ker smo promet v gospodarstvu v planih zadnjih 5 let izkazovali samo v naravnih pokazateljih, dočim je usluga prometa v gospodarstvu izkazovala v finančnem planu ona gospodarska panoga, ki je vozila izkoriščala, smo tudi za tekoče leto zajeli v panogo cestnega prometa samo usluge javnega prometa.

Zaradi te okolnosti se zniža predvidena vrednost ostvarjenega družbenega produkta v cestnem prometu od 3.085,627.000 din na vrednost 1.762,613.000 din.

Isti predlog predvideva najnižjo mero izrabe zmogljivosti za prevoz potnikov v višini 78%, za tovorni promet v višini 93%, kar da v povprečju 86%. Ti odstotki izrabe zmogljivosti so računani iz razmerja doseženih prevoznih storitev v letu 1951, nasproti predvidenim obsegom prevoznih uslug, ki naj bi jih ostvaril javni promet v letu 1952.

Ker smo v preteklih letih izračunavali planske naloge za posamezne gospodarske dejavnosti po različnih pokazateljih, ki so odgovarjali posebnostim posamezne panoge gospodarstva, so bile te planske zadolžitve različne. Tako so bile planske naloge na enotah kapacitete v gozdarstvu in gradbeništvu nižje kakor v industriji ali trgovini, te pa zopet nižje kakor v javnem prometu.

Da bi zadostili potrebi avtomatičnega obračunavanja plačilnega fonda in kontroli dosege plana, smo postavili za vsako vrsto prevoznih uslug višino učinka prevozne usluge na enoto kapacitete, ki jo mora doseči v teku enega leta vsaka enota kapacitete, ne glede na to, v katerem sektorju lastništva ali vrste panoge je prevozno sredstvo uporabljeno. Dogovorjeno je, da se računa kot enota kapacitete pri prevozu blaga z motornimi vozili in z vprežnimi vozili 1 tona nosilnosti, v avtobusnem medkrajevnem prevozu potnikov 1 sedež v avtobusu, v mestnem potniškem prometu (za cestno železnico, za trolejbus in mestni avtobus) 1 razpoložljivo mesto (sedež ali stojišče), pri avtotaksiju pa 1 vozilo. Učinek prevozne usluge je določen na enoto kapacitete, ki se mora doseči v teku enega leta in znaša v tovrstnem prometu za prevoz blaga z motornimi vozili 16.125 ton km, za prevoz z vprego 1887 ton km, v medkrajevnem avtobusnem prometu 21.000 pot km in v krajevnem potniškem prometu 12.500 potnikov ter za avtotaksije 21.600 km letno.

Najmanjša mera izrabe zmogljivosti je določena pri prevozu blaga z motornimi vozili na 61%, na vprežna vozila 85%, za medkrajevni avtobusni promet 82%, za mestni potniški promet 67% in za avtotaksije 64%.

Zaradi nepravilno določenega družbenega produkta se spremeni tudi predvideni fond za plače v vrednosti 363,000.000 din na 228,598.000 din.

Stopnja akumulacije in fondov je bila določena po predračunu prevoznih stroškov na temelju stvarno doseženih izdatkov v letu 1951, ki so bili preračunani na nove ekonomske cene s predpisanimi faktorji, prevozne cene so pa bile določene tudi s predračunskim faktorjem. Ker se je ugotovilo, da bi tako zvišanje prevoznih uslug občutno vplivalo na dvig cen, posebno cen predelanih kmetijskih pridelkov, smo revidirali kalkulacije stroškov prevoznih uslug in določili višine tarifne cene za prevozne usluge, ki jih gospodarstvo še lahko prenese. Po teh kalkulacijah se je ugotovilo, da prevozna usluga pri prevozu blaga za 1 tona km ne sme presegati 36 din, da se v medkrajevnem avtobusnem prometu ne more doseči višja prodajna cena za prevoženo pot km od 5,50 din in da v mestnem prometu ni mogoče

doseči višine prodajne cene, ki bi zagotovila tako visoko akumulacijo, kakor jo predvideva zvezni predlog družbenega plana.

Po našem predlogu se zniža stopnja akumulacije in fondov od povprečne predpisane stopnje v višini 322% na 110% pri prevozu blaga, na 230% pri prevozu potnikov v medkrajevnem prometu, na 110% v mestnem prometu in 310% za storitve delavnic za popravilo sredstev cestnega prometa.

Ob tej priliki želim opozoriti na neki nezdrav pojav v našem avtomobilskem prevozništvu. Od leta 1948, ko so bili mobilizirani privatni lastniki tovornih avtomobilov za delo v našem gospodarstvu, so se ti privatniki uvedli v posle prevoznništva tako, da zelo dobro poznajo potrebe po prevoznih uslugah. Ti privatniki se sedaj ukvarjajo za svoj račun s prevozništvom in to tudi v času, ko v splošnem prevozništvu ni zadostne zaposlitve. V prevozništvu uspevajo privatniki delno s konkurenčnimi cenami, delno pa z osebnimi stiki. Z uvedbo novih ekonomskih cen so uvedene tudi v prevozništvu višje tarifne cene. Zaradi tako visoko postavljene prevozne tarife je postalo prevoznništvo zelo donosno. Kako visoko rastejo zaslužki privatnih prevoznikov, ki imajo svoje tovrne avtomobile, nam pove le nekoliko primerov iz Celja, ki jih bom tukaj navedel.

Preden povem te številke, moram pojasniti še to, da ima privatni prevoznik približno 31,5% materialnih stroškov, vsi ostali dohodki pa gredo po naših kalkulacijah na sledeče izdatke: 13,5% za normirane fonde za upravno in prodajno režijo, 22,5% za amortizacijo, 13,5% za plače delavcev in uslužbencev podjetja ter približno 19% za akumulacijo. Na ta način ima privatnik neposrednih izdatkov v višini 31,5%, dočim mu ostane 68,5% doseženega dohodka za njegovo prosto razpolaganje. V konkretnem primeru je zaslužil:

1. Ignac Toplak iz Celja, 369.193 din — čisti dohodek od te vsote v znesku 262.000 din, predstavlja njegov zaslužek v januarju.

2. Stanko Lenič iz Celja, 215.437 din — čisti dohodek od te vsote v znesku 148.000 din, predstavlja njegov zaslužek v istem mesecu.

3. Ivan Medvešček iz Celja, 150.195 din — čisti dohodek od te vsote je 104.000 din.

4. Aleksander Baldasin iz Celja, 136.198 din, od katerega zneska mu je ostal čisti dohodek 94.500 din.

Ti primeri dokazujejo, kako lahko zaslužijo privatni prevozniki na račun delovnega ljudstva in kako se s takimi zaslužki lahko okrepijo kapitalistični elementi v naši družbi. Ne pretiravam, ako pripomnim, da ti štirje primeri niso edini med 254 privatnimi lastniki tovornih avtomobilov, kolikor jih je v Sloveniji.

Tako kakor v prometu se pokažejo zaslužki v privatnem sektorju glede na državni sektor tudi v delavnicah.

Delavnice, katerim se bo dopuščalo večje število pomočnikov, imajo vso možnost, da se pri njih kopiči denar, ne da bi bile pravilno obdavčene. S tem je podana možnost ostvaritve večjega dobička in omogočen uspešen razvoj privatnega sektorja. Za omejitev takega razvoja pa je nujno potrebno, da se za posamezne obrti določi število zaposlenega osebja, računajoč pri tem tudi to, da bo lastnik sam ročno delal. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se še kdo, od ljudskih poslancev javi k besedi, (Nihče.) Ker nihče, je s tem lista govornikov izčrpana. Zaključujem razpravo in preidemo na glasovanje o predlogu mnenja in

pripomb k družbenemu planu FLRJ za leto 1952. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ta predlog soglasno sprejet.

Kot izraz tega sklepa je bila izdelana resolucija, ki jo bom skupščini prebral.

Ljudska skupščina LRS je na predlog svojega odbora za plan in finance in v smislu predpisov zakona o planskem upravljanju narodnega gospodarstva razpravljala na prvem izrednem zasedanju 21. marca 1952 o predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952. Ljudska skupščina LRS se v celoti strinja z osnovnimi postavkami predloga zveznega družbenega plana, ker tak predlog ustreza interesom nadaljnje graditve socializma v FLRJ, pomeni utrjevanje nacionalne neodvisnosti in obrambne moči naše domovine ter omogoča nadaljnji gospodarski in splošni razvoj Ljudske republike Slovenije v okviru planiranega gospodarskega razvoja FLRJ. Prav tako ugotavlja Ljudska skupščina LRS, da je predloženi osnutek zveznega družbenega plana v skladu s proizvodnimi možnostmi slovenskega gospodarstva.

Delovni kolektivi in njihovi delavski sveti ter višja gospodarska združenja, sindikalne in politične organizacije ter društva, zadruga in obrtniške zbornice, okrajni in republiški gospodarski organi, vsi ti so podrobno pretresali ta osnutek zveznega družbenega plana. Taka razprava je omogočila, da so bile vnesene v predlog številne koristne pobude, da so se našli novi viri dohodkov in nove možnosti pocenitve proizvodnje, poleg tega pa so se odpravile napake in nekatere nesorazmerne obremenitve.

Zato Ljudska skupščina LRS predlaga, da vlada FLRJ poslane pripombe in predloge upošteva v svojem predlogu zakona o družbenem planu FLRJ za leto 1952, ko ga bo predložila Ljudski skupščini Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Predlagam skupščini, da sprejme to resolucijo in prosim poslance, ki so za to resolucijo, da dvignejo roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je resolucija soglasno sprejeta.

V zvezi s poročilom odbora za gospodarstvo in finance in diskusije o izvolitvi komisije za vprašanje obrtništva v zvezi z družbenim planom predlagam, da bi to komisijo izvolili na prihodnjem zasedanju. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.)

Prehajam na drugo točko dnevnega reda, to je na potrditev ukazov Prezidija Ljudske skupščine LRS, izdanih v času od 24. decembra 1951 do 18. marca 1952, in sicer:

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS in po predlogu predsednika vlade LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o reorganizaciji Sveta vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo.

I.

Svet vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo se reorganizira takole:

1. Odpravijo se:

Glavna uprava za kmetijstvo,

Glavna uprava za gozdarstvo,

Glavna direkcija republiških kmetijskih posestev,

Glavna direkcija za združno kmetijstvo
kot samostojni organi Sveta vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo.

2. Zadeve odpravljenih glavnih uprav in direktij: Glavne uprave za kmetijstvo, Glavne uprave za gozdarstvo, Glavne direktije republiških kmetijskih posestev in Glavne direktije za združno kmetijstvo se prenesejo na Svet vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo.

3. Svet vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo sestavljajo poleg predsednika Sveta še člani, ki jih po predlogu predsednika vlade LRS imenuje Prezidij Ljudske skupščine LRS.

II.

Vlada LRS izvrši ta ukaz.

III.

Ta ukaz velja takoj.

U. št. 46

Ljubljana, dne 24. decembra 1951.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Drugi ukaz se glasi:

Na podlagi 7. in 8. točke 72. člena ustave LRS in po predlogu predsednika vlade LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o imenovanju ministra-namestnika predsednika Sveta vlade LRS
za prosveto in kulturo.

I.

Franc Kimovec-Žiga, organizacijski sekretar Izvršnega odbora Osobodilne fronte Slovenije, se imenuje za ministra-namestnika predsednika Sveta vlade LRS za prosveto in kulturo.

II.

Predsednik vlade LRS izvrši ta ukaz.

III.

Ta ukaz velja takoj.

U. št. 56

Ljubljana, dne 1. februarja 1952.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Kdor je za potrditev obeh ukazov, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da so ukazi soglasno potrjeni.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, predlagam skupščini, da sejo zaključimo in da skupščina pooblasti predsednika in tajnika, da podpišeta zapisnik današnje seje. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.)

Zaključujem sejo in s tem I. izredno zasedanje Ljudske skupščine LRS drugega sklica.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 18.15.

PRILOGE

PREDLOG MNENJA IN PRIPOMB K PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA FLRJ ZA LETO 1952

Predlog družbenega plana FLRJ za leto 1952 je bil na podlagi resolucije Ljudske skupščine FLRJ z dne 30. decembra 1951 objavljen zaradi javne diskusije in poslan ljudskim skupščinam ljudskih republik, delavskim svetom gospodarskih družb, gospodarskim zbornicam ter republiškim organom sindikalnih in združnih organizacij, da dajo o njem svoje mnenje in pripombe.

Po navodilih vlade LRS so pristojni republiški organi izvršili podrobno analizo predloga družbenega plana FLRJ.

Istočasno so razpravljali o predlogu družbenega plana FLRJ delavski sveti in delavski kolektivi podjetij, delavski sveti gospodarskih združb in druge gospodarske organizacije. Ta diskusija sicer ni zaključena, vendar so bili pri izdelavi analize predloga družbenega plana FLRJ upoštevani rezultati dosedanje diskusije. Končni rezultati diskusije bodo upoštevani pri zadnji redakciji predloga družbenega plana LRS.

Na podlagi tako napravljanih analiz, ki so bile prediskutirane s pristojnimi zveznimi organi, so bile izdelane pripombe in mnenja.

Tudi pripombe in mnenja so bila prediskutirana s pristojnimi organi, ki se z njimi strinjajo.

Posebej še opozarjamo, da je v pripombah sicer predlagana nižja stopnja akumulacije in skladov za Ljudsko republiko Slovenijo, kar je pa samo odraz sprememb, ki so nastale po objavi predloga družbenega plana FLRJ. Po objavi predloga družbenega plana FLRJ so se namreč ekonomske cene nekaterih proizvodov občutno spremenile, n. pr. cene nafte, nekaterih barvastih kovin, zdravil, transportnih uslug itd. Razen tega je analiza sklada za plače pokazala, da je bil v predlogu družbenega plana FLRJ propore sklada za plače glede na propore obvezne najmanjše mere izrabe produktivnosti za LRS postavljen prenizko. Če bi se glede na vse to predlog družbenega plana FLRJ korigiral, bi pa stopnja akumulacije in skladov, kot je predlagana v pripombah, ne bila nižja, temveč celo višja kot v predlogu družbenega plana FLRJ.

S predlaganimi spremembami se pa temeljna linija predloga družbenega plana FLRJ v ničemer ne menja.

Vlada LRS je o pripombah in predlogih k predlogu družbenega plana FLRJ razpravljala na svoji seji dne 14. marca 1952 in jih sprejela.

Vlada LRS predlaga Ljudski skupščini LRS, da o teh pripombah in predlogih razpravlja in jih sprejme ter v smislu 21. člena Zakona o planskem vodstvu narodnega gospodarstva pošlje vladi FLRJ v zakoniti postopek.

V smislu 21. člena Zakona o planskem vodstvu narodnega gospodarstva daje Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije k predlogu družbenega plana FLRJ, ki ga je poslala vlada FLRJ v mnenje in pripombe ljudskim skupščinam ljudskih republik, delavskim svetom gospodarskih združb, gospodarskim zbornicam ter zveznim in republiškim organom sindikalnih in združnih organizacij naslednje pripombe in predloge:

I.

V I. delu, točka 2 naj se postavke narodnega dohodka LR Slovenije spremenijo sledeče:

	Po predlogu družbenega plana FLRJ	Predlaga se sprememba
Skupni narodni dohodek	139.411	138.944
Po gospodarskih panogah:		
Industrija in rudarstvo	87.169	86.538
Kmetijstvo	25.952	28.461
Gozdarstvo	3.113	2.721
Gradbeništvo	3.293	3.726
Promet	10.348	6.752
Trgovina in gostinstvo	4.017	4.122
Obrt	5.519	6.624

Negativna diferenca v znesku 467 milijonov dinarjev je samo odraz medtem nastalih sprememb v ekonomskih cenah in naknadno ugotovljene nižje izrabe produkcijske zmogljivosti v posameznih gospodarskih panogah.

Dejansko pa bi bil narodni dohodek napram narodnemu dohodku, predvidenemu v predlogu družbenega plana FLRJ za okoli 4400 milijonov višji, če bi se v zveznem predlogu upoštevalo omenjene spremembe, ki so nastopile po objavi predloga družbenega plana FLRJ.

Zato Ljudska skupščina LRS ugotavlja, da te pripombe in predlogi LR Slovenije ne menjajo temeljne linije, ki je bila postavljena s predlogom družbenega plana FLRJ.

V podrobnem so razlike pojasnjene v naslednjih točkah:

II.

V II. delu, 1. poglavje naj se indeksi obvezne najmanjše mere izrabe produkcijske zmogljivosti za LR Slovenijo spremenijo naslednje:

Panoga 1 — Industrija in rudarstvo	Indeks izrabe produkcijske zmogljivosti	
	Predlog družbenega plana FLRJ	Predlagana sprememba
Stroka 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije	98	74
Stroka 112 — Proizvodnja in predelava pre- moga	97	96
Stroka 113 — Proizvodnja in predelava nafte	93	90
Stroka 114 — Črna metalurgija	99	87
Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin	74	79
Stroka 116 E Proizvodnja, predelava in opleme- njevanje nekovinskih rudnin	85	78
Stroka 116 P Industrija stekla	89	89
Stroka 117 M Strojgradnja	93,5	85
Stroka 117 P Kovinsko-predelovalna industrija	73	71
Stroka 119 — Elektroindustrija	55	54
Stroka 120 — Kemična industrija	53	57
Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala	92	79
Stroka 122 — Lesna industrija	45	45

	Indeks izrabe produkcijske zmogljivosti	
	Predlog družbenega plana FLRJ	Predlagana sprememba
Stroka 123 — Industrija lesovine, celuloze in papirja	87	91
Stroka 124 — Tekstilna industrija	71	64
Stroka 125 — Industrija usnja in obutve	74	87
Stroka 126 — Industrija gume	96	95
Stroka 127 — Živilska industrija	28	28
Stroka 128 — Grafična industrija	34	34
Stroka 129 — Industrija tobaka	45	46

	Razmerje plana za leto 1952 nasproti povprečju, doseženemu v letih 1947 do 1951	
	Predlog družbenega plana FLRJ	Predlagana sprememba
Panoga 2 — Kmetijstvo		
Stroka 211 — Poljedelstvo	110	110
Stroka 212 in 213 — Sadjarstvo in vinogradništvo	91	93
Stroka 214 — Živinoreja (proizvodnja 1952 napram 1951)	103	107
Stroka 216 — Domača predelava kmetijskih proizvodov	93	101
Panoga 3 — Gozdarstvo	100	100
Panoga 4 — Gradbeništvo		
Gradbena operativa	95	100
Panoga 5 — Promet		
Stroka 515 — Cestni promet	86	70

Predlagane spremembe so na splošno posledica drugačnega, potrebam poslovanja gospodarskih podjetij ustrežajočega načina ugotavljanja produkcijske zmogljivosti, kar pa ne spreminja obsega proizvodnje, ki naj se doseže po indeksu obvezne najmanjše mere izrabe produkcijske zmogljivosti po predlogu družbenega plana FLRJ. Spremembe iz tega razloga so nastale v strokah:

- 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije
- 114 — Črna metalurgija
- 117 M — Strojegradnja
- 117 P — Kovinsko-predelovalna industrija
- 119 — Elektroindustrija
- 124 — Tekstilna industrija
- Panoga 4 — Gradbeništvo
- Panoga 5 — Promet

Pri ostalih strokah so nastale spremembe iz naslednjih razlogov:

Stroka 112 — Proizvodnja in predelava premoga

Indeks izrabe produkcijske zmogljivosti je nižji za 1 %, ker se proizvodnja v plinarnah zniža zaradi nedovršenega remonta komornih peči.

Stroka 113 — Proizvodnja in predelava nafte

Indeks izrabe produkcijske zmogljivosti je nižji, ker kompresorska postaja ne more dovajati zadostnih količin plina, ki je potreben za črpanje nafte.

Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin

Materialni obseg proizvodnje ostane neizpremenjen. Zaradi znižanja ekonomskih cen za nekatere proizvode pa se spremeni indeks izrabe produkcijske zmogljivosti, ki je za celo stroko računan na bazi vrednosti.

Stroka 116 E — Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin

Razlika je v zvezi z naknadno ugotovljeno večjo zmogljivostjo rudnika barita, medtem ko je obseg proizvodnje ostal neizpremenjen.

Stroka 120 — Kemična industrija

Naknadno ugotovljene večje potrebe po proizvodnji te stroke so narokovale večjo izrabo produkcijske zmogljivosti.

Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala

Indeks izrabe produkcijske zmogljivosti je nižji zaradi upoštevanja večje produkcijske zmogljivosti.

Stroka 123 — Industrija lesovine, celuloze in papirja

Povečanje indeksa izrabe produkcijske zmogljivosti je nastalo zaradi sprememb v cenah.

Stroka 125 — Industrija usnja in obutve

Razlika izrabe produkcijske zmogljivosti je posledica drugačne ugotovitve produkcijske zmogljivosti. Pri izračunu za predlog družbenega plana FLRJ je služila za osnovo produkcijska zmogljivost, ki je obstojala pred letom 1951, ko je bilo v plan vključeno tudi obrtništvo. Po predlogu LR Slovenije se obrtništvo ne vključuje v plan ter je zaradi tega produkcijska zmogljivost in s tem tudi indeks izrabe produkcijske zmogljivosti višji.

Stroka 126 — Industrija gume

Razlika 1 % se pokaže pri upoštevanju sprememb v cenah.

Stroka 129 — Tobačna industrija

Razlika nastane zaradi naknadno ugotovljene potrebe po večji izrabi produkcijske zmogljivosti.

Paragraf 2 — Kmetijstvo

Razlike nastopajo predvsem zaradi naknadnih sprememb v količini proizvodnje.

III.

V II. delu 2. poglavje naj se postavka temeljne investicijske graditve spremeni od 14.103 na 16.375 milijonov dinarjev.

Povečanje investicij je potrebno zaradi:

dodatnih investicij za družbeni standard;

vključitve investicij zveznega prometa (železnica in pošta) na ozemlju LR Slovenije v družbeni plan LRS;

upoštevanja stvarnih cen na osnovi sklenjenih pogodb za opremo iz domače proizvodnje in sprememb stroškov za montažo opreme;

upoštevanja vrednosti opreme, ki jo podjetja proizvajajo v lastni režiji.

V poglavju »Vажnejši objekti, ki se bodo zgradili s temi investicijskimi sredstvi« naj se določi nova proizvodnja rudnika Zagorje le na 40.000 ton zaradi naknadno ugotovljenih manjših zalog premoga.

IV.

V II. delu 3. poglavje naj se sklad za plače za državna podjetja in podjetja družbenih organizacij spremeni naslednje:

	Sklad za plače	
	Predlog družbenega plana FLRJ	Predlagana sprememba
Skupaj LR Slovenija	18.613	18.822
Po gospodarskih panogah:		
Industrija in rudarstvo	9.630	10.497
Kmetijstvo (državna posestva in ekonomije)	672	554
Gozdarstvo	974	1.171
Gradbeništvo	1.647	1.778
Promet	2.513	2.125
Trgovina in gostinstvo	2.259	1.674
Obrt (državna obrtna podjetja)	918	1.023
Po gospodarskih strokah:		
1. Industrija in rudarstvo		
Stroka 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije	153	246
Stroka 112 — Proizvodnja in predelava premoga	1.738	1.858
Stroka 113 — Proizvodnja in predelava nafte	151	33
Stroka 114 — Črna metalurgija	444	664
Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin	406	552
Stroka 116 — Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rud	412	392
Stroka 117 — Kovinska industrija	2.010	2.008
Stroka 119 — Elektroindustrija	215	247
Stroka 120 — Kemična industrija	293	262
Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala	244	358
Stroka 122 — Lesna industrija	978	915
Stroka 123 — Industrija lesovine, celuloze in papirja	252	279
Stroka 124 — Tekstilna industrija	1.398	1.574
Stroka 125 — Industrija usnja in obutve	501	526
Stroka 126 — Industrija gume	59	58
Stroka 127 — Živilska industrija	194	187
Stroka 128 — Grafična industrija	89	108
Stroka 129 — Industrija tobaka	38	48
Stroka 130 — Filmska industrija	55	—
Druga industrija	—	182
Panoga 5 — Promet		
Stroka 511 — Železniški promet	1.782	1.566
Stroka 515 — Cestni promet	363	229
Stroka 516 — Pošta, telegraf, telefon	365	330

Iz navedenega sledi, da se sklad za plače v LR Sloveniji poveča za 209 milijonov dinarjev. Ta razlika je rezultat večjega sklada za plače v nekaterih gospodarskih panogah (industrija in rudarstvo, gozdarstvo, gradbeništvo in obrt) zaradi povečanja plač za jamske delavce pri proizvodnji premoga in v metalurgiji, vračunavanja vrednosti deputatov in delovnih oblek v sklad za plače in upoštevanja sklada za plače za stranske delavnosti gospodarskih podjetij.

V podrobnem se te razlike pojasnjujejo z naslednjim:

Stroka 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije

V tej stroki je treba upoštevati tudi plače osebja, ki je zaposleno ne samo pri proizvodnji, temveč tudi pri razdeljevanju električne energije kakor tudi v stranskih delavnostih.

Stroka 112 — Proizvodnja in predelava premoga

Povišek gre na račun višjih plač jamskim delavcem, v katere pa se vrednost deputatov in delovnih oblek obračuna.

Stroka 113 — Proizvodnja in predelava nafte

V predlogu LR Slovenije niso upoštevane plače delavcev pri gradbenih delih. Te plače so izkazane v gradbeništvu.

Stroka 114 — Črna metalurgija

Navedeni sklad za plače je potreben za najmanjšo mero izrabe produkcijske zmogljivosti te stroke, kakor je postavljen v I. poglavju 2. dela predloga in to na osnovi sedanjega nivoja plač.

Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin

Navedeni sklad za plače je potreben za najmanjšo mero izrabe produkcijske zmogljivosti te stroke, kakor je postavljen v I. poglavju 2. dela predloga in to razen pri jamskih delavcih na osnovi sedanjega nivoja plač.

Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala

Predlog LR Slovenije upošteva tudi plače podjetij industrije gradbenega materiala, ki spadajo pod pristojnost lokalnih organov oblasti.

Stroka 124 — Tekstilna industrija

Izkazani povečanje sklada za plače izhaja iz tega, da je v predlogu LR Slovenije upoštevana tudi tista industrija, ki spada pod pristojnost lokalnih organov oblasti.

Stroka 129 — Tobačna industrija

Predlog LR Slovenije upošteva večjo izrabo produkcijske zmogljivosti.

Druga podjetja

Zajeta je industrija, ki spada pod pristojnost lokalnih organov oblasti in katera v predlogu družbenega plana FLRJ ni bila zajeta.

Kmetijstvo

Sklad za plače je manjši kot v predlogu Družbenega plana FLRJ in temelji na predvidenem obsegu proizvodnje na državnih kmetijskih posestvih.

Gozdarstvo

Predlog LR Slovenije upošteva tudi plače osebja, zaposlenega pri vzgoji in negi gozdov, kakor tudi pri gozdarskem avtotransportu.

Gradbeništvo

Predlog LR Slovenije upošteva tudi plače osebja, zaposlenega pri stranskih delavnostih gradbenih podjetij.

Promet

Sklad za plače LR Slovenije upošteva samo javni promet, ne pa tudi lastnega prometa drugih gospodarskih strok.

Trgovina

Sklad za plače je manjši kot v predlogu družbenega plana FLRJ in temelji na predvidenem obsegu blagovnega prometa trgovskega omrežja.

Obrt

Sklad za plače v obrtništvu zaposlenega osebja je višji, ker temelji na večjem številu stvarno zaposlene delovne sile.

V.

V II. delu 4. poglavje naj se stopnja akumulacije in skladov spremeni takole:

	Stopnja akumulacije in skladov	
	Predlog družbenega plana FLRJ	Predlagana sprememba
Skupaj LR Slovenija	203	207
Po panogah:		
Industrija in rudarstvo	805	724
Kmetijstvo	15,7	19
Gozdarstvo	220	132
Gradbeništvo	100	110
Promet	312	218
Trgovina in gostinstvo	78	85
Obrt	97	85
Po strokah:		
1. Industrija in rudarstvo		
Stroka 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije	2.617	1.418
Stroka 112 — Proizvodnja in predelava premoga	264	254
Stroka 113 — Proizvodnja in predelava nafte	1.269	1.539
Stroka 114 — Črna metalurgija	734	519
Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin	2.129	751
Stroka 116 — Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin	513	536
Stroka 117 — Kovinska industrija	623	703
Stroka 119 — Elektroindustrija	500	570
Stroka 120 — Kemična industrija	889	880
Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala	150	165
Stroka 122 — Lesna industrija	145	169
Stroka 123 — Industrija lesovine, celuloze in papirja	1.262	1.163

	Stopnja akumulacije in skladov	
	Predlog družbenega plana FLRJ	Predlagana sprememba
Stroka 124 — Tekstilna industrija	1.875	1.749
Stroka 125 — Industrija usnja in obutve	681	726
Stroka 126 — Industrija gume	900	383
Stroka 127 — Živilska industrija	287	423
Stroka 128 — Grafična industrija	126	110
Stroka 129 — Industrija tobaka	3.189	3.356
Stroka 130 — Filmska industrija	311	11
2. Gozdarstvo		
Panoga 311 — Vzgoja in nega gozdov	—	242
Panoga 313 — Eksploatacija gozdov	219	106
3. Promet		
Stroka 515 — Cestni promet	322	168

Iz navedenega sledi, da se stopnja akumulacije in skladov za celotno gospodarstvo LR Slovenije zniža od 230 na 207, čemur so vzrok naknadne spremembe ekonomskih cen, izrabe produktivnosti, večji sklad za plače in način izkazovanja akumulacije in skladov; predlog družbenega plana FLRJ izračunava namreč v vseh strokah industrije akumulacijo in sklade s stopnjo 100, in to tudi v primeru, kjer se pojavlja izguba, medtem ko je v predlogu LR Slovenije skupni znesek akumulacije in skladov zmanjšan za predvidene izgube.

Če bi bile te naknadno nastale spremembe upoštevane že pri predlogu družbenega plana FLRJ, bi stopnja akumulacije in skladov za LR Slovenijo glede na naše pripombe ne bila nižja, temveč celo za 10 % višja kot po predlogu družbenega plana FLRJ.

V podrobnem se razlike pojasnjujejo z naslednjim:

V strokah 113 — Proizvodnja in predelava nafte, 116 — Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin, 117 — Kovinska industrija, 119 — Elektroindustrija, 121 — Industrija gradbenega materiala, 122 — Lesna industrija, 125 — Industrija usnja in obutve, 127 — Živilska industrija, 129 — Industrija tobaka, so stopnje akumulacije in skladov višje od stopenj postavljenih v predlogu družbenega plana FLRJ, kar je rezultat revidiranih stroškov proizvodnje in režije. Pri ostalih strokah, za katere se navajajo podrobnejše pripombe, so stopnje akumulacije in skladov nižje od stopenj, postavljenih v predlogu družbenega plana FLRJ, zaradi uvodoma navedenih naknadnih sprememb, čeprav se je tudi v teh strokah izvršilo pomembno znižanje stroškov.

1. Industrija in rudarstvo

Stroka 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije

Stopnja akumulacije in skladov se znižuje zaradi večjega sklada za plače.

Stroka 112 — Proizvodnja in predelava premoga

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi večjega sklada za plače in zaradi upoštevanja izgube pri plinarnah, pri čemer pa je skupni znesek

akumulacije in skladov po predlogu LR Slovenije višji, kot se postavlja v predlogu družbenega plana FLRJ.

Stroka 114 — Črna metalurgija

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi naknadnega povečanja cen železni rudi in nekaterim drugim surovinam, zaradi večjega sklada za plače in zaradi upoštevanja izgube pri proizvodnji cevi.

Pri tem pa je skupni znesek akumulacije višji kot se postavlja v predlogu družbenega plana FLRJ.

Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi naknadnega znižanja ekonomskih cen, zaradi večjega sklada za plače in zaradi upoštevanja izgub pri svinčeni rudi in glinici.

Stroka 120 — Kemična industrija

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi naknadnega znižanja cen za zdravila.

Stroka 123 — Industrija lesovine, celuloze in papirja

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi naknadnega znižanja cen papirnih izdelkov, skupni znesek akumulacije in skladov pa je kljub temu višji od zneska, postavljenega v predlogu družbenega plana FLRJ.

Stroka 124 — Tekstilna industrija

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi večjega sklada za plače. Glede na znižanje materialnih stroškov pa je skupni znesek akumulacije in skladov višji, kot to postavlja predlog družbenega plana FLRJ.

Stroka 126 — Industrija gume

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi zmanjšanja akumulacije in skladov za regres pri avtomobilskih gumah.

2. Kmetijstvo

Stopnja akumulacije in skladov se poveča, ker kmetijstvo poleg akumulacije, ki jo odreja v proračun, vrši tudi lastno akumulacijo, ki se odraža v povečanju fonda živine, nasadov in novogradnjah. Povečanje stopnje akumulacije in skladov je pa tudi posledica povečanja narodnega dohodka.

3. Gozdarstvo

Stroka 311 — Vzgoja in nega gozdov

Stopnja akumulacije in skladov za LR Slovenijo v predlogu družbenega plana FLRJ ni bila izkazana.

Stroka 313 — Eksploatacija gozdov

Stopnja akumulacije in skladov je nižja, ker se vrednost lesa na panju izkazuje med materialnimi stroški.

4. Promet

Stopnja akumulacije in skladov je nižja zaradi naknadnega znižanja cen prevoznih storitev pri železnici, pošti in tovornem avtomobilskem prometu.

5. Obrt

Stopnja akumulacije in skladov se je znižala, da bi se omogočile primerne cene za obrtniške storitve. Posebno pa se še znižuje stopnja za obrti osebnih storitev.

Ljudska skupščina LRS predlaga, da vlada FLRJ te pripombe in predloge upošteva v svojem predlogu družbenega plana FLRJ, ki ga bo predložila zvezni skupščini oziroma, da pripombe in predloge, ki jih ne bi sprejela, pošlje obenem s predlogom družbenega plana Ljudski skupščini FLRJ, da jih ta obravnava in o njih odloči.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za gospodarstvo in finance

Št. G. 3/1-52

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarstvo in finance Ljudske skupščine LRS

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 2. seji dne 20. marca 1952 razpravljal in sklepal o predlogu mnjenja in pripomb vlade LRS k predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952 in je soglasno sklenil, da je potrebno ta predlog v načelu sprejeti. Pri podrobnem proučevanju predloga vlade LRS je odbor smatral za potrebno predlagati Ljudski skupščini LRS, da Ljudska skupščina LRS izvoli posebno komisijo za proučitev stanja v obrtništvu v zvezi z družbenim planom.

Nato je odbor za gospodarstvo in finance soglasno sprejel predloženi predlog v celoti.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno ter je bil za odborovega poročevalca določen Andrej Petelin.

Poročilo pošilja odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga sprejme.

Ljubljana, dne 20. marca 1952.

Tajnik:

Miha Berčič l. r.

Za predsednika:

Ivan Trojar l. r.

Člani:

Franc Češnovar l. r.
Anton Labura l. r.
Janko Markič l. r.
Andrej Petelin l. r.
inž. Alojz Pohar l. r.

Karel Reberšek l. r.
Tone Ulrih l. r.
Martin Žugelj l. r.
Jože Klanjšek l. r.

RESOLUCIJA

Ljudska skupščina LRS je na predlog svojega odbora za plan in finance in v smislu predpisov zakonov o planskem upravljanju narodnega gospodarstva razpravljala na prvem izrednem zasedanju 21. marca 1952 o predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952. Ljudska skupščina LRS se v celoti strinja z osnovnimi postavkami predloga zveznega družbenega plana, ker tak predlog ustreza interesom nadaljnje graditve socializma v FLRJ, pomeni utrjevanje nacionalne neodvisnosti in obrambne moči naše domovine ter omogoča nadaljnji gospodarski in splošni razvoj Ljudske republike Slovenije v okviru planiranega gospodarskega razvoja FLRJ. Prav tako ugotavlja Ljudska skupščina LRS, da je predloženi osnutek zveznega družbenega plana v skladu s proizvodnimi možnostmi slovenskega gospodarstva.

Delovni kolektivi in njihovi delavski sveti ter višja gospodarska združenja, sindikalne in politične organizacije ter društva, zadruga in obrtniške zbornice, okrajni in republiški gospodarski organi, vsi ti so podrobno pretresali ta osnutek zveznega družbenega plana. Taka razprava je omogočila, da so bile vnesene v predlog številne koristne pobude, da so se našli novi viri dohodkov in nove možnosti pocenitve proizvodnje, poleg tega pa so se odpravile napake in nekatere nesorazmerne obremenitve.

Zato Ljudska skupščina LRS predlaga, da vlada FLRJ poslane pripombe in predloge upošteva v svojem predlogu zakona o družbenem planu FLRJ za leto 1952, ko ga bo predložila Ljudski skupščini FLRJ.

Ljubljana, dne 21. marca 1952.

UKAZA

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS in po predlogu predsednika vlade LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o reorganizaciji Sveta vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo

I.

Svet vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo se reorganizira takole:

1. Odpravijo se:

Glavna uprava za kmetijstvo,

Glavna uprava za gozdarstvo,

Glavna direkcija republiških kmetijskih posestev,

Glavna direkcija za združno kmetijstvo

kot samostojni organi Sveta vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo.

2. Zadeve odpravljenih glavnih uprav in direktij: Glavne upravo za kmetijstvo, Glavne uprave za gozdarstvo, Glavne direkcije republiških kmetijskih posestev in Glavne direkcije za združno kmetijstvo se prenesejo na Svet vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo.

3. Svet vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo sestavljajo poleg predsednika Sveta še člani, ki jih po predlogu predsednika vlade LRS imenuje Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Vlada LRS izvrši ta ukaz. II.

Ta ukaz velja takoj. III.

U. št. 46

Ljubljana, dne 24. decembra 1951.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

Na podlagi 7. in 8. točke 72. člena ustave LRS in po predlogu predsednika vlade LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o imenovanju ministra-namestnika predsednika Sveta vlade LRS
za prosveto in kulturo

I.

Franc Kimovec-Žiga, organizacijski sekretar Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije, se imenuje za ministra-namestnika predsednika Sveta vlade LRS za prosveto in kulturo.

II.

Predsednik vlade LRS izvrši ta ukaz.

III.

Ta ukaz velja takoj.

U. št. 56

Ljubljana, dne 1. februarja 1952.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

PREDSEDSTVO LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Dr. Ferdo Kozak

Podpredsednik

Dr. Anton Kržišnik

Tajniki:

Inž. Pavle Zaucer

Edo Mavrič

Marija Fifolt

SKUPŠČINSKI ODBORI

ZAKONODAJNI ODBOR

Dr. Jože Pokorn, predsednik

Jože Petaján, podpredsednik

Dr. Teodor Tominšek, tajnik

Slavica Božič

Milko Goršič

Jože Gričar

France Hočevar

Anton Labura

Inž. Jože Levstik

Dr. Anton Melik

Jože Molek

Danilo Petrinja

Ivan Janžekovič

Josip Jeras

Leo Kovačič

Dr. Anton Kržišnik

Inž. Ivo Pinterič

Dr. Miha Potočnik

Ivan Štucin

Albin Vipotnik

Janez Žunič

Namestniki:

Alojz Colarič

Draga Humek

Leopold Maček

Zdravko Smrekar

Jože Tramšek

ODBOR ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE

Jože Borštnar, predsednik

Maks Krmelj, podpredsednik

Miha Berčič, tajnik

Stana Boštjančič

Franc Češnovar

Jože Klanjšek

Anton Labura

Janko Markič

Andrej Petelin

Janez Petrovič

Inž. Alojz Pohar

Karel Reberšek

Ivan Trojar

Tone Ulrih

Martin Žugelj

Namestniki:

Tončka Dernikovič

Maks Ivanuša

Ivan Mavsar

ODBOR ZA LJUDSKO OBLAST

Vlado Krivic, predsednik
Vlado Majhen, podpredsednik
Vinko Hafner, tajnik

Helena Borovšak	Jože Primožič
Ervin Dolgan	Mitja Ribičič
Albin Dujc	Mira Svetina
Jože Globačnik	Anton Utroša
Viktor Kovač	Ignac Voljč
Franc Primožič	Jakob Žen

Namestniki:

Jernej Brolih	Ciril Majcen
Cvetka Vodopivec	

ODBOR ZA PROŠNJE IN PRITOZBE

Ada Krivic, predsednik
Dr. Anton Kržišnik, podpredsednik
Stane Bobnar, tajnik

Alojz Diacci	Alojz Mlakar
Angela Ocepek	

Namestnika:

Darinka Gregoretič
Albin Rehar

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

Ivo Svetina, predsednik
Andrej Stegnar, podpredsednik
Bogomil Vižintin, tajnik

Ivan Kovačič	Anton Medved
Nina Pokorn	

Namestnika:

Avgust Jazbinšek
Dolfka Paulus

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Ivan Novak, predsednik
Franc Černe, podpredsednik
Ivo Krevs, tajnik

Rozika Bohinc	Franc Krese
Avgust Zupet	

Namestnika:

Albin Kovač
Janez Por

POSLANCI LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Ahčin dr. Marjan	Dujc Albin	Kardelj Edvard
Avbelj Viktor	Dular Alojz	Kašpar Tilčka
Avšič Jaka	Fajfar Tone	Kavčič Stane
Bajt Anton	Ferligoj Davorin	Kidrič Boris
Belšak Franc	Ficko Franc	Kimovec Franc
Benko Alojz	Fifolt Marija	Klanjšek Jože
Berčič Miha	Furjan Slavko-Dušan	Klarič Rudolf
Brglez Bela	Gerenčer Janez	Kljukej Franc
Bevk France	Golmajer Gašper	Kmetec Anton
Bizjak Karel	Goršič Milko	Kocbek Edvard
Bizjak Stane	Globačnik Jože	Kocijančič Boris
Blejc Anton	Grabrijan Jože	Kociper Peter
Bobnar Stane	Grden Lovro	Kodrič Rudi
Bobovnik Kristijan	Gregoretič Darinka	Kojc Mihael
Bohinc Rozika	Greif Martin	Košmelj Miran
Borovšak Helena	Grešak Ivan	Kovač Albin
Borštinar Jože	Gričar Jože	Kovač Viktor
Boštjančič Angela	Grm Karel	Kovačič Ivan
Boštjančič Stana	Gruden Heliodor	Kovačič Leo
Božič Ivan	Hace Matevž	Koprivnikar Stane
Božič Slavica	Hafner Vinko	Kozak dr. Ferdo
Bratko Ivan	Hojnik Franc	Kozak Vlado
Brecelj dr. Marijan	Hočevar dr. France	Kraigher Boris
Brejc Tomo	Hribar Janez	Kraigher Sergej
Breljih inž. Miloš	Hribar Jože	Krese Franc-Čoban
Brilej dr. Jože	Hribernik Rudolf	Krese Leopold
Broljih Jernej	Hrovat inž. Alojz	Krevs Ivo
Carl Franc	Hukič Salko	Krivec Alojz
Cerjak Ivan	Humek Draga	Krivic Ada
Ciglič Mirka	Iljaž Franc	Krivic Vlado
Colarič Alojz	Ingolič Anton	Krmelj Maks
Colnar Edi	Ivanuša Maks	Kržišnik dr. Anton
Černe Franc	Jakomin Ivan	Kumar Andrej
Češnovar Franc	Jakopič Albert	Kuralt Franc
Čizmek Boris	Jakše Anton	Kurent Ančka
Dernač Jakob	Jamnik Franc	Kurinčič Ivan
Dernikovič Tončka	Janhuba Rudolf	Labura Anton
Diacci Alojz	Janko Rudolf	Lampret Jože
Dijak Anton	Janžekovič Ivan	Lavrič dr. Božidar
Dolenc Jože	Jarc Bernard	Leskošek Franc
Dolgan Anton	Jazbinšek Avgust	Leskovec Franc
Dolgan Ervin	Jensterle Albin	Levičnik Karel
Dolinar Justin	Jeras Josip	Levstik inž. Jože
Dolinšek Anton	Jerman Drago	Lubej Franc
Dolinšek Mirko	Jerman Mirko	Lubej France
Dolničar Anton	Joha Štefan	Maček Ivan
Donaj Alojz	Juriševič Bogo	Maček Polde
Dragan Franc	Kalčič Matija	Majcen Ciril
Drakslar Marija	Kalin Boris	Majcen Ignac

Majhen Vlado
Majnik Ivan-Džems
Maležič Matija
Marinko Miha
Markič Janko
Markoč Jože
Marolt Jože
Mavrič Edo
Mavsar Ivan
Medved Anton
Medved Franc
Mehle Janko
Melik dr. Anton
Mežek Marija
Mikulič Karel
Mlakar Alojz
Mlakar Janez
Modic dr. Heli
Mojškerc Jakob
Molek Jože
Murn Alojz
Notar Karel
Novak Ivan
Novinšek Franc
Ocepek Angela
Orešič Jaka
Pangerl Franc
Paulus Dolfka
Pečnik Ivan
Perovšek Franc
Petejan Jože
Petelin Andrej
Petrinja Danilo
Petrovič Janez
Pihlar Ferdo
Pinterič inž. Ivo
Pipar inž. Boris
Pohar inž. Alojz
Polič Zoran
Pokorn dr. Jože
Pokorn Nina
Popit Franc
Por Janez
Poteko Vinko
Potočar Stane
Potočnik dr. Miha

Potrč dr. Jože
Primc Ivan
Primožič Franc
Primožič Jože
Rakar Niko
Raušer Anton
Reberšek Karel
Regent Ivan
Rehar Albin
Remec Mirko
Repar Stane
Ribič Alojz
Ribičič Mitja
Rogan Emilija
Rus Jože
Sambt Štefan
Sekirnik Janko
Semič Stane-Daki
Serdinšek Angela
Simčič Albin
Simonič Franc
Skok Franc
Skubic Pepca
Smole Janko
Smrekar Zdravko
Stante Peter
Stegnar Andrej
Stopar Viktor
Svetina Ivo
Svetina Mira
Šabjan Štefan
Šega Andrej
Šeme Jože
Šentjure Lidija
Šiftar Ivan
Šilih Niko
Škof Stane
Škerlavaj Milan
Šme Marija
Štekar Franc
Šterban Karel
Štucin Ivan
Šušteršič Anton
Švara Dušan
Tacar Martin
Tavčar Franc

Toman Tone
Tominšek dr. Teodor
Tomšič Vida
Tramšek Jože
Trojar Ivan
Trpin Alojz
Truden Anton
Turk Dušan
Ulrih Tone
Urh Ivan
Utroša Anton
Valenčič Alojz
Venišnik Milan
Verdev Bogo
Vida Geza
Vidmar Anton
Vidmar Josip
Vipotnik Albin
Vipotnik Janez
Vižintin Bogomil
Vodopivec Cvetka
Voje Ivan
Vojska Danilo
Voljč Ignac
Vratuša dr. Anton
Vrhovec Alojz
Vrhovšek Jelka
Zadravec Branko
Zalaznik Franc
Založnik Alojz
Zavasnik Franc
Zemljak Jože
Zihel Boris
Zlatnar Mirko
Zorko Edo
Zupan Anton
Zupančič Viktor
Zupet Avgust
Zaucer inž. Pavle
Žen Jakob
Žerko Stane
Žokalj Alojz
Žugelj Martin
Žunič Janez

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE

Predsednik

Josip Vidmar

Podpredsednika

Ivan Regent

France Bevč

Tajnik

France Lubej

Člani:

Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Josip Rus, Franc Leskošek, Miha Marinko, Jaka Avšič, Marijan Brečelj, Tone Fajfar, Janez Hribar, Boris Kraigher, Maks Krmelj, Ivan Maček, Janez Mlakar, Angela Očepek, Zoran Polič, Rudolf Janko, Peter Stante, Lidija Sentjura

VLADA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko;

Podpredsednik vlade in predsednik Gospodarskega sveta Ivan Maček;

Podpredsednik vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Brečelj;

Minister — predsednik Sveta za industrijo Franc Leskošek;

Minister — predsednik Sveta za prosveto in kulturo Boris Zihherl;

Minister — predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko dr. Jože Potrč;

Minister — predsednik Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo Viktor Avbelj;

Minister — predsednik Sveta za gradbene in komunalne zadeve Janez Vipotnik;

Minister — predsednik Sveta za blagovni promet Albert Jakopič;

Minister za notranje zadeve Boris Kraigher;

Minister za finance Zoran Polič;

Minister za pravosodje dr. Heli Modic;

Minister — namestnik predsednika Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko Tone Fajfar;

Minister — namestnik predsednika Sveta za prosveto in kulturo Franc Kimovec.

VRHOVNO SODIŠČE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik

Dr. France Hočevar

Člani:

Jože Černe, Matej Dolničar, dr. Milko Gaber, dr. Albin Juhart, Karel Košenina, Anton Krajšek, Pavel Marc, Karel Mejak, Silverij Pakiž, dr. Alojz Peric, dr. Bogdan Petelin, Alojzij Piškur, Marko Simčič, dr. Teodor Tominšek, Martin Žalik.

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

II. izredno zasedanje

(Drugi sklic)

29. aprila 1952

Izdala Ljudska skupščina LRS

1952

Staniševič, V. V.

ЛУДСКА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА
ЛУДСКА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА

И. В. Станиševič

(1912-1913)

25. aprila 1952

Литературно-историјски архив

1952

I. seja

II. izrednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki se je vršila dne 29. aprila 1952 v Ljubljani.

Predsednik: dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: inž. Pavle Žaucer.

Predsednik dr. Ferdo Kozak prične ob 10.25 sejo s čitanjem ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS drugega sklica k II. izrednemu zasedanju.

Ukaz se glasi:

Na podlagi 1. točke 72. člena ustave LRS izdaja Prezidij Ljudske skupščine LRS

u k a z

o sklicanju Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Ljudska skupščina LRS drugega sklica se skliče k II. izrednemu zasedanju na dan 29. aprila 1952.

U. št. 66.

Ljubljana, dne 20. aprila 1952.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Pričenjam 1. sejo II. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS drugega sklica. Zapisnik današnje seje bo vodil tajnik inž. Pavle Žaucer.

Predsednik vlade LRS je predložil skupščini v razpravo in sklepanje *naslednje predloge*:

1. predlog zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950,
2. predlog proračuna LRS za leto 1952,
3. predlog družbenega plana LRS za leto 1952.

Vse navedene zakonske predloge sem v smislu določil poslovnika poslal Odboru za gospodarstvo in finance pri Ljudski skupščini LRS. Odbor je o teh zakonskih predlogih razpravljal in sklepal, jih v celoti sprejel in poslal skupščini zadevna poročila. Zakonski predlogi so bili z obrazložitvami in poročili razmnoženi in razdeljeni ljudskim poslancem.

Vse to pride na dnevni red, če tako sklene skupščina.

Ljudski poslanci Jaka Avšič, Jože Borštinar, Matija Maležič, Anton Sušteršič, Marjana Drakslar, Ivan Kovačič, Franc Dragan, Viktor Avbelj, Vlado Majhen, Martin Greif, Franc Zalaznik, Štefan Sabjan, Stane Bizjak, Albert Jakopič, Ivan Božič, Franc Primožič, Rudolf Hribernik, Rudi Kodrič, Ivan Regent, Ivo Svetina, Rudolf Janko, Drago Jerman, Edvard Kardelj, Boris Kidrič in Tomo Breje so se opravičili, ker so nujno zadržani. Zato predlagam, da jim skupščina odobri zaproseni dopust. Ali sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.)

Ljudski skupščini sta bili poslani dve resoluciji, in sicer ena iz osnovne organizacije OF gradbenega industrijskega podjetja »Gradis« Strnišče pri Ptujju v zvezi z gonjo, ki jo uprizarjajo italijanski fašisti ter italijanska vlada in Vatikan glede Trsta, druga resolucija pa je bila poslana z zbora volivcev KLO Miren pri Gorici glede priključitve Mirna k občini Šempeter. (K besedi se prijavi ljudski poslanec Jože Petejan.)

Jože Petejan: Predlagam, da se resolucija, ki je bila poslana iz Mirna, glede na njeno važnost prečita v skupščini, in sicer po izčrpanem dnevnem redu, to se pravi, po izglasovanju predlogov.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali sprejme skupščina predlog ljudskega poslanca Jožeta Petejana? (Sprejme.)

Prehajam na dnevni red, to je na določitev dnevnega reda. Glede na uvodoma objavljena sporočila predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. razprava in sklepanje o predlogu zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1952,
2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952,
3. razprava in sklepanje o državnem zaključnem računu Ljudske republike Slovenije za leto 1950.

Sprejme skupščina predloženi dnevni red? (Sprejme.) Ugotavljam, da je predloženi dnevni red soglasno sprejet in prehajam k prvi točki, t. j. na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1952.

Začenjam razpravo in prošim poročevalca odbora za gospodarstvo in finance, da da poročilo.

Tone Ulrich: Poročilo odbora za gospodarstvo in finance k predlogu zakona o družbenem planu LRS za leto 1952 se glasi:

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 3. seji dne 28. aprila 1952 razpravljal o predlogu zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1952, ki ga je vlada LRS predložila ljudski skupščini v razpravljanje.

Po obrazložitvi, ki jo je dal zastopnik vlade, je odbor ugotovil, da je treba ta predlog sprejeti v celoti iz naslednjih razlogov:

1. Pripombe ljudskih odborov, delavskih svetov, delovnih kolektivov, družbenih in zadružnih organizacij, upoštevane v predlogu družbenega plana, ki ga je vlada predložila ljudski skupščini v razpravljanje, so utemeljene, zlasti zaradi tega, ker se predlagajo nekatere spremembe, s katerimi se na eni strani odpravljajo določene pomanjkljivosti, na drugi strani pa je diskusija v delovnih kolektivih odkrila nove možnosti za povečanje akumulacije in skladov.

2. Celotni narodni dohodek se zviša za 435 milijonov, od česar se sklad za plače poveča za 43 milijonov ter akumulacija in skladi za 392 milijonov.

Odbor smatra znižanje akumulacije in skladov v prometu za 70 milijonov dinarjev za utemeljeno, ker je bila ta stopnja previsoka in bi onemogočila redno vzdrževanje prevoznega parka.

3. Odbor se strinja z znižanjem stopnje akumulacije socialističnemu sektorju obrtništva, kar mu bo omogočilo uspešnejši razvoj.

4. Odbor je slednjič ugotovil, da je predlog družbenega plana LRS v celoti v skladu z družbenim planom FLRJ za leto 1952 in zato v celoti ustreza naši gospodarski zmogljivosti in možnosti za njegovo celotno ostvaritev.

Iz vseh navedenih razlogov je odbor ta zakonski predlog z glasovanjem v podrobnostih in v celoti soglasno sprejel brez kakršnihkoli sprememb in dopolnitev.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno ter je odbor za svojega poročevalca določil ljudskega poslanca Toneta Ulriha.

Odbor pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da predlog zakona o družbenem planu za leto 1952 v predlagani obliki uzakoni. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariši ljudski poslanci! Predlagam, da bi se diskusija o prvi in drugi točki dnevnega reda vršila skupno. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Zato preidem na drugo točko dnevnega reda, in sicer na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952, in prosim poročevalca odbora za gospodarstvo in finance, da da poročilo.

Anton Labura: Poročilo odbora za gospodarstvo in finance k predlogu zakona o proračunu LRS za leto 1952 se glasi:

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 3. seji dne 28. aprila 1952 obravnaval predlog zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952, katerega je vlada na podlagi 61. člena ustave LRS predložila ljudski skupščini v razpravljanje.

Po obrazložitvi zakonskega predloga, ki jo je dal zastopnik vlade, je odbor za gospodarstvo in finance razpravljaj o tem zakonskem predlogu in pri tem ugotovil sledeče.

1. Predloženi proračun LRS za leto 1952 je v celoti vsklajen z razdelitvijo narodnega dohodka kot ga predvideva predlog družbenega plana LRS za leto 1952.

2. V skladu z novim finančnim sistemom zajema predlog proračuna samo dohodke in izdatke republiških organov in ustanov — ljudski odbori pa bodo sestavili svoje proračune samostojno po določenih zakona o proračunu.

3. Odbor se v načelu in v podrobnostih strinja z razdelitvijo izdatkov po delih ter je soglasno sprejel predlog vlade, da imenuje posebne komisije, ki naj proučijo organizacijo in poslovanje ustanov s področja prosvete in ljudske kulture, socialnega skrbstva ter zdravstvene zaščite zaradi znižanja upravnih administrativnih stroškov.

Odbor za gospodarstvo in finance je po vsestranski proučitvi soglasno sprejel predlog zakona o proračunu LRS za leto 1952 v načelu in posameznostih.

Po glasovanju v celoti in po določitvi poročevalca ljudskega poslanca Antona Labure je bilo prečitano to poročilo, ki ga odbor za gospodarstvo

in finance pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in v predlagani obliki uzakoni. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo o obeh zakonskih predlogih. Za vlado bo utemeljil predlog zakona o družbenem planu LRS za leto 1952 podpredsednik vlade in predsednik Gospodarskega sveta Ivan Maček. (Njegov prihod na govornico pozdravijo poslanci z dolgotrajnim ploskanjem.)

Ivan Maček: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Predloženi predlog republiškega družbenega plana že upošteva rezultate večmesečne diskusije v naših delovnih kolektivih. Ta diskusija je trajala več kot štiri mesece, in sicer od konca meseca decembra dalje in je dala vrsto predlogov, ki so v znatni meri omogočili popraviti začetne slabosti osnutka družbenega plana in to takšnega, kakršen je izšel iz dela določenih državnih organov. Zato nosi predloženi plan tudi v tem pogledu s polno upravičenostjo naziv »družbeni«. Za razliko od planov iz preteklih let, ki so bili samo delo državnega aparata, je šel novi družbeni plan skozi široko, razgibano množično diskusijo.

S tem pa nikakor ne mislim zanikati, da predloženi predlog družbenega plana ne krije v sebi različnih pomanjkljivosti in napak. Kolikor smo jih mogli ugotoviti na temelju sedanje diskusije in ugotovitev v podjetjih, smo jih tudi upoštevali. Toda v polni meri bo začela odkrivati vse še neodkrite pomanjkljivosti kaj kmalu v praksi dejavnost naših delovnih kolektivov in našega celotnega gospodarskega življenja. In mislim, da smo še daleč od tega, ko bodo te stvari od kraja prečiščene in urejene. Naš hitri družbeni razvoj, naša pot poglobljanju socialistične demokracije bo tudi na tem področju zahtevala marsikatero nadaljnje spremembe.

Ljudska skupščina oziroma Prezidij, na osnovi njenega pooblastila, bosta imela pravico, da med letom spreminjata posamezne postavke v družbenem planu, v kolikor bi v praksi ugotovili, da nasprotujejo in zavirajo naš razvoj. Zato v tem pogledu ne more biti nikakršnega strahu. Takšen strah preveva danes predvsem tiste, ki so v preteklosti dan na dan v pre mnogih primerih brez tehtnega preudarka spreminjali najrazličnejše postavke plana, ki pa danes zaradi svoje birokratske miselnosti ne morejo razumeti, da naj bi ukrepali v bodoče o takih spremembah le naši najvišji predstavniški organi. Mislim pa, da je popolnoma jasno, da o takih spremembah v našem novem gospodarskem sistemu v bodoče ne morejo več ukrepati posamezni državni gospodarski organi. Naši delovni kolektivi imajo z družbenim planom konkretno določene obveznosti kakor tudi pravice. Zato jih tudi ne more samovoljno spreminjati noben državni gospodarsko-upravni organ. To bi v celoti nasprotovalo vsebini novega gospodarskega sistema in v osnovi onemogočalo delo delavskih svetov, s tem pa porajalo in krepilo birokratizem v našem gospodarstvu.

Diskusija je vsepovsod mobilizirala delovne kolektive za reševanje čisto konkretnih vprašanj v zvezi z upravljanjem podjetij. Zato je bila diskusija zanje šola, v kateri so se vzgajali kot socialistični upravitelji podjetij. Smisel za varčevanje s surovinami, skrb za racionalno proizvodnjo na vsakem delovnem mestu, borba proti delovni nedisciplini in neupravičenemu izostajanju od dela, vse to je v diskusiji potrjevalo in jasno pokazalo, da se delovni kolektivi zavedajo svoje odgovornosti do splošno-ljudske imovine. Še prav posebej pa je treba poudariti, da se je v diskusiji med

našimi delovnimi kolektivi v celoti uveljavilo pravilno pojmovanje obveznosti, ki jih imajo do naše socialistične skupnosti. Razne ozke, partikularistične težnje in razni šovinistični pojavi so doživeli v tej diskusiji temeljit poraz.

Diskusija je namreč odkrivala tudi najrazličnejše nezdrave tendence in pojave. Njih nositelji so bili vsi oni, ki se nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da dosledno opuščamo stari način upravljanja našega gospodarstva, da vse bolj prenašamo nekdanj samo državne kompetence na področje gospodarstva na same proizvajalce in da je prav v tem naša bodočnost.

O teh pojavih bi hotel spregovoriti nekaj več.

Posamezniki iz vrst našega državnega in strokovnega aparata so med diskusijo v najrazličnejših oblikah izražali nezaupanje v novi sistem gospodarjenja, nezaupanje v sposobnost naših delovnih kolektivov, da sami upravljajo podjetja in da zavestno izpolnjujejo svoje obveznosti. Ob začetku diskusije so posamezni strokovnjaki v našem državnem aparatu izdelali predlog, na osnovi katerega naj bi v letošnjem letu naša industrijska podjetja ustvarila največ 58 milijard akumulacije. To je po njihovem zatrjevanju predstavljalo maksimum, ki naj bi ga bilo mogoče doseči le z največjimi naporji in s temeljitim znižanjem proizvodnih stroškov. V predloženem družbenem planu pa znaša akumulacija v industrijski proizvodnji 76 milijard 500 milijonov, t. j. za 18 milijard 500 milijonov več, kakor so oni predlagali in vztrajno branili.

Prav tako so v določenih podjetjih komisije posameznih strokovnjakov na osnovi svojih »analiz« ugotovile, da so obveznosti, ki jih je prejel delovni kolektiv, nerealne in neustvarljive. Njihova naloga pa je bila prav v tem, da s svojim strokovnim znanjem in nasveti omogočijo delovnemu kolektivu odkriti še neizkoriščena sredstva in mu pomagati s konkretnimi predlogi pri uvedbi čim bolj racionalne proizvodnje. V nasprotju s to svojo osnovno nalogo so posamezniki in to predvsem na nekaterih direkcijah še v poslednjem času vztrajali pri svojih »dokazovanjih« in trditvah, čeprav so istočasno posamezni delavski sveti v podjetjih že dali utemeljene predloge, da se zvišajo njihove obveznosti. Sklepi delavskih svetov so tako v pre mnogih primerih očitno demantirali navidezne strokovne argumente posameznih uslužbencev iz našega upravnega in ostalega aparata.

V diskusiji so se pogosto čule zahteve, da se določijo stopnje akumulacije in skladov individualno za vsako posamezno podjetje. Razni okoreli birokrati se ogrevajo za take individualne stopnje še danes. Takšne individualne stopnje so zahtevali tudi glede določanja najmanjše mere obvezne izrabe produkcijske zmogljivosti. Stopnje akumulacije in skladov, ki so določene le za posamezne vrste obratov, so hoteli razčleniti na posamezne proizvode in to tudi v vseh onih primerih, kjer so ti različni proizvodi vezani na več ali manj isti ali sorodni tehnološki proces.

Takšne tendence ne morejo predstavljati ničesar drugega, kakor izraziti ostanek starega administrativnega načina planiranja in vmešavanja operativnih državnih organov v vse podrobnosti posameznih podjetij. Enotne stopnje akumulacije in skladov, ki so določene za istovrstne obrate, imajo prav ta namen, da dajo podjetjem širok okvir, v katerem razvijejo lahko vso svojo iniciativo in samostojnost v poslovanju.

Obvezna najmanjša mera izrabe produkcijske zmogljivosti predstavlja le obvezni minimum proizvodnje, ki ga družba zahteva od vsakega posameznega podjetja. V sedanjem predloženem družbenem planu je indeks

izkoriščanja produkcijske zmogljivosti določen skoraj za vse obrate, vendar pa je že sedanja diskusija jasno pokazala, da ga bo sčasoma potrebno omejiti le na proizvodnjo najvažnejših industrijskih panog.

Kaj proizvaja podjetje znotraj svojega obrata, kje nabavlja surovine, po kakšnih cenah prodaja izdelke itd., vse to je stvar delovnega kolektiva in o tem more odločiti le on sam. Zato je nujno potrebno, da si posamezniki enkrat za vselej izbijejo iz glave napačno misel, češ, naša proizvodnja ne bo normalno tekla, če ne bo državni aparat tudi v bodoče predpisoval podjetjem konkretnih obveznosti glede proizvodnje, asortimenta, surovin, cen itd.

Če bi stopnje akumulacije in skladov določali za posamezne proizvode, bi le pod drugim imenom in v novi izdaji zopet uvedli stari prometni davek. V tem primeru ne bi mogli imeti avtomatizma v poslovanju med podjetjem in banko. Odpovedati se avtomatizmu na tem področju gospodarstva pa pomeni na široko odpreti vrata raznemu birokratskemu šarenju, samovoljnemu odločanju in najrazličnejši subjektivni presoji. V tem primeru bi se morali državni gospodarsko-upravni organi do podrobnosti vtikati v proizvodnjo podjetij. Le tako bi lahko dobili osnovo za obračunavanje prometnega davka, ki bi bil različen za različno proizvodnjo.

Razen družbenega plana, ki ga sprejme skupščina, ne veže podjetij nobena druga planska obveznost. Gospodarsko-upravni organi imajo sicer pravico, da podvzamejo na osnovi sedanjih predpisov določene, v zakonu navedene ukrepe na področju našega gospodarstva, vendar nima to nič skupnega s predpisovanjem raznih planov podjetjem s strani posameznih organov, n. pr. direktij itd. Zato se direktije in sveti ne morejo sklicevati na to, da so sprejela podjetja od njih letos pred sprejetjem družbenega plana proizvodne plane. Za podjetja veljajo samo tiste obveznosti, ki izhajajo iz družbenega plana in ki so v njem uzakonjene.

Pri nekaterih lokalnih organih se danes pojavljajo težnje, da naj bi se večina lokalnih podjetij proglasila za obrtniško proizvodnjo. Za obrt je namreč v družbenem planu predpisana nižja stopnja akumulacije in skladov. S tem naj bi se omogočilo uspešno poslovanje teh manjših podjetij.

Vsekakor je potrebno, da čimprej razmejimo industrijsko in obrtniško proizvodnjo. V ta namen so bile tudi ustanovljene okrajne komisije, katerih odločbe o razmejitvi med obrtniški in industrijski podjetji so veljavne, če z njimi soglaša republiški Gospodarski svet.

S stopnjo akumulacije in skladov v višini 50% za obrtniško proizvodnjo se je hotelo v prvi vrsti zagotoviti nadaljnje razvijanje in krepitev naše socialistične obrti, in sicer tistih obrtniških strok, ki so nam vse bolj potrebne in ki so velikega pomena tako za našo široko potrošnjo, kakor tudi za ostale dejavnosti v našem gospodarstvu.

Zahteva, naj bi se lokalne opekarne, manjša podjetja v kemični, lesni, tekstilni in živilski industriji obravnavala kot obrtna podjetja, je povsem nepravilna in škodljiva. V pogledu same razmejitve ni mogoče postaviti nekih krutih šablon, ne da bi temeljito pretresli in analizirali konkretne pogoje v proizvodnji posameznih podjetij. Vendar pa nam mora biti povsem jasno, da v pogojih novega gospodarskega sistema to ne more biti pravilen in zdrav način saniranja mnogih manjših obratov in podjetij. Razglasiti jih vsevprek za obrtna podjetja, bi pomenilo, dati jim le potuho, ki bi se prav kmalu njim samim maščevala. S tem bi direktno otežkočali delo

delovnih kolektivov v ostalih industrijskih podjetjih. Pri vsej istovrstni proizvodnji bi zavestno ustvarjali neenake pogoje med delovnimi kolektivi.

V omenjenih primerih gre navadno za tako proizvodnjo, ki v sedanjih okoliščinah niti ni kritična po količini niti po kvaliteti proizvodov, in pri kateri ostajajo kapacitete v razvitejših podjetjih v znatni meri neizkoriščene. Čemu torej po eni strani zavirati delo takih podjetij, ki so s čim večjim varčevanjem in racionalno proizvodnjo sposobne nuditi tržišču kar največ kvalitetnih proizvodov, po drugi strani pa umetno vzdrževati podjetja, v katerih stvari čestokrat prav po njihovi lastni krivdi niso urejene. To pa še ne pomeni, da bi takšna podjetja v novih pogojih ne imela več perspektive, toda njihova perspektiva mora biti le v tem, da se preusmerijo na resnično obrtniško proizvodnjo, na razne storitve in usluge, ki jih danes še prav posebej primanjkuje, ali pa na takšno proizvodnjo, ki po svojem asortimaju in kvaliteti ustreza zahtevam potrošnikov.

Spremembe, ki jih vsebuje predloženi predlog družbenega plana, so predvsem v naslednjem:

Vsota akumulacije je v predloženem republiškem planu za 392 milijonov večja, kakor znašajo naše obveznosti po družbenem planu FLRJ. Delovni kolektivi so v tej diskusiji sami predložili povečanje akumulacije za 563 milijonov. Samostojne predloge za povečanje akumulacije so dali rudniki premoga, velik del podjetij v kemični in v papirni industriji in nekatera podjetja barvaste metalurgije. Prav tako so posamezna podjetja po lastni iniciativi prijavila svoje obveznosti glede akumulacije, čeprav niso bila v začetnem osnutku družbenega plana niti zajeta. Kot primer naj navedem »Inštitut za elektrovezve«, ki ima v svojem sklopu določeno proizvodnjo in ki je sam predlagal znaten znesek akumulacije kot svojo družbeno obveznost. Po drugi strani pa je bilo potrebno pri nekaterih industrijah in obratih znižati akumulacijo za 171 milijonov. V celoti znaša potemtakem povečanje 392 milijonov. Ta dodatna sredstva so v celoti rezultat diskusije v samih podjetjih in visoke zavesti naših delovnih kolektivov. Stekala se bodo v republiški rezervni sklad, o potrebi katerega v pogojih novega gospodarskega sistema ni treba podrobneje govoriti niti ga utemeljevati.

Na temelju diskusije in pripomb s strani delovnih kolektivov in njihovih organizacij so bile izvršene predvsem korekture v obratnih grupacijah, pri čemer so se stopnje akumulacije diferencirale na večje število podgrup. Vendar naj poudarim, da se takšne stopnje akumulacije in skladov nanašajo le na določene kategorije podjetij, nikakor pa ne na posamezna podjetja. Uvesti jih je bilo treba povsod tam, kjer se je prejšnja razvrstitev obratov pokazala kot preveč kruta, šablonska in preširoka. Zato novi predlog družbenega plana grupira v posebne skupine obratov takšno proizvodnjo, kakor so n. pr. šolska merila in učila, glasbila, ortopedski čevlji, luksuzno brušeno steklo, specialno steklo, pridobivanje mineralnih vod, proizvodnja igel in utenzilij za potrebe tekstilne ter usnjarske industrije, specialna tekstilna industrija, ki je vezana na posebne strojne naprave in kjer je velika poraba surovin in plačilnega fonda, itd., itd. Iz sklopa trgovine so tudi izločene lekarne, ki bodo le plačevale prispevek za socialno zavarovanje. Nadalje se predlaga kategorizacija naših jeklarn in valjarn, in sicer glede na raznovrste pogoje tehnološkega procesa in obrate, ki se med seboj razlikujejo po različni proizvodni zmogljivosti. Glede na neenake geološke in ostale prirodne razmere je bila izvršena tudi

razvrstitev rudnikov rjavega premoga v naši republiki, in to v tri ločene skupine, pri čemer se za vsako predlaga posebna stopnja akumulacije in skladov. Iz istih razlogov so vnesene v prvotni osnutek družbenega plana spremembe glede stopenj akumulacije in skladov tudi v kovinski, lesni, kemični, papirni industriji in pri proizvodnji nemetalov.

Nadalje je namen novih korektur, da se odpravijo razne dotacije, ki so bile prej predvidene in ki so komplicirale odnose delovnih kolektivov do celote. Te spremembe so bile izvršene prav na temelju konkretno utemeljenih predlogov, ki so jih dali delovni kolektivi na Jesenicah, v Mežici in tako dalje.

V določenih primerih je bilo potrebno znižati stopnje akumulacije in skladov, ker bi se drugače ustvarjali nemogoči in nerentabilni odnosi v naši proizvodnji. Tako se predlaga znižanje stopenj akumulacije pri delavnicah za popravila in remont avtomobilov, za protektiranje gum, pri proizvodnji cementnih izdelkov itd. Brez teh sprememb bi olajšali delo raznim privatnim špekulantom in šušmarjem, ki poskušajo na vse načine izkoriščati trenutne slabosti v organizaciji našega sistema.

Pri obrtniški proizvodnji predlagamo mesto prejšnjih ločenih stopenj akumulacije in skladov posebej za osebne storitvene obrti in posebej za proizvodne obrti enotno stopnjo v višini le 50%.

Družbenemu planu je priložena tudi dokumentacija, v kateri so navedeni zneski akumulacije in skladov za vsako vrsto obratov posebej, in to po njihovi enoti merč. Dokumentacija ima le orientacijski značaj in potemtakem ne predstavlja več neposrednega pripomočka pri ugotavljanju obveznosti podjetij in pri obračunavanju banke.

Opozoril bi še na razliko med zneskom proračunskih izdatkov, ki so navedeni v predlogu družbenega plana v sklopu temeljne razdelitve narodnega dohodka, in zneskom proračuna, ki je danes na dnevnem redu. Republiški družbeni plan zajema celotne proračunske izdatke v naši republiki. Poleg tega predstavlja le tako imenovani neto proračun, ki zajema samo tista sredstva, ki izhajajo iz razdelitve akumulacije. Na osnovi predloženega družbenega plana se namreč deli akumulacija na sredstva, ki predstavljajo sklad za investicije, sredstva, s katerimi samostojno razpolagajo delovni kolektivi, in sredstva, ki se plačujejo v proračun. Dejanski proračun pa je večji in to zaradi tega, ker črpa del svojih dohodkov tudi iz razdelitve kupne moči prebivalstva s tem, da delno obremenjuje plačilni fond delavcev in nameščencev ter osebne dohodke kmetov. V tem je razlika med proračunskimi izdatki v predloženem družbenem planu in v samem proračunu.

Družbeni plan predstavlja odločen prelom s starimi metodami upravljanja in planiranja našega gospodarstva. Upravljanje naših podjetij po delovnih kolektivih je namreč nezdržljivo z obstojem starega sistema planiranja, operativnega vodstva podjetij in finančnega gospodarstva. Njegov pomen je prav v tem, da daje vse potrebne pogoje za nadaljnji razvoj samouprave naših delovnih kolektivov kot enega od osnovnih temeljev in vzvodov naše socialistične demokracije. Zato ga morajo naši delovni kolektivi tudi temeljito izkoristiti v borbi za razmah svoje iniciative, proti vsemu onemu, kar bi hotelo krniti njihove pravice in s tem zavirati razvoj našega socialističnega gospodarstva, istočasno pa za dosledno in zavestno izpolnjevanje svojih dolžnosti do naše socialistične skupnosti. Politika naše Partije pod vodstvom tovariša Tita dobiva prav s tem na

področju našega gospodarstva, v delavskih svetih in v njihovi ustvarjalni iniciativi, najčvrstejšo osnovo za našo nadaljnjo rast in razvoj.

Tovariši ljudski poslanci, predlagam, da sprejmete predloženi predlog družbenega plana Ljudske republike Slovenije. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Za vlado bo utemeljil predlog zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952 minister za finance Zoran Polič. (Njegov prihod na govornico pozdravijo poslanci z dolgotrajnim ploskanjem.)

Zoran Polič: Tovariši ljudski poslanci! V okviru družbenega plana predlagamo skupščini proračun za leto 1952. Iz osnovne delitve narodnega dohodka v republiki je razvidno, da odpade 25.470.000.000 din na družbene sklade in iz teh sredstev 11.612.000.000 din na proračun. Iz ponovne delitve narodnega dohodka pa pokrivamo 754 milijonov proračunskih potreb.

Delitev narodnega dohodka odreja kritje proračunskih potreb tako za republiške ustanove in urade, kakor tudi za okraje in občine. V predlogu proračuna pa so pokazane samo potrebe republike. V tem je tudi prva in mislim da osnovna značilnost sedanjega proračuna. Opuščamo dosedanjo vsakoletno prakso, ko smo že v zveznem merilu postavili trdne okvire proračuna in skušali z njim prikazati celotno stanje našega gospodarstva ter preko njega izvajati vse predvidene gospodarske ukrepe. Praksa in teoretična spoznanja, ki so zahtevala bistvene spremembe v načinu vodenja našega gospodarstva, so tudi proračunu dala novo funkcijo. Odslej bo družbeni plan dajal sliko stanja in razvoja našega gospodarstva, proračun pa bo kot njegov del določal podrobnejšo delitev samo enega dela družbenih skladov. S tem pa je postal republiški proračun toliko samostojen, da ga postavljamo neodvisno od zveznega in brez proračunov ljudskih odborov. Tudi ljudski odbori bodo postavljali samostojne proračune v okviru svojega okrajnega družbenega plana. Višji proračun torej ne daje več zbira nižjih proračunov, pač pa je z delitvijo narodnega dohodka in z družbenim planom povezan v gospodarsko celoto, ki kaže gospodarsko dejavnost republiškega oziroma državnega območja.

Dejstvo, da smo s svojimi proračunskimi zahtevki odvisni od delitve narodnega dohodka, pa pomeni, da lahko s temi zahtevki odločilno posegamo v osnovni razpored akumulacije in skladov. Z drugimi besedami: čim višje so naše zahteve v proračunu, čim bolj jim skušamo ustreči, tem nižja so sredstva za investicijsko graditev, za obrambne naloge in potrošne sklade ter obratno, čim več prištedimo v proračunu, tem več imamo na razpolago za investicijske in obrambne namene. To nam mora biti v letošnjem letu tudi osnovno vodilo pri določanju proračuna. Zato se ne moremo in ne smemo izogniti še večjemu varčevanju, kakor v preteklem letu in skrbnemu pretehtavanju, kako bomo razpoložljiva sredstva izkoristili.

Druga značilnost, ki jo je treba poudariti v zvezi s sprejemanjem proračuna, je čedalje večje uveljavljanje, lahko bi že dejali zmaga principov denarnega gospodarjenja, utrjevanje vrednosti dinarja in s tem omejevanje vseh nepotrebnih in nekoristnih izdatkov, ki so bili v preteklosti tolikokrat običajni. Niti sama vodstva podjetij, zlasti pa uradi in ustanove niso v preteklosti upoštevali, da delovni ljudje s trdim delom ustvarjajo nova sredstva in da jih je treba trošiti z vso skrbnostjo in z upoštevanjem ustvarjalcev novih vrednosti. V mnogih primerih celo lahko ugotovimo, da so se sredstva razmetavala brez vsake koristi. Novi ukrepi

v gospodarstvu, predvsem pa odločilna vloga, ki jo prevzemajo neposredni proizvajalci v vodstvu podjetij in gospodarstva sploh, predstavljajo odločen prelom v odnosu tako do skupne imovine kakor tudi do novo ustvarjenih vrednosti. Nujno je, da tudi v proračunu sledimo tem odnosom in zato razvijemo odločno borbo za pravilno uporabo razpoložljivih sredstev, ki jih daje gospodarstvo v družbene sklade.

Tretja značilnost proračuna je v dejstvu, da ga predlagamo v času, ko sicer že uveljavljamo nove ukrepe v gospodarstvu, ko se kažejo celo že prvi pozitivni uspehi teh ukrepov, predvsem v večji razgibanosti tržišč, v kvaliteti blaga, v urejevanju organizacije in pravilne zaposlitve v podjetjih itd., ko pa še ni dokončno utrjena niti naša upravna organizacija niti organizacija nekaterih drugih sektorjev našega javnega življenja. Prenos vrste poslov na voljene organe v svetih, formiranje zbora proizvajalcev, demokratizacija raznih zdravstvenih, kulturnih in prosvetnih ustanov z vzpostavitvijo voljenih vodstev, vse to bo bistveno vplivalo na vso našo dejavnost in seveda tudi na sam proračun. Zato, kakor koli so sedaj določene postavke za nekatere vrste izdatkov, bodo morale med letom doživeti še marsikatero spremembo, kar pa bo le izraz nagle demokratizacije upravnega in drugega javnega udejstvovanja. Preden bi se dotaknil nekaterih podrobnosti predloženega proračuna, bi samo kratko omenil nekaj podatkov iz preteklega leta. Običajno primerjavo novega proračuna z izvršitvijo starega moramo opustiti, ker so nastale z družbenim planom bistvene spremembe v načinu prikazovanja odnosov, predvsem v dohodkih, prav tako pa so povzročile spremembe v cenah, ki so nastopile v sredini preteklega leta, da izdatki obeh proračunov niso v celoti primerljivi.

V preteklem letu je bil določen proračun v višini 6.355,300.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Izdatke smo dosegli v višini 7.926,930.000 dinarjev, kar pomeni, smo osnovni plan izdatkov prekoračili za 1.571,630.000 dinarjev, kar bomo pokrili iz presežka dohodkov, ki smo jih dosegli s 7.704,464.000 din, kar predstavlja prekoračenje 1.349,164.000 din in pa iz skupnih državnih sredstev. Visoko prekoračenje izdatkov je nastalo zaradi tega, ker smo krili investicije, ki so bile izvršene v gospodarstvu iz obratnih sredstev in izgube iz preteklih let v večjem obsegu, kakor je bilo predvideno. Tako bodo vsa podjetja prešla v novi sistem s čistimi računi. Tako razčiščenje v podjetjih je neobhodno potrebno, ker bi drugače spravljali velik napor vseh delovnih kolektivov. Če si prekoračenja nekoliko podrobneje ogledamo, vidimo, da so izkazani v kapitalni izgradnji za 641,790.000 din, v investicijah za družbeni standard za 359.259.000 din, kar je oboje posledica dviga cen gradbenemu materialu, tako da osnovni obseg investicij ni bil bistveno povečan in hkrati posledica že omenjenega kritja investicij iz obratnih sredstev. Zdravstvo in socialno skrbstvo je prekoračilo proračun za 265,149.000 din, kar je posledica zvišanja cen zdravilom, uslugam in sprostitev kmečkega trga glede nabave prehrane za bolnice. V državni upravi je proračun prekoračen za 245,438.000 din, kar je le delno upravičeno zaradi povišanja cen, v glavnem pa je vendarle izraz prešibke borbe zoper nepotrebno administracijo in res nezadostno izvedenega varčevanja v upravi.

Kot posebnost se kaže v proračunu preteklega leta prosvetna dejavnost, ki svojega proračuna ni izrabila za 112,982.000 din, kar kaže, da so bila za ta sektor določena sorazmerno visoka sredstva. V tem pa je bila obsežena

tudi nevarnost, ki je ponekod prišla v polni meri do izraza, da namreč v nekaterih kulturno-prosvetnih ustanovah nismo razvili odločne borbe zoper vsako nepotrebno trošenje, borbe za zmanjšanje administracije, ki bi jo tudi te ustanove nujno morale vršiti.

Nakazane številke izvršitve proračuna za leto 1951 seveda še niso dokončne, vendar bistvenih sprememb gotovo ne bo. Podrobnejša izvršitev bo razvidna iz zaključnega računa, ki bo predložen skupščini. Na sedanjem zasedanju je na dnevnem redu tudi zaključni račun za leto 1950. Ker je predlog v podrobnostih obdelan in predložen tovarišem poslancem, o njem ne bom posebej govoril.

V republiškem proračunu za leto 1952 je predvidenih 7.265.880.000 din dohodkov in 6.886.720.000 din izdatkov. Razlika 379.160.000 din so subvencije, ki jih moramo dodeliti iz republiškega proračuna tistim okrajem, ki predvidevajo v svojem proračunu primanjkljaj. Po dosedanjih analizah bodo imeli primanjkljaj okraji: Črnomelj 59.672.000 din, Novo mesto 5.347.000 dinarjev, Gorica 94.915.000 din, Postojna 18.122.000 din, Sežana 69.661.000 din, Tolmin 55.317.000 din ter glavno mesto Ljubljana 57.257.000 din, in to potem, ko jim prepustimo vse republiške dohodke in vso udeležbo republike na zveznih dohodkih, ki se bodo zbrali na njihovem področju. Tak odnos med okraji je predvsem posledica razporeda industrije, ki daje glavne dohodke in v njem prihaja do izraza načelo, da morajo tudi v okviru republike naprednejši okraji pomagati dvigati gospodarsko zaostale, kakor mora gospodarsko napredna republika prispevati za razvoj zaostale, ker to koristi tudi gospodarsko napredni republiki oziroma okraju, saj bo gospodarsvo sedaj zaostale republike oziroma okraja vložena sredstva v najkrajšem času bogato vračala.

Najvišji dohodek v republiki je delež pri družbenem prispevku. Iz predloga družbenega plana sledi, da bo republika Slovenija dosegla nad 70 milijard družbenega prispevka. Del teh sredstev bo služil za gradnjo ključnih objektov in splošne državne potrebe, skoraj 5 milijard pa za kritje splošnih potreb v republiki. Od tega je predvideno v republiškem proračunu 2.418.090.000 din, ostalo predstavlja dohodek ljudskih odborov. Visoka postavka v republiškem proračunu je še davek na promet proizvodov v višini 3.188.938.000 din. Skupni dohodki iz gospodarstva v republiškem proračunu so torej 6.531.090.000 din.

Dohodki od prebivalstva bodo v glavnem vključeni v proračune ljudskih odborov. Mislim, da je to popolnoma pravilno, saj mora predvsem okraj voditi pravilno davčno politiko in pa ker je tudi prvenstveno od okrajnih in občinskih odborov odvisna redna in pravilna izterjava davkov.

V zvezi z odmero davkov kmetom bi pripomnil, da je še vedno v ospredju vprašanje prehoda na nov način obdavčenja po vnaprej določenih osnovah. Delo za uvedbo novega katastra je pokazalo, da se bo treba zelo potruditi, če bomo hoteli v letošnjem letu končati vse priprave. Potrebna pa bo pri tem ne samo pomoč okrajev in občinskih uprav, temveč tudi samih kmetov, ki lahko dajo največ kontrolnih podatkov za pravilno preverjanje obstoječih katastrov in za naložitev novih. Potruditi se moramo, da bomo lahko že letošnjo odmero kontrolirali s katastrofom in takoj tudi na tej osnovi dali predpise za prihodnje leto. Za samo odmero davkov iz kmetijstva pa je tudi v letošnjem letu razumljivo, da mora biti v pravilnem odnosu s cenami, ki se pojavljajo na kmečkem trgu. Zato je treba že akontacije prilagoditi tem odnosom in skrbeti za njihovo pravočasno pobiranje.

Za lansko leto lahko ugotovimo, da se je narodni dohodek v kmetijstvu v vrednostnih pokazateljih povečal za skoraj 100%, kar je posledica višjih cen zaradi ukinitve odkupov po vezanih cenah, pa tudi povečanje same proizvodnje. Prav tako lahko ugotovimo za preteklo leto, da se je davčna disciplina zelo dvignila, saj je ostal konec leta od razpisanega zneska akontacij nepobran samo en odstotek in smo prenesli v letošnje leto po dokončani odmeri le 440.000.000 din dolga ter znaša realizacija po končani odmeri za leto 1951 danes že 99%. Letos bo treba disciplino še povečati, kar bo samo v korist blagovno denarnim odnosom in s tem seveda tudi davčnim zavezancem, ker se bo s pravilnim zmanjševanjem denarnega obtoka nadalje utrjevala vrednost našemu dinarju tako v notranjem prometu, kakor tudi v zunanji trgovini.

Slabše kakor z odmero in izterjavo kmečkih davkov je stanje z davki obrtnikov. Ne samo, da imamo še vedno opravka z velikim številom napačnih davčnih napovedi, z izkoriščanjem trenutnih neskladnosti v predpisih za državni in privatni sektor obrti, opažamo tudi, da je plačevanje davkov v obrtniškem sektorju neprimerno slabše kakor pri kmetih. Z novimi predpisi bodo neskladja odpravljena. V najkrajšem času bo zaključena odmera za leto 1951 in potem bo prav, da tudi obrtniki poravnajo tako svoje zaostanke iz leta 1951 kakor tudi tekoče akontacije.

Med izdatki imamo v prvem delu investicije. To je samo proračunski del investicij, ki je predvsem namenjen dvigu standarda. Tu so vključene šole, bolnice in to dograditve, adaptacije pa tudi novogradnje, en del pa je določen za ceste. Velik del investicij, namreč 746 milijonov od skupnih 2346 milijonov, ki so določeni za našo republiko, je vključen v proračune ljudskih odborov, tako da izkazujemo v republiškem proračunu v tem delu le 1600 milijonov. Ko govorimo o investicijskih delih, moramo seveda obravnavati celoto, ker jih bodo tudi LO smeli izvrševati le v odobrenih okvirih, da tako ohranimo ravnotežje materialne bilance, po kateri mora biti zagotovljena izvedba ključnih objektov, ki se financirajo iz posebnega fonda navedenih proračunskih investicij in pa minimalna možnost prostega nabavljanja gradbenega materiala. Zato bo potrebna res stroga disciplina, varčevanje z materialom, predvsem pa pravočasna priprava vseh potrebnih načrtov. Če ugotovimo, da je predvideno v naši republici za ključne objekte iz posebnega fonda 16.375 milijonov, je zahteva po disciplini in varčevanju z materialom razumljiva, saj ti izdatki precej obremenjujejo narodni dohodek in že vsak odstotek prihranka predstavlja milijone, ki jih lahko s pridom uporabimo za nujne investicijske potrebe.

V drugem letu je predvideno za kulturno prosvetne namene 1.055.889.470 dinarjev, v tretjem delu za socialno skrbstvo 445.573.780 din in v četrtem delu za zdravstvo 879.559.250 din. Ugotovil sem že, da je težko primerjati absolutne zneske predlaganega proračuna s postavkami iz leta 1951 zaradi zvišanih cen in drugih sprememb, ki so nastopile v preteklem letu. Zato bi prikazovanje odstotka povišanja ne dalo prave slike. Stanje v posameznih sektorjih dela pa nam vendar nekoliko osvetli primerjava notranje strukture proračuna.

V letu 1951 je bila kultura in prosveta po izvršitvi v republiškem proračunu udeležena v skupnem znesku s 13%, v predlogu letošnjega proračuna z 18.7%. Zdravstvo in socialno skrbstvo je bilo po izvršitvi leta 1951 udeleženo z 11.1%, v predlogu letošnjega proračuna pa z 19.6%. Večji porast v zdravstvu je razumljiv, ker se razen povišanja sredstev za plače

(vključujemo namreč izdatke za industrijske bone in nadomestek za živilske karte) povišujejo tudi izdatki za zdravila, bolniško opremo in deloma prehrano, kolikor so bolnice in domovi odvisni od kmečkega trga.

Čeprav kaže proračun, da je bila posvečena vsa potrebna skrb kulturno-prosvetnim in socialnozdravstvenim ustanovam, pa menim, da v obeh sektorjih stanje še ni razčiščen in bo zato proračun drugega do četrtega dela zahteval še nekatere korekture, ki jih pa ni mogoče opraviti čez noč, temveč bo potrebna temeljita razprava, pregledi in če treba tudi ostri ukrepi.

Mislim pa, da je treba v tej zvezi že sedaj ugotoviti nekatera dejstva in navesti primere, ki naj pokažejo, da je upravičena po eni strani večja zaostritev, po drugi strani pa tudi večja skrb za razvoj prosvetnih in zdravstvenih ustanov.

V preteklem letu smo temeljito zaostri bitko za odpravljanje birokracije. Četudi te bitke še nismo zaključili, saj je še mnogo pojavov birokratskega reševanja nalog in še nekaj organizacijskih oblik, ki dopuščajo birokracijo, smo vendarle v veliki meri uspeli v tistem delu, ki je bil neposredno odvisen od številčnosti administrativnega aparata. Ta aparat smo v gospodarstvu in v čisti upravi temeljito znižali. Ni pa nam uspelo v enaki meri izpolniti naloge v kulturnoprosvetnih in zdravstvenih ustanovah. Za svojo osebo menim, da je povečanje administrativnega aparata in s tem uveljavljanje birokratskih metod dela v nekaterih teh ustanovah celo nevarnejše, kakor pa je bil v sami proizvodnji. V proizvodnji je moral nezdrav odnos med produktivnim in neproduktivnim delom prej ali slej naleteti na odpor delavcev in so nam ukrepi delavskih svetov tudi najboljši dokaz za to. V navedenih ustanovah pa tak spopad ni mogoč, dokler se tudi v njihovem vodstvu ne uveljavi načelo najširše demokracije. Ko bodo predvideni oziroma že postavljeni sveti pravilno razumeli svojo funkcijo, bo to najmočnejši prispevek za razčiščenje v delu mnogih naših ustanov. Najlepši dokaz za to je reševanje vprašanja naše univerze. Pred nedavnim se je sestal odbor za znanost in visoke šole, ki ima nalogo, da v okviru Sveta za prosveto in kulturo ob sodelovanju najbolj poklicanih strokovnjakov razpravlja o visokošolskem študiju. Navedel bom samo nekatere njihove ugotovitve, ki so bile objavljene tudi v dnevnem tisku: »Učni programi so prenatrpani. Posledica tega je velikansko povečanje izdatkov, prekomerno odtegovanje kadrov in nesorazmerno visoko število honorarnih zaposlitev: Do 50% ljudi je na naših visokih šolah preveč, v tem ko naši industriji manjkajo marsikje tudi najpotrebnejše moči. Ker je šlo vse v širino, smo morali marsikdaj odtegovati denarna sredstva tudi tam, kjer ne bi bili smeli, samo da smo zadostili takim personalnim zahtevam.

Število honorarnih predavateljev na nekaterih fakultetah skoraj ni manjše od števila rednih docentov. To je nezdravo stanje. Marsikateri kurzi bi mogli biti skupni za več fakultet. Nezdrav je tudi pojav, da se izpopolnjujejo učni kot tudi pomožni učni kadri z docenti in asistenti, ki niso nikoli v svoji stroki praktično delali.«

Da so navedene ugotovitve odbora točne, o tem najbolje govore naslednje številke. Visoke šole so imele leta 1947 za 4017 študentov 483 uslužbencev, v letu 1951 skupno z inštituti za 5838 študentov 980 uslužbencev in v proračunu za leto 1952 pa so zahtevale za skoraj isto število študentov 1116 uslužbencev. Če še vemo, da je imela univerza pred vojno 214 uslužbencev, pomeni to postopno naraščanje do 1116 uslužbencev dejansko

širjenje predvsem administracije in vtapljanje v birokraciji, ki je takim ustanovam najmanj potrebna oziroma jim je najbolj nevarna, saj morajo vzgajati odgovorne kadre za naše gospodarstvo in druge javne funkcije. Ta ugotovitev je točna tudi zaradi tega, ker je nemogoče, da bi v tako kratkem času zrastle toliko znanstvenih delavcev. Saj bi moralo samo od leta 1947 do 1952 nastopiti 633 novih strokovnih oziroma znanstvenih delavcev. Teh pa ni ustvarila niti praksa, še manj pa univerza. Razširitev pa tudi ni upravičena, četudi je bila izvršena delitev visokih šol, ki zahteva, če je pravilno izvedena, le malo podvojenih mest.

Podobne primere prekomernega števila uslužbencev imamo tudi po raznih drugih ustanovah in domovih. Naj navedem le nekaj primerov, ki to najbolj očitno kažejo.

Domovi za otroke do treh let imajo v Celju na 53 otrok 25 uslužbencev, v Ptujju na 37 otrok 20 uslužbencev, domovi za deco od 4—7 let v Ljubljani na 40 otrok 17 uslužbencev, domovi za šolske otroke v Celju okolici na 75 otrok 17 uslužbencev, dečje jasli Kamnik na 19 otrok 6 samo zdravstvenega osebja, deška vzgajališča imajo 2—3 gojence na enega uslužbenca, bolnice Celje, Jesenice, Novo mesto 1,5 bolnika na enega uslužbenca, klinične bolnice v Ljubljani 1,1 bolnika na enega uslužbenca itd., itd. Takih primerov je še veliko in samo kažejo, da nismo z zadostno pozornostjo spremljali razvoja raznih ustanov, ampak jim nasprotno prepustili, da z nepotrebnimi izdatki za administrativni aparat bremenijo svoje proračune in s tem zmanjšujejo sredstva za druge, predvsem operativne potrebe, ki so za take ustanove življenjsko važne. To je važno tudi zaradi tega, ker z administrativnim aparatom niso povezani samo izdatki za plače, temveč mnogo višja operativna sredstva za njihovo poslovanje. Če pa stanje nakazanega pretiranega naraščanja uslužbenstva primerjamo s stanjem v našem osnovnem šolstvu, kjer je še veliko potreb predvsem po dobrih učnih kadrih, za katere ugotavlja III. plenum CK KPJ: »Tak učni kader bomo dobili samo z vztrajno borbo proti birokratičnim metodam v šolstvu in pouku, v borbi za svoboden idejni razvoj na temelju socialistične demokracije in pogumnega razvijanja pobude tako vseh ustanov in organov, kakor tudi množičnih organizacij in posameznikov, potem moramo priznati, da je nujno potreben drugačen odnos in drugačen raspored kadrov, predvsem pa tudi drugačen raspored sredstev. Drugačen raspored je potreben predvsem še zato, ker imamo v obeh sektorjih, o katerih govorim, ustanove, ki postajajo zaradi prevelikega števila kadrov neekspeditivne, nerentabilne in pomenijo slabo naložbo težko ustvarjenih sredstev iz našega gospodarstva. Če govorimo o varčevanju pri kulturnoprosvetnem in zdravstvenem delu sploh, ne mislim na omejevanje pri delu, na redukcijo posameznih sektorjev dela ali onemogočanje razvoja in podobno, temveč prav obratno, mi hočemo in moramo zagotoviti zdrav razvoj kulturnoprosvetnih in zdravstvenih ustanov, rešiti pa jih moramo oklepov birokratskega poslovanja in jih s tem spremeniti v resnično ljudske ustanove. Če torej ne dajemo vseh zahtevanih sredstev za te namene, ne velja načelo, da jih ne damo, ker ni denarja, temveč ker bi bilo nadaljnje pretirano izdajanje za opisani razvoj samo škodljivo.

S pravilnim rasporedom kadrov oziroma s čimprejšnjim zmanjšanjem administrativnega aparata v vrsti ustanov bomo odpravili njihovo dosedanjo odtrganost od terena, oziroma kakor je ugotovil že prej citirani odbor, univerza se bo povezala s proizvodnjo, strokovno znanje zaposlenega kadra

se bo dvignilo. V ustanovah bodo delo kot vir novih vrednosti više cenili, ker se bodo začeli spraševati, odkod prihajajo sredstva, ki jih trošijo, ne pa kakor doslej, ko so le v malokateri ustanovi razmišljali o tem, kdo jim je delo omogočil, vedno pa so postavljali visoke zahteve za svoje proračunske potrebe. S spremembo števila zaposlenih se bo v mnogih primerih spremenil tudi način dela in pa odnos, ki bosta dejanski približala ustanove delovnim ljudem in tako olajšala obračun, ki ga bodo morale vse ustanove dajati neposrednim proizvajalcem, ker bodo ti vedno zainteresirani, kako se deli z njihovimi naporu ustvarjeni narodni dohodek. Povezava s prakso pa bo tudi povzročila, da bodo vzgojne ustanove dale terenu sposobne kadre in da bodo izkušnje na terenu najboljše dopolnilo vzgojnemu naporu.

Pri sestavi proračuna pa v II.—IV. delu nismo imeli opravka samo s problemom, ki sem ga pravkar navedel. Podobne težave povzročajo neenakomerna porazdelitev sredstev v raznih krajih za enake ustanove. Navedel bom nekaj konkretnih primerov. Okraj Lendava je predvidel 2950 din letno za posameznega učenca v osnovni šoli, okraj Grosuplje 5056 din, povprečne šole predvideli od 14.000 do 40.000 din, za srednje od 15.000 do 55.000 din in za višje od 32.000 do 76.000 din, za gimnazijo Ljutomer 4349 din na posameznega študenta, Tolmin 10.314 din, dom matere in otrok v Ljubljani 121.819 din na oskrbovanca letno, v Mariboru 75.300 din, domovi za otroke do treh let v Celju 110.584 din, v Trbovljah 42.250 din, domovi za predšolsko decu 4—7 let v Celju 123.000 din, v Ptujju 55.000 din, domovi za šolske otroke v Celju okolici 110.770 din, v Črnomlju 9024 din, v bolnicah so materialni izdatki brez prehrane in zdravil v Celju 186 din na dan, v Brežicah 65 din in v Murski Soboti 84 din, zdravila so na Jesenicah oskrbni dan 263 din, v Mariboru pa 137 din. Če s temi podatki povežemo še slabo kontrolo nad potrošnjo zdravil, prehrane in zdravstvenega materiala v bolnicah sploh, kar so ponovno ugotavljali zdravstveni delavci sami, potem je nujno, da skušamo z ostrejšimi ukrepi tudi na teh sektorjih razviti prepotrebno varčevanje, ki pa ne sme biti varčevanje za vsako ceno, ne glede na potrebe, temveč varčevanje zato, da bomo lahko s prihranki zadovoljili čimveč dodatnih potreb.

Z navedenimi in še mnogimi drugimi dejstvi smo imeli opravka pri sestavljanju proračuna. Zato je bilo nemogoče do vseh podrobnosti določiti proračunski okvir posameznim ustanovam. Mogoče je bilo le dodeliti sredstva, ki so po grobih analizah stanja nujno potrebna. In ta sredstva so v vseh treh navedenih proračunskih delih zagotovljena, kar dokazuje že prej navedena struktura letošnjega predloga proračuna. Ker pa so nakazani primeri pokazali, da je treba temeljito preveriti poslovanje obeh sektorjev, t. j. kulturnoprosvetnega in socialnozdravstvenega, je vlada na svoji proračunski seji sklenila, da ustanovi komisije, ki se bodo s sodelovanjem odgovornih funkcionarjev in strokovnjakov takoj lotile analize stanja. Če bi ugotovile, da so posameznim ustanovam, glede na znižanje aparata potrebna višja sredstva, jim bodo ta sredstva dodeljena iz rezerve. Pravilno bi bilo seveda, če bi se lotile ustanove tudi same tega dela, ker bi najlaže ugotovile, kakšni organizacijski ukrepi so potrebni, kje je odvečna delovna sila in kolikšna sredstva so jim kljub uvedbi najstrožjega varčevanja nujno potrebna za redno opravljanje poslov.

Vodilo pri tem delu, ki mora biti osnova v naši bitki za varčevanje, pa je, da ne smemo okrniti ničesar, kar delovnim ljudem koristi, da pa moramo

na drugi strani upoštevati načelo rentabilnosti, ki se vedno bolj uveljavlja v našem gospodarskem življenju. Rentabilnosti v omenjenih sektorjih seveda ne moremo ocenjevati po istih vidikih kakor v gospodarstvu, imamo pa prav tako zdrava merila, ki so predvsem v učinkovitosti in uspehih, ki jih posamezne ustanove v našem javnem življenju dosegajo in pa kako ustrezajo potrebam delovnih ljudi. Razčiščenje v navedenih treh sektorjih bo osnovna skrb, če hočemo čimprej doseči ureditev proračuna, če hočemo zagotoviti pravilno funkcijo in vlogo prizadetih ustanov v našem gospodarskem in javnem življenju.

Za administrativne potrebe je v proračunu predvideno 1.574.713.500 din. V zvezi s tem delom proračuna bi omenil, da to niso samo čisti administrativni izdatki. Vključenih imamo tudi 430.000.000 din za vzdrževanje cest. Če upoštevamo še sredstva, ki bodo po naprej izdelani bilanci določena za ceste in druga komunalna dela ljudskih odborov, je v te namene zagotovljeno v republiki 1.461.606.000 din. S tem pa kljub višjim sredstvom niso krite niti vse nujne potrebe, ker zaradi iztrošenih naprav in cest potrebe mnogo hitreje naraščajo kakor pa rastejo pogoji za dotiranje sredstev v te namene. Brž ko bo zadovoljitev osnovne investicijske graditve dopuščala, bomo morali dati mnogo večja sredstva za razne komunalne naprave in ceste, ker bomo samo na ta način zadostili zahtevam standarda in higijene, hkrati pa tudi prihranili velika devizna sredstva na vozilih. Na področju čiste administracije smo dosegli v preteklem letu lepe uspehe. Z reorganizacijo osnovnih organov oblasti in z likvidacijo nekaterih okrajev se bo številčno stanje aparata še dalje precej zniževalo. Računamo z znižanjem za skoraj 4000 ljudi. Po predlogu proračuna za leto 1951 smo računali z 10 administrativnimi uslužbenci na 1000 prebivalcev, tik pred reorganizacijo smo imeli že 7,4 administrativnih uslužbencev na 1000 prebivalcev, po izvedeni reorganizaciji pa jih bomo imeli 4,7 na 1000 prebivalcev. To je zelo velik uspeh, če pomislimo, da smo imeli še leta 1950 12,3 administrativnih uslužbencev na 1000 prebivalcev. Če k temu znižanju v upravi pridružimo še višek zaposlenih v raznih gospodarskih sektorjih, lahko ugotovimo, da bomo s pravilno delovno politiko v glavnem zadovoljili vse najnujnejše potrebe republike po delovni sili v letošnjem letu. Pravilno razporejanje delovne sile in dosledno izvajanje načel novega plačilnega sistema bo prav gotovo prispevalo k večji delovni disciplini, k večjim uspehom v delu, k stalnosti v delu in zato k večjemu občutku odgovornosti do podjetja in ustanove oziroma skupnosti.

Rezerva, ki je prikazana v proračunu, ni v celoti čista rezerva. V njej so nekatere postavke, ki jih zaradi načina sestave proračuna nismo mogli vključiti v posamezne razdelke. Prav tako so v rezervi subvencije za ustanove s samostojnim finansiranjem, predvidene subvencije organizacijam, ki smo jih izločili iz posameznih razdelkov, ter sredstva za predvideno povišanje plač s 1. aprilom letošnjega leta. Čista rezerva ostane 400 milijonov, ki pa se bo seveda še znižala, kolikor bodo komisije, ki bodo obravnavale kulturnoprosvetni in socialnozdravstveni sektor, ugotovile, da je treba posameznim ustanovam dodeliti višja sredstva.

Poseben del proračuna obravnava ustanove s samostojnim finansiranjem, za katere je predvideno 771.340.000 din dohodkov in 827.779.000 din izdatkov. Ker izkazujejo nekatere ustanove presežek dohodkov 39.953.000 din, je skupni primanjkljaj, ki bo krit iz proračuna, 96.392.000 din. Zaenkrat so vključene v to poglavje ustanove, za katere je skorajda nujno, da jih

postavimo kot ustanove s samostojnim finansiranjem. Ker je vlada po zakonitih predpisih pooblaščen, da odreja te ustanove in ker so zato potrebni še nekateri podrobni predpisi, bo dokončno število ustanov s samostojnim finansiranjem določeno šele naknadno. Če bo vlada za katero izmed predlaganih ustanov ugotovila, da je pravilnejše, če je vključena v redni proračun, bo vključena pod ustrezní razdelek z vsemi svojimi izdatki in dohodki oziroma izdatki, ki se ji bodo iz proračuna toliko povešali, kolikor predvidevamo njenih lastnih dohodkov. Prav tako pa, če bo katera izmed ustanov izločena iz proračuna, ji bodo prepuščeni vsi predvideni lastni dohodki, za toliko pa bodo zmanjšani v proračunu določeni izdatki.

S prevajanjem številnih ustanov na samostojno finansiranje uvajamo dejanski v mnogo širšem obsegu novo obliko proračunskega poslovanja, katero smo doslej le v redkih primerih uveljavljali. Ker pa mora imeti vsaka nova oblika svoj smisel, se moramo tudi za vse predlagane ustanove vprašati, kakšno korist bomo imeli od take ureditve.

Če pogledamo navedene ustanove, lahko ugotovimo, da je cela vrsta takih, ki bi morale ustvariti najmanj toliko dohodkov, kolikor je potrebno za njihovo vzdrževanje. Velik del njih pa potrebuje le skromno pomoč. Ker smo pa ustanove doslej v celoti finansirali iz proračuna, te niso skrbele za dohodke. Vsako leto smo ugotavljali v poročilih, da so dohodki uradov in ustanov daleč pod predvidenim zneskom.

V ustanovah, ki so imele možnost ustvarjati lastne dohodke, se je zaradi naše finančne politike kritja vseh zahtev razvijal v toliki meri negativen odnos do ustvarjenih sredstev, da se te ustanove niso nikoli vprašale, kdo in kako je ustvaril sredstva, temveč so kar naprej postavljale zahteve, koliko je treba še dati. Zaostrena borba za varčevanje in navajanje k dobremu gospodarjenju zahteva, da čim več ustanov izločimo za samostojno finansiranje. Naj navedem v tej zvezi samo dva, tri primere, ki bodo jasneje osvetlili probleme. Radio-Slovenija bo kot ustanova s samostojnim finansiranjem edina ustanova te vrste v Jugoslaviji, ki bo ne samo krila svoje potrebe, temveč tudi odvajala del dohodkov v republiški proračun. Če pomislimo, da je še nedavno proračun kril ustanovi izgube, je to gotovo velik napredek. Če pa hkrati vemo še to, da je imel Radio v preteklem letu od okrog 70.000 radijskih naročnikov le 40.000 plačnikov, potem ima kot ustanova s samostojnim finansiranjem, če izterja vse dolžnike in morebiti še zniža svoj aparat, vse možnosti, da zniža naročnino in še odvede precejšnja sredstva v proračun.

Drugačen je problem Narodnega gledališča v Ljubljani. V pretekli sezoni je doseglo dohodke v višini 24% svojih izdatkov, in sicer je s 390 nameščenci úprizorilo 14 novitet in 32 vseh del, v sezoni 1938/39, ko je bilo deležno le skromnih subvencij, je z lastnimi dohodki krilo 31% svojih izdatkov, in sicer je z 215 uslužbenci dalo 33 novitet in 62 vseh del, dočim je v predlogu za leto 1952 predvidevalo dohodkov le v višini 12% izdatkov. To je prav gotovo posledica odločne naslonitve na proračun, ne pa skrb za ustvarjanje lastnih dohodkov, kar se mora prej ali slej izražati tudi v samem delu in programu.

Razni naši internati in domovi sploh niso skrbeli za dohodke, ki bi jih morali pobrati od gojencev, ker so vsa ta sredstva odtekala v proračun in torej domovi niso imeli po njihovem mnenju nobenih koristi od njih. Na drugi strani pa so bila iz proračuna vsak čas zagotovljena sredstva za kritje vseh izdatkov, kakor jih je določal proračun.

Vse te neskladnosti bomo odpravili, če bomo tudi samim ustanovam naložili skrb za lastno vzdrževanje. Tudi v teh primerih bi bilo seveda napačno, če bi se posebno pri kulturnih ustanovah pojavil občutek, da je vse to iz nerazumevanja njihovih potreb. Nasprotno, gospodarski organi, zlasti pa delavci in delovni ljudje imajo globok smisel in razumevanje za kulturne, zdravstvene in druge zahteve, posebno še, če odgovarjajo njihovim potrebam, nimajo pa in bodo imeli vedno manj razumevanja za nekoristno nalaganje teh sredstev. Razvoj naših kulturnoprosvetnih ustanov mora biti na naši splošni kulturni ravni, mora pa tudi korakati z našim gospodarskim in upravnim razvojem. Zato je mnogo bolje in tudi v popolnem skladu z našimi organizacijskimi ukrepi, če vsaka ustanova sama gospodari s svojimi sredstvi, pa četudi deloma izvirajo iz subvencij, kakor pa, da je v celoti odvisna od finančnih organov, ki pogosto nimajo možnosti prave presoje, kje gre samo za varčevanje, kje in kdaj pa so že prizadeti osnovni delovni interesi, posebno še, če vidijo, kako se večkrat sredstva po nepotrebnem razmetavajo. Mislim, da bo na primer tudi v interesu bolnišnic, brž ko bo socialno zavarovanje neposredno njim plačevalo svoje obveznosti, da preidejo na ustanove s samostojnim financiranjem. Seveda je to tudi naš skupni interes, ker bomo imeli na ta način nove pomočnike v borbi za pravilno trošenje razpoložljivih sredstev. Zato je ustanova s samostojnim financiranjem gotovo ena izmed najprimernejših oblik v nadaljnjem razvoju kulturnoprosvetne in socialnozdravstvene dejavnosti, posebno še, če ugotovimo, da bo taka oblika gospodarsko-finančnega poslovanja omogočala tudi mnogo bolj demokratično upravo ustanov, s tem, da bodo tudi v ustanovah prevzemali upravo in kontrolo dela širši, voljeni kolektivi, ne pa kakor vse doslej samo nadrejeni upravni in finančni organi.

Tovariši ljudski poslanci! Predloženi proračun se v celoti sklada z osnovno delitvijo narodnega dohodka, kakor je predvidena v družbenem planu. Zagotoviti sredstva za proračun pomeni predvsem zagotoviti predvideni narodni dohodek in predlagano delitev. Mi prvič sprejemamo družbeni plan. Kljub izkušnjam, ki jih imamo, je jasno, da bodo potrebni veliki napor delovnih ljudi, če bomo hoteli družbeni plan izpolniti v osnovnih postavkah. K tem naporom lahko prispeva tudi vsaka proračunska ustanova, če se hri za pravilno izkoriščanje dodeljenih sredstev, če varčuje in če v najvišji meri izpolnjuje naloge, ki so ji določene v skupni borbi za pospešen razvoj našega gospodarstva. Prav tako pa lahko s pravilno proračunsko politiko prispevamo bistveni delež k nadaljnji demokratizaciji našega upravnega in javnega življenja. Zato predlagam skupščini, da proračun sprejme tako, kakor je predložen. (Ploskanje.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Tovariši ljudski poslanci. Kdor želi razpravljati o predloženih zakonskih predlogih, naj se prijavi pri službojočemu tajniku. Odrejam 15-minutni odmor.

Seja je bila prekinjena ob 11.35 in se je nadaljevala ob 12.15.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Nadaljujemo 1. sejo II. izrednega zasedanja, in sicer z razpravo o obeh zakonskih predlogih. Besedo ima predsednik Sveta za industrijo Franc Leskošek. (Njegov prihod na govornico pozdravijo poslanci z dolgotrajnim ploskanjem.)

F r a n c L e s k o š e k : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Pred nami je predlog proračuna Ljudske republike Slovenije in predlog druž-

benega plana za leto 1952. Naša razprava o teh predlogih se vrši v času, ko gre političen in družbeni ekonomski razvoj zelo hitro naprej v smeri samostojnega upravljanja tovarn po samih proizvajalcih.

Omejil se bom na nekaj pripomb k predlogu družbenega plana, smatram pa obenem za dolžnost, da se s tega mesta zahvalim delovnim kolektivom naših tovarn, ki so ves čas, ko se je sestavljal predlog družbenega plana, sodelovali ter s svojimi predlogi in sklepi kazali upravnemu aparatu pravilno pot dela. Delavski sveti in upravni odbori podjetij ter delavski sveti in upravni odbori višjih gospodarskih združenj so morali često ostro nastopati proti birokratskim težnjam aparata ter prav s prstom pokazati, kje bi se dalo še več napraviti, kje se je do sedaj delalo napačno, kje je bila slaba organizacija dela, kje slaba disciplina, kje se ni varčevalo s surovinami, z energijo itd.

Samo tako je bilo mogoče v nekaterih primerih še povišati akumulacijo nad obveznost po zveznem družbenem planu. Naj omenim samo primer rudarjev v Zagorju.

Delovni kolektivi so se ves čas razpravljali o predlogu družbenega plana sestajali ter iskali možnost, kako povečati rentabilnost poslovanja in kako izpolniti obveznosti do skupnosti. Prišlo je često do zdrave kritike, kar smatram za potrebno posebej poudariti. Brez dvoma bomo morali v bodoče še bolj prisluhniti neposrednim proizvajalcem — delavcem v tovarnah. Zadnje volitve v delavske svete so v tovarnah pokazale, da se delavci zavedajo svojih pravic, obenem pa velike odgovornosti, ki jo imajo z upravljanjem ljudskega premoženja. Temeljite razprave o kandidatih za delavski svet, prav v času, ko se je razpravljalo tudi o predlogih družbenega plana, so dokaz, da bodo samostojni plani podjetij, ki jih bodo delovni kolektivi sprejeli na podlagi republiškega družbenega plana, ki ga danes sprejemamo, v resnici tudi izpolnjeni.

Predlog družbenega plana Ljudske republike Slovenije nam kaže najbolj nazorno vso strukturo našega gospodarstva in prebivalstva. Od planiranega družbenega bruto produkta v višini dobrih 153 milijard odpade na industrijo in rudarstvo nad 96 milijard ali preko 60%. Isto sliko nam da tudi narodni dohodek, kjer vidimo, da od približno 159 milijard odpade na industrijo in rudarstvo preko 87 milijard ali nad 60%. Ravno tako sliko nam daje v narodnem dohodku akumulacija in skladi. Od skoraj 94 milijard odpade nad 76 milijard za industrijo in rudarstvo, kar predstavlja več kot 80%.

To nam kaže, kot sem že poudaril, strukturo našega gospodarstva in prebivalstva na eni strani, na drugi strani pa nam narekuje, da moramo razvoju industrije in rudarstva ter delavcem naših tovarn in rudnikov posvetiti izredno veliko pozornost. Ni dvoma, da imamo glede socialistične preobrazbe lažje stališče od drugih bratskih republik. Nič čudnega torej ni, če je preračunani narodni dohodek na glavo prebivalca v naši republiki nad povprečjem drugih republik in je zato razumljivo, da so naši delovni ljudje dolžni sorazmerno več prispevati bratski skupnosti jugoslovanskih narodov. Lahko ugotovim, da je pri razpravljanju o predlogu družbenega plana ta osnovna zavest bratstva in enotnosti prišla do izraza.

Predlog družbenega plana, o katerem razpravljamo, kaže, v skladu z družbenim planom FLRJ, kako so v letošnjem letu naše sile osredotočene na temeljno investicijsko graditev. To so one investicije, ki predstavljajo ključ za nadaljnji ekonomski razvoj in predpogoj za dvig življenjske ravni

delovnih ljudi v prihodnjih letih. Dovolite mi, da vas z nekaj številkami opozorim na to dejstvo. Kakor vidite, predvideva predlog družbenega plana za temeljno graditev 16 milijard 375 milijonov. Od tega odpade večji del na industrijo in rudarstvo, t. j. nad 15 milijard 600 milijonov. Večji del kapitalne graditve odpade na objekte, ki smo jih pričeli graditi že v prejšnjih letih in jih je treba sedaj nadaljevati in dokončati.

Na proizvodnjo in razdeljevanje električne energije odpade preko 3 milijarde 700 milijonov. V tem znesku so zapopadene hidroelektrarne Vuzenica, Mariborski otok, Medvode, Moste, Savica, Plave, termoelektrarna Šoštanj ter Vuhred. Od navedenih elektrarn bodo stekle že v letošnjem letu delno Vuzenica, Medvode in Moste, dočim je termoelektrarna Šoštanj šele v začetku gradnje, v Vuhredu pa se je pričelo s pripravljalnimi deli. Ostale elektrarne so, kakor vam je znano, že v obratovanju. V zgoraj omenjenem znesku je nad 500 milijonov predvideno za gradnjo transformatorskih postaj in daljnovodov.

Važnosti teh objektov ni treba posebej podčrtavati, naj omenim samo, da nam naše elektrogospodarstvo lahko sedaj da približno 150 MW, ali skupno z industrijskimi elektrarnami 175 MW, dočim bodo konec leta 1954, ko bo pričel obratovati naš največji obrat — Tovarna aluminija Strnišče —, potrebovali 210 MW, ali skupno z industrijskimi elektrarnami 235 MW električne energije. To nam jasno pove, da moramo pohiteti s kapitalno izgradnjo elektrarn in omrežja.

Z objekti elektrogospodarstva je v tesni povezavi proizvodnja premoga. Pri tem mislim predvsem izgradnjo rudnika Velenje, kjer se nahaja okrog 85% premogovih zalog naše republike. Med ključnimi objekti rudarstva, za katerega je predvideno v predlogu družbenega plana nad 930 milijonov, predstavlja največjo postavko rudnik Velenje. Izgradnja tega rudnika je tesno povezana s termoelektrarno v Šoštanju, brez katere ni mogoče obratovanje Tovarne aluminija v Strnišču. Do tega časa moramo dvigniti proizvodnjo lignita v Velenju od dosedanjih 650.000 ton letno na približno 1.500.000 ton. Nadaljnji večji znesek odpade na rudnik rjavega premoga v Zagorju, dočim so za ostale rudnike predvideni relativno majhni zneski.

Nad 1 milijardo 600 milijonov je predvideno v predlogu družbenega plana za proizvodnjo nafte. Povečanje proizvodnje nafte pomeni na vsak kilogram prihranek v devizah in krepitev naše vojne motorizacije.

Okrog 3 milijarde 260 milijonov je predvideno za nadaljevanje ključnih objektov naših treh železarn: Jesenic, Štor in Guštanja. Tukaj gre predvsem za objekte, ki smo jih pričeli graditi v prejšnjih letih. O tem ste čitali v dnevnem časopisju in mislim, da ni porebno, da bi še posebej govoril o pomenu izgradnje naše težke železarske industrije.

Za naš največji objekt, kakor sem že omenil, to je Tovarna aluminija Strnišče, je predvideno okrog 3 milijarde 250 milijonov. Osvojitve proizvodnje aluminija v predvideni kapaciteti ter osvojitve legur iz aluminija, pomeni izredno velik korak k utrditvi naše obrambne moči na eni strani, na drugi strani pa pomeni to tudi odločilno izboljšanje naše uvozno-izvozne bilance. Naša dolžnost je, da temu objektu posvetimo posebno pozornost.

Za nadaljnjo izgradnjo strojegradbene industrije je predvideno čez 1 milijardo 700 milijonov in so v tem obsežna znana podjetja »Litostroj«, »Franc Leskošek« Maribor, Tovarna avtomobilov Maribor, Tovarna kovanege orodja Zreče, Telekomunikacije, Strojna tovarna »Miha Marinko«

Trbovlje in podjetje Hidromontaža. Kakor vam je znano, ne gre tu za nove objekte, ampak gre le za nadaljevalna in dokončevalna dela.

Manjši zneski so predvideni za elektroindustrijo, kjer pa gre ravno tako za dokončevalna dela.

V okviru kemične industrije predvidevamo izgradnjo tovarne peroksida »Belinka« v Ljubljani, nadaljevanje Tovarne organskih barvil v Celju ter nadaljevanje Tovarne zdravil »Lek« v Mengšu. Skupno je predvideno nekaj nad 350 milijonov.

Nov objekt, s katerim smo pričeli delno že lansko leto, je tovarna rotopapirja v Vidmu. Predvideno je za letošnje leto nekaj nad 500 milijonov. Znano je, da naša država uvaža rotopapir, ravno tako pa je znano, da pomeni kemična predelava lesa najracionalnejše izkoriščanje te surovine. Izgradnja te tovarne pomeni za naše gospodarstvo bistveno izboljšanje plačilne bilance z inozemstvom, pomeni pa tudi prehod od primitivnega izkoriščanja naših gozdov k bolj ekonomični kemični predelavi.

Relativno manjši znesek je predviden za eksploatacijo gozdov, to je za zgraditev gozdnih cest in žičnic, ki so potrebne za izvršitev proizvodnega plana.

Dovolite, da se ustavim še nekoliko pri proizvodnji. Iz proporcev družbenega plana je razvidno, da naša industrija ne izkorišča 100% svoje instalirane zmogljivosti. Predvsem jasno vidite to pri indeksih izkoriščanja zmogljivosti predelovalne industrije. Mislim, da ni treba o tem posebej razpravljati, saj velja to za vso državo in je bilo o tem razpravljano ob priliki zasedanja zvezne skupščine. V nasprotju s predelovalno industrijo pa lahko rečemo, da bodo morali delovni kolektivi naših rudnikov, metalurških podjetij in podjetij strojegradnje vložiti veliko truda, da bodo mogli po količini izpolniti svoje obveznosti do družbenega plana. Te naloge so tesno povezane z našo ključno kapitalno izgradnjo, ki je odvisna od izpolnjevanja obveznosti teh podjetij.

Slednjič še sledeče pripombe. Naše železarne so v času po osvoboditvi osvojile celo vrsto novih proizvodov. Danes lahko poleg ostale železne proizvodnje proizvedemo okrog 200 ton specialnih jekel, okrog 100 ton industrijskih nožev, okrog 400 ton specialnih odlitkov, okrog 100 ton specialnih odkovkov, katerih preje nismo proizvajali in so to novi proizvodi. Nadalje 300 ton patentirane žice, 600 ton elektrod, 2000 ton valjev itd. S specialnimi jekli krijemo okrog 40% potreb Jugoslavije, v patentirani žici 25%, v industrijskih nožih 80%, v metalnih žagovnih listih 100%, v specialnih odlitkih 30%, v specialnih odkovkih 30%, v elektrodah 85% ter v valjih 80%. To dejansko pomeni velik korak k osamosvojitvi od uvoza. Poleg izpolnjevanja svojih rednih obveznosti morajo delovni kolektivi naše metalurgije stalno misliti na osvajanje novih proizvodov, predvsem specialnih in to morajo kot važno nalogo predvideti v svojih samostojnih planih.

Naj omenim še nekaj nalog naših strojegradbenih podjetij. V tovarni »Litostroj« moramo v letošnjem letu izdelati okrog 7600 ton raznih hidravličnih strojev, to je vodnih turbin, regulacijskih naprav, propelerskih vodnih črpalk, raznih naprav za hidroopremo, mehanizmov za žerjave, mačke in slično. Osvojiti moramo nove vrste turbin, črpalk, dvigal itd. Tovarna metalnih proizvodov »Franc Leskošek« v Mariboru mora v letošnjem letu izdelati okrog 8200 ton jeklenih konstrukcij, hidromehanske opreme, žerjavov itd. Slične naloge imajo tudi ostala podjetja, kakor Tovarna avtomobilov Maribor, Strojna tovarna »Miha Marinko« Trbovlje itd.

Ne bom nadalje našteval podrobnih obveznosti in nalog rudarskih industrijskih podjetij, hotel sem le pokazati, kako važno je, da v letošnjem letu delovni kolektivi z vso odgovornostjo do skupnosti izpolnijo obveznosti, ki izhajajo za njih iz družbenega plana, ker bomo le na ta način mogli pravočasno dokončati zastavljeno ključno graditev.

Razprava o predlogu družbenega plana je delovnim kolektivom dala jasnejše perspektive za družbeni plan in gospodarski razvoj. Iz te razprave smo dobili bogate izkušnje. Videli bomo, da so delovni kolektivi pripravljeni sprejete obveznosti izpolniti. Nadalje smo se lahko prepričali o tem, da so delavci s pravo ljubeznijo navezani na podjetja, v katerih proizvajajo in s katerimi upravljajo. Ta zavest nam jamči, da se bodo delavski sveti in upravni odbori dobro znašli v novem gospodarskem sistemu.

Razumljivo pa je, da so se pri razpravah o družbenem planu pokazale tudi napake. Napake so v glavnem izvirale iz tega, da delovni kolektivi, kakor tudi uslužbenci višjih gospodarskih združenj ali svetov, niso mogli često slediti globokim družbenim in gospodarskim spremembam in so zato pri svojih predlogih še zapadali vplivom dosedanjega administrativnega planiranja. Vendar te napake posameznih članov delavskih svetov in upravnih odborov, kakor tudi uslužbencev, niso mogle vplivati na celoto. Dolžnost sindikatov in Partije je, posvetiti vzgajanju delovnih ljudi v bodoče še večjo pozornost.

Prepričan sem, da predlog družbenega plana zagotavlja nadaljnjo izgradnjo socializma v naši državi in da je v skladu z razvojem proizvodjalnih sil naše republike. Prepričan sem tudi, da bodo delovni kolektivi obveznosti iz družbenega plana izpolnili.

Izjavljam, da se s predlogom budžeta in družbenega plana strinjam in da bom glasoval za njega. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec inž. Alojz Hrovat.

Inž. Alojz Hrovat: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V razpravi imamo predlog proračuna Ljudske republike Slovenije za leto 1952. K ekspozeju tovariša ministra za finance ne bi imel ničesar drugega pripomniti kakor to, da ga še enkrat z aplavzom pozdravim. Vse, kar je rekel, je tako tehtno in važno, da menda ni nobenega med nami, ki se ne bi v celoti in z navdušenjem strinjal z njegovim ekspozejem.

Predlog proračuna je sestavljen na principu varčevanja in krčenja. Ta ukrep mora vsakdo z navdušenjem pozdraviti, saj bi bil slep, kdor ne bi sprevidel te nujne potrebe in mislim, da je treba v tej zvezi zastaviti vse sile in vso energijo, da se ta ukrep izvaja in izvede. V predlogu so poudarjeni trije glavni stebri eksistence in napredka naroda, to je zdravje, izobrazba in pa delo. Vse to je poleg varstva naroda v tem predlogu vidno poudarjeno.

V podrobnem izkazu so nekatere neskladnosti, ki bi jih mimogrede omenil, zlasti glede tehnične visoke šole, ki mi je najbližja. Dotaknil se ne bom onih postavk, ki jih je z varčevanjem res mogoče uravnovesiti, pač pa tistih, ki jih bo treba pa izjavi tov. min. Poliča naknadno z dodatki izravnati. Za kurjavo je izkazano približno polovico zneska, ki ga dejansko potrebujemo. Pri operativnih izdatkih: za specialni laboratorijski material, kemikalije itd. je predvideno samo 9 milijonov, medtem ko je bilo v predlogu

nekaj nad 29 milijonov in od Sveta za prosveto in kulturo pa priznanih 26 milijonov. Tu moram pripomniti, da so tej visoki šoli priključeni laboratoriji, kakor metalurški, kemični, elektrotehniški, strojni, ki potrebujejo tako pri svojem pedagoškem delu kakor tudi za naloge, ki jih rešujejo za operativo, ogromno materiala, ki se plačuje iz proračuna, za kar pa seveda ne bo kritja, če bo proračunska postavka tako nizka. Tu ni druge rešitve kakor da se proračunski znesek zviša ali pa se iz te šolske ustanove izloči delo za operativo, ki gre vzporedno s pedagoškim delom ali pa da operativa plačuje na ta račun tehnični visoki šoli primerne zneske za uporabo materiala, da ne bi ta denar šel iz državne blagajne.

Slično je s centralno tehnično knjižnico. Ta knjižnica je bila ustanovljena pred 2 letoma z namenom, da varčuje z materialom in prepreči prosto in negospodarstveno nabavljanje vseh mogočih knjig in revij, ki so se naročevale v nepotrebno velikem številu za Ljubljano ali sploh za Slovenijo. Tako so za isti zavod naročali 5 do 6 istih primerkov revije, ko bi morda zadoščal samo eden ali pa se je mogoče naročala knjiga, kjer je bilo zanimivo samo eno poglavje in je potem ostala knjiga celo leto zaprašena v omari, medtem ko je v centralni tehnični knjižnici na razpolago ne samo enemu, ampak vsej tehnični javnosti, tako študentom, profesorjem in tehnični operativi ter vsakomur, kdo se za to zanima. Sedaj je za to postavko v proračunu predvidenih 140.000 dinarjev, čeprav je bilo lansko leto pri vseh težavah z deviznimi dinarji porabljenih okoli 5 milijonov dinarjev. Zaradi tega mislim, da se je to zgodilo po pomoti in sem prepričan, da se bo po izjavi tovariša ministra Poliča našla zadovoljiva rešitev, saj gotovo ni namen vlade, da bi kako znanstveno ustanovo ovirala ali v delovanju omejevala, marveč da bo storila vse, da jo pri njenem delu podpre. Trdno sem prepričan, da bodo vsi ti nedostatki odpravljeni in da ne bomo imeli težko pri svojem pozitivnem delovanju.

Tovariši poslanci, če se bomo držali načela, da tisto, kar je bolnega, ozdravimo, in kar je slabega izločimo, kar je dobrega pa podpremo, potem sem prepričan, da bo uspeh zagotovljen in da bomo po tej poti prišli do zaželenega cilja. (Ploskanje.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec Miha Berčič.

Miha Berčič : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Dal bi nekaj misli k poročilu k predlogu zakona o proračunu in k predlogu vlade, da imenuje posebne komisije, ki naj prouče organizacijo in poslovanje ustanov na področju prosvete in ljudske kulture, socialnega skrbstva in zdravstvene zaščite zaradi znižanja upravnno-administrativnih stroškov.

Zlasti bi rad povedal nekaj misli glede poslovanja ustanov na področju prosvete in ljudske kulture. Menim, da je predlog vlade pravilen, da se organizacijsko in računsko preveri poslovanje teh ustanov in da tudi tu prihranimo denar, in kar je bistveno, da tudi tu odpravimo še tisto, kar je birokratskega. To je, mislim, tudi glavni namen teh komisij.

Vendar po svojih izkušnjah s terena sodim, da je to še vedno mnogo premalo. Te stvari imajo danes na terenu že precejšen političen odmev in o tem bi hotel predvsem govoriti. Menim, da bo treba reorganizacijo, odkrivanje rezerv itd. smatrati kot del splošne borbe za debirokratizacijo našega kulturnoprosvetnega življenja in našega družbenega življenja sploh. V čem je stvar. V družbenem življenju se naš delavski razred danes

izredno močno uveljavlja. To vidimo iz udeležbe v delavskih svetih in upravnih odborih, mislim pa, da ta isti delavski razred še nima ustreznega uspeha in ustrezne vloge v ljudski kulturi, umetnosti itd.

Imamo, tovariši ljudski poslanci, na primer takele primere. Znova se ustanovljajo delavsko-kulturna društva kot so bila pred vojno, na primer »Svoboda«, toda ta društva danes izredno težko sestavijo delavski kulturni program ali pa kulturni večer z delavsko vsebino, ker za to potrebnih del manjka. V kulturnih kronikah našega časopisja opažam, da govore, na primer, o debutnih mladih pisateljev in prozaistov, ki pa so, ne vem ali je namenoma pripomnjeno, iz vrst srednješolcev ali visokošolcev. Nikjer pa ne čitam, da bi delavski razred, ki je dal pred vojno iz svojih vrst Moškriča, Čufarja, Klopčiča, da bi ta delavski razred dal tudi danes nove pesnike in pisatelje, ljudi iz vrst delavskega rodu, ki bi znali pisati o naših zadevah. Zato tovariši in tovarišice gotovo ni čudno, da danes ob takem revolucionarnem aktu, ko naš delavski razred prevzema v upravljanje naše gospodarstvo, še nimamo delavske pesmi, ki bi širom domovine pela o tem odločilnem in važnem dogodku. Če kdo pozorno zasleduje te stvari, se mora vprašati, kaj je danes razmahu ljudske kulture in prosvete na poti. Mislim, da je treba o teh stvareh razpravljati in da je ravno v zvezi s to reorganizacijo treba raziskati tudi odnos in vpliv naših znanstvenih in kulturnih ustanov na našo ljudsko, zlasti pa na proletarsko kulturo. Menim, da so pred vojno delavsko-kulturna društva z vsem svojim političnim delovanjem bila žarišča ljudske revolucije in narodnoosvobodilne borbe in izvor kadrov za to ljudsko revolucijo. In danes gotovo ne bi smelo biti nič drugače. Ko preobražamo vse naše družbeno in gospodarsko življenje, bi moral biti delavski razred prav tako agilen in vodilen tudi v kulturi, kar ne bi bilo težko, saj ima delavski razred danes dovolj intelektualnih sil, samó treba jih je vzbuditi in negovati, da se lotijo onega kulturnoprosvetnega dela, ki je v revolucionarni borbi delavskega razreda pred vojno rodilo tolikšne uspehe.

Te misli so se mi, tovariši in tovarišice, vzbudile, ko sem čital poročila in zvedel za predlog vlade o ustanovitvi posebnih komisij. Prepričan sem, da se bo delavski razred tudi v kulturi in umetnosti ravno tako afirmiral, kakor se je že afirmiral v upravljanju našega gospodarstva.

Ker vidim, da bošta predložena zakona in sploh ves naš družbeni plan uredila tudi ta vprašanja, izjavljam, da bom glasoval za oba zakona. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariši ljudski poslanci, prekinjam 1. sejo II. izrednega zasedanja, ki se bo nadaljevala danes popoldne ob 16.30.

Seja je bila prekinjena ob 12.45 in se je nadaljevala ob 16.45.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 1. sejo II. izrednega zasedanja ljudske skupščine, in sicer z razpravo o obeh zakonskih predlogih. Besedo ima ljudski poslanec in predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko dr. Jože Potrč.

Dr. Jože Potrč: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Danes se je v skupščini že precej govorilo o kulturi, zdravstvu itd. in lahko rečem, da se je v kuloarjih o tem več govorilo, in sicer z manj harmonije kakor tu v skupščini. Zato bi želel tudi jaz izteči nekaj besed k temu vprašanju.

Ob tej priliki ne bom, kakor običajno, govoril o naši zdravstveni in socialni politiki, ker je Svet za zdravstvo in socialno politiko zasedal pred dobrim mesecem in se je tedaj pretresala naša problematika, o kateri smo tudi pisali v javnosti. Danes bi govoril samo strogo v zvezi s proračunom, in sicer samo v zvezi z enim problemom, to je s problemom varčevanja.

Minister za finance je rekel, da je smisel, pomen varčevanja v proračunu v tem, da lahko damo čimveč sredstev za vojsko, industrializacijo itd., kar vse pomeni, da damo več za naš napredek in za obvarovanje miru, brez česar ne more biti socializma. K temu bi dodal, da varčevanje, ki je izraženo v proračunu, ne pomeni samo to, kar je rekel tovariš minister, ampak pomeni tudi dolžnost, da se borimo proti vsakemu razsipanju, da denar, ki nam je zaupan v namene ljudskega zdravstva in socialne politike, uporabimo res čim najbolj ekonomično in čimbolj koristno. Tako lahko rečemo, da vsak denar, ki ga prihranimo in čuvamo pred nepotrebnim izdajanjem, da vsak tak dinar lahko ekonomično in koristno uporabimo tam, kjer bi ga sicer ne mogli, če bi tako ne varčevali. Zato je torej naloga, ki nam je bila postavljena, sama po sebi elementarna socialistična dolžnost.

Glede števil, ki so bile iznesene, bi pa vendarle hotel reči nekaj kritičnih besed. Če je bilo rečeno, da so nesorazmerja med posameznimi postavkami, potem moramo vedeti, da teh števil ne smemo jemati nekritično, kajti finančni organi niso mogli dati našemu finančnemu ministru vedno pravega kriterija, s pomočjo katerega bi lahko sodili, ali so izdatki upravičeni ali so neupravičeni. Vendarle pa so nam te številke dragocen potokaz in bi rad samo na enem primeru pokazal, kako smo našli možnost resnično pravega varčevanja, ne da bi pri tem oškodovali naše službe. Pri dečjih jaslih, o katerih je bilo povedanih precej značilnih števil, ki so — razen v enem primeru — vzete po primerih z najmanjšo zasedbo (kar ni moglo dati prave slike), smo ugotovili, da je z uvedbo samo enega službenega turnusa, to se pravi z osemurno službo in s plačanim nadurnim delom mogoče popolnoma zadostiti potrebam, da sicer plačamo 120% namesto 100%, ne pa kakor doslej 200%. Tako smo uvedli v tem primeru varčevanje, ki nam bo garantiralo, da bo ta institucija služila popolnoma svojemu namenu in da se bo prav zaradi tega, ker ne bo pretirano draga, lahko razvijala v korist naših otrok in zaposlenih žena. To sem hotel povedati kot primer.

Analiza nesorazmerij pa nam je dragocena tudi zaradi tega, ker z njo lahko marsikaj odkrijemo, ne samo v primeru, ki sem ga navedel, ampak tudi v drugih primerih, ko je potrebno ne samo odstraniti neko profesionalno razcepljenost, ampak ko je mogoče z analizo nesorazmerij najti tudi vzrok, zakaj dela ena ali druga institucija manj ali bolj ekonomično. To se pravi, da lahko z dobro analizo ogromno dosežemo in zato morajo komisije, ki so bile določene na seji vlade, najti tudi bolj znanstveno organizacijo dela. Doslej je veljalo kakor za vsako panogo našega udejstvovanja tudi za zdravstvo in socialno skrbstvo to, da smo si pomagali s kvantiteto tam, kjer ni bilo kvalitete. Danes pa v splošni borbi za rentabilnost pomeni za naše področje, da se moramo boriti za bolj kvalitetno delo in za boljšo organizacijo dela, s pomočjo katerega bomo dosegli boljše rezultate.

Glede kritičnega upoštevanja števil, ki so nam bile podane, bi hotel v zvezi z govorom tovariša ljudskega poslanca prof. Hrovata omeniti, da imamo tudi v zdravstvu nekatere postavke, prav takšne, kakršne je on navedel. Hotel bi pa povedati nekaj principialnega in važnega. Naš pro-

račun je danes v bistvu za nekaj deset milijonov deficiten. Vj veste, da zaradi tega naše socialno skrbstvo oziroma socialna politika in naše zdravstvo ne bo niti najmanj trpelo, ker je ta deficit zasiguran v rezervi, s katero razpolaga vlada. Toda ko smo sedaj na zahtevo vlade skušali dati čim manjši proračun in je prišlo do razlik med predlogom našega resora in finančnega ministrstva in je bilo potrebo to vskladiti, je bilo čisto jasno, da se ni moglo najti eksaktno onega mesta, kjer bi se lažje varčevalo, ampak se je to naredilo več ali manj mehanično. Naša naloga bo, da bomo odslej z natančno analizo, ki ne more trajati samo nekaj dni, ampak mora biti permanentna, odkrivali mesta, kjer bi se dalo brez škode varčevati.

Navesti hočem še en primer zato, da bi razumeli številke in disproporce odnosno nesorazmerja, o katerih je bilo govora. Tako na primer pravi pri kurjavi v bolnici zaradi zastarele kurilne naprave mnogo trošimo. Ko bomo imeli v kliničnih bolnicah moderno kalorično centralo, takrat ne bo več toliko izgube, kakor je bila doslej, konkretno 360 vagonov letno. Slično je z drugimi napravami, ki jih imamo v bolnicah, kakor na primer pralnice, kjer na starinski primitiven način delajo zato, ker še nimajo sodobnih naprav, katere pa bodo imele, kakor hitro nam bo to naša industrija omogočila in ko ne bomo več v tolikih deviznih težavah.

Ob zaključku hočem poudariti, da se vsi tovariši v našem resoru strinjajo s tako edino pravilno politiko, da pa te politike ne moremo izvesti, če pri tem ne bo sodelovala vsaka institucija, pa tudi vsak zdravstveni in socialno-skrbstveni delavec. Ta proračun je v tem smislu popolnoma realen in ga bomo izvedli. Globoko sem pa prepričan, da bomo dosegli zmanjšanje brez škode za naše zdravstvo in socialno skrbstvo, da bo tista rezerva, ki nam je na razpolago, prišla čimmanj v poštev, ker bomo lahko z lastnimi danes nam nakazanimi sredstvi dosegli tisti cilj, ki ga moramo doseči. To je, da bomo brez škode za kvaliteto zdravljenja in tudi brez škode za socialno zaščito dali vsakomur res to, kar potrebuje, medtem ko smo doslej v zdravstvu, v socialni politiki ali pa recimo tudi v kulturni politiki — navajam samo primer štipendij — zelo dostokrat zaradi pomanjkljive organizacije dajali sredstva tudi tja, kjer to ni bilo nujno potrebno. Zato glasujem in predlagam, da tudi vi tovariši poslanci glasujete za budžet, ki vam je bil predložen. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Janez Mlakar.

Janez Mlakar: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Dotaknil bi se nekaterih točk, prvič glede družbenega plana samega, drugič glede ministrstva za socialno politiko, za zdravstvo itd., tretjič pa bi odgovoril tistemu tovarišu, ki se je dopoldne oglasil zaradi prosvetnih stvari:

Glede družbenega plana samega. Tovariši, glasoval bom za ta plan že zaradi tega, ker tistim tovarišem, ker tisti komisiji, ki je ta plan izdelala, popolnoma zaupam. Da bi si pa lahko ustvarili podobo, kakšne so težave s takim planom, vam hočem povedati konkreten primer iz naše prakse na Jesenicah. Ko smo pred leti pretresali družbeni plan železarne na Jesenicah, moram reči, da ga je sestavljalo in računalo le nekaj delavcev, drugi pa smo jih samo debelo gledali. Danes pa, ko gledaš kar 80 delavcev, članov delavskega sveta, pri sestavljanju plana, ko jih vidiš računati z milijardnimi vsotami, se spominjam onih teoretskih predavanj, ko smo tolmačili ljudem Marxov Kapital, jim razlagali, kaj je konstantni, kaj

variabilni kapital, kaj je na primer akumulacija, kaj je stroj, kaj amortizacija. Sedaj pa na deset tisoče delavcev obravnava to materijo praktično, življenjsko. Poglejte, ljudje so z lastno inteligenco dojeli to, kar jim mi s teorijami nismo mogli dopovedati. Tovariši, takrat ko smo mi računali, je marsikdo še preklinjal, češ, z deset tisoč dinarji ne morem živeti in podobno, danes pa sam izračuna, koliko stane stroj, koliko stane opeka, koliko stane amortizacija stroja, in ker vse to delavci že sami izračunajo, tudi vedo, zakaj dobe teh deset tisoč dinarjev. Danes je jasno, da če bom s svojim delom zaslužil deset tisoč din, potem od svojega delavskega sveta ne morem zahtevati, da mi jih izplača petnajst tisoč. Danes se na deset tisoče in sto tisoče delavcev uči računati ter gospodariti in ti računi niso majhna stvar. Samo če pomislim, da je v jeseniški železarni, kjer nas je 6000 delavcev, treba velikanskih števil, ki se seštevajo od obrata do obrata, številke, ki jih pišejo delavci po stenah in tablah, potem se mi vzbudi spoštovanje in respekt. Zato občudujem ljudi, ki so ta naš proračun sestavili in jim tudi zaupam, ker vem, da so ga naredili stvarno in pošteno. Jasno pa je, da ta ali ona številka še ne drži popolnoma, da so pri vsakem novem delu nujne začetne napake.

Tako bi se rad dotaknil Sveta za socialno politiko in njegovega proračuna, s katerim se sicer strinjam, želel bi pa le nekaj popravkov, namreč tam, kjer gre za nabavo strokovne literature ter bi za ta namen želel večjih zneskov. Že dolgo časa sem referent za zaščito, sem delavski inšpektor itd., in kot tak sem zainteresiran, kako bi odpravili preveliko število nesreč. V tej zvezi smo v tovarni izdali 9 priročnikov, ki smo jih sami izdelali. Na enem samem priročniku, ki ga uporabljamo za plinske obrate, so delali naši inženirji približno celo leto. V inozemstvu pa imajo več take literature. Tako sem na Ministrstvu za delo videl knjigo te vrste iz leta 1910, ki je obsegala 1000 strani in ki je še danes uporabna. Seveda, sem si rekel, da bi bilo še bolj primerno, če bi dobili dve taki knjigi in jih prevedli, posebno, če bi bili tiskani 1940. ali 1945. leta. Predlagali smo stvar inšpekcijski dela v Beograd in Ljubljano. Tovariši so pozdravili to idejo, rekli pa so, da knjige stanejo dolarje in zato tistih knjig tudi nismo dobili. V tej zvezi pa danes zahtevam, da se v primeru, če ni domačih knjig, da Svetu za ljudsko zdravstvo in socialno politiko možnost, da si nabavi tujo literaturo.

Odgovoril bom tudi tovarišu, ki je danes dopoldne govoril o prosvetnih vprašanjih. Kakor morem presoditi, je proračun Sveta za prosveto in kulturo prav dobro sestavljen in lahko rečem, da se za prosveto in napredek delavstva mnogo stori. Tovariš je dopoldne rekel, da danes ni slišati delavske pesmi in da danes med mladimi nimamo tako izrazitih delavskih pisateljev in pesnikov, kot so bili Čufar in drugi. Prav za te pisatelje pa mi na Jesenicah vemo, da jih je vse preganjalo, da jih je preganjala policija, preganjala vlada in ves njen aparat in da jih je preganjala tovarna. Kljub temu pa so se takrat slišale delavske pesmi in se slišijo še danes. Naša ljudska oblast pa, kakor vsak dobro ve, zelo skrbi za naše pisatelje in za procvit delavske pesmi. Nisem umetnik, toda zanimal sem se za razne umetniške natečaje in vem, da so bile razpisane in podeljene zelo lepe nagrade. Danes imamo že vrsto delavskih pisateljev, kakor Miško Kranjca, Malenškovo, Bevka itd., in njih knjige so vsakomur dostopne, bodisi v Prešernovi knjižnici ali pa v katerikoli drugi. Če hoče delavsko društvo delavskih pesmi, jih ima danes na razpolago, kolikor hoče. Zato mislim,

da se je tisti tovariš motil, ko je rekel, naj bi se to in ono storilo za dvig in oživitev delavske literature. Saj danes delavski pisatelj ni v zadregi, komu naj bi dal natisniti svoj rokopis. Na razpolago ima ves naš tisk in svoje pisanje lahko pošlje Ljudski pravici in pa Slovenskemu poročevalcu, ki ga bosta gotovo priobčila, če je dobro. Tu nas je zbranih 283 poslancev, v časopisih pa sem bral, da imajo samo 20 dopisnikov od zunaj. Mislim, da se danes ne moremo pritoževati, niti da nimamo prilike za pisanje, niti da nimamo delavskih pesmi. Glede delavskih kulturnih društev pa bi dejal sledeče: Nekatera bivša delavska društva, kakor »Svoboda«, se sedaj znova ustanavljajo. Svojčas smo na Jesenicah imeli to društvo in se na živo in mrtvo borili zanj, uspešno je delovalo kljub velikim težavam, čeprav nam je takratna kapitalistična občina dajala komaj nekaj beraških dinarjev letno. Danes pa dobivajo naša društva, tako na Jesenicah in tudi drugje samo za nogomet, o katerem se nam svojčas še sanjalo ni, cel milijon dinarjev. Zato se društvenim blagajnikom ob raznih prireditvah ni treba mučiti, kako bodo denarno izvozili, ko pa dobe tolikšno podporo od države.

Glede predloženega proračuna, za katerega bom z navdušenjem glasoval, pa bi dejal samo to, da je treba misliti na kredite za nabavo tuje strokovne literature, glede splošne prosvetne politike pa mislim, da je dobra in da se nad njo ne moremo pritoževati. Vsem seveda nikoli ni mogoče ustreči. Poznam društva, ki dobijo po sto tisoč dinarjev podpore, pa navzlic temu težko živijo, pa tudi društva, kot na primer nogometno društvo v Šenčurju, ki deluje brez podpor. Zadnjič sem jih vprašal: »Fantje, kaj pa vi ali kaj dobite.« Pa mi pravijo: Nič! Pa si sami žoge plačujejo in si sami pripravljajo igrišče, pa vendarle ne stokajo kakor tisti, ki dobe po cel milijon. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Karel Reberšek.

Karel Reberšek: Tovariši ljudski poslanci! Ko danes Ljudska skupščina LRS sprejema predlog družbenega plana, ki je temeljito in z izrednim zanimanjem prediskutiran v delavskih svetih in ljudskih odborih, in ko danes njegove pozitivne rezultate uzakonjamo, bi želel opozoriti še na nekatere pomanjkljivosti.

Tovariš podpredsednik Maček kakor tudi tovariš minister Polič sta opozorila na premajhno borbenost za varčevanje in na birokratične tendence, ki prevladujejo v nekaterih ustanovah. Tu bi še dodal, da spadajo med te ustanove ponekod tudi nekateri naši denarni zavodi: Trditi seveda ne bi mogel, da je to splošen pojav in se bo treba vendarle držati določene logične discipline. Z iniciativo delavskih svetov in okrajnih ljudskih odborov je bilo omogočeno, da se je narodni dohodek v naši republici dvignil za 435 milijonov dinarjev, kar prav gotovo ne predstavlja malenkostne vsote in hkrati otipljivo dokazuje naglo spreminjanje gospodarske strukture. Jasno je, da je zrcalo blagostanja slehernega naroda višina njegovega narodnega dohodka. Tu s ponosom ugotavljamo, da se ustvarja glavni delež narodnega dohodka v industriji in rudarstvu in je tudi v vsedržavnem merilu dohodek iz industrije in rudarstva večji od ustvarjene vrednosti v kmetijski proizvodnji, ki je pa seveda prav tako ni podcenjevati. Tovariš minister Leskošek je v svojem referatu poudaril, da gre tu predvsem zahvala delavskim kolektivom, ki globoko razumevajo upravljanje po njih samih in jim je gospodarsko in politično popolnoma jasno,

da je življenjski standard v njihovih rokah. Brez dvoma se bodo verjetno še med tem proračunskim letom odprle nove možnosti za obogatitve našega asortimaja v proizvodnji. Zato sem mnenja, da ni vedno važna akumulacija posameznih bilančnih grup v okviru posameznih proizvodnih planov in glede na orientacijo odstotka izkoriščanja, ki ga uzakonimo. Zakaj? Zato, ker bo znal naš trg po zakonu o ponudbi in povpraševanju trgovino sigurno pravilno kanalizirati. Moje mnenje je, da je najvažnejša skupna akumulacija, od katere seveda ne smemo odstopiti odnosno jo moramo neprestano dvigati.

Vrnil bi se na svojo uvodno trditev, da je nekaj birokratičnih tendenc tudi v naših denarnih zavodih, predvsem v finančnem poslovanju v državnih obrtnih podjetjih. Po obstoječih predpisih morajo namreč obrtni obrati socialističnega sektorja voditi kontni plan oziroma kontni sistem knjigovodstva, kakor je predpisan za industrijo, to pa povzroča obrtnim obratom težkoče in znatno večje stroške za knjigovodje, kar bi se s poenostavljenjem poslovnega knjigovodstva moglo olajšati. Velike težave predstavljajo za obrtne obrate tudi vedno se spreminjajoči predpisi poslovanja z banko, ki se menjavajo skoro vsak mesec. Razen tega pa pri poslovanju z banko vsi komitenti ne uživajo enakih pravic. Delovna sila, zaposlena v državni obrti, prejema plače za nazaj. Pri izplačilih zneskov za plače daje banka prednost predvsem onim ustanovam, ki prejemajo plačo za naprej, dočim morajo obrtna podjetja, ki vsa svoja finančna sredstva sproti odvajajo banki in ki so si jih s svojim delom sama ustvarila, čakati na plače mnogokrat po več dni. Zato predlagam, da se finančno poslovanje obrtnih obratov čimbolj poenostavi, tako tudi poslovanje z banko samo. V smislu 41. člena zakona o obrtništvu naj Glavna uprava za lokalno industrijo LRS izda predpise za vodenje poslovnih knjig, ki bodo ustrezale naravi poslovanja obrtnih obratov. Po mnenju samih vodij obrtnih obratov bi zadostovalo, če bi obrtni obrati vodili samo naslednje konte, in sicer: konto materiala, konto vrednosti izdelkov, konto plač, konto akumulacije in blagajniško knjigo. Predpisi za poslovanje z banko naj se poenostavijo in ustalijo. Banka naj napravi vrstni red glede izplačil zneska za plače, saj se sedaj redno dogaja, da moramo uslužbenci obrtnih obratov čakati na koncu meseca na izplačilo po 6 do 14 ur. Toliko o tem vprašanju.

Prav tako predlagam, da se v panogi 515, to je cestni promet, definira bolj točno stopnja akumulacije po družbenem planu. Preje je bila stopnja akumulacije 510, sedaj 110, in sicer za popravilo in vzdrževanje avtomobilov, kar pa seveda ne sme veljati tudi za generalni remont GMC v tovarni avtomobilov, ker bi to močno vplivalo na maso akumulacije, ki je tam določena.

Nadalje, v proračunih vseh let smo glasovali za ogromne zneske, morda v redko kateri državi toliko kakor pri nas, za kulturne in znanstvene ustanove, kar je prav in v redu. Vendar pa na terenu ni čutiti vidnega efekta naših subvencij. Morda nam bo nekdo rekel, da smo neučakani. Dotaknil bi se predvsem naših tehničnih fakultet, to se pravi kemične, metalurške itd. Samoiniciativne pomoči s strani tehničnih fakultet navzdol na posamezne industrijske veje ni čutiti, in vendar bi bilo nujno potrebno. Tehnični kader v tovarni na eni strani, na drugi strani pa tehnični predavateljski kader na naših univerzah bi tako brez dvoma ogromno pridobil, če bi se razvilo sodelovanje v tej smeri. Naše univerze bi morale posvečati mnogo več pozornosti tej problematiki, kar bo njim in nam vsem

skupaj samo v korist. Laboratorijska raziskovanja o posameznih problemih na licu mesta bi tako dala mnogo hitrejše uspehe. Vprašanje finansiranja ne more biti ovira, saj imajo v glavnem skoro vsa podjetja potrebna sredstva. Treba je samo pričeti.

Drugo, kar se mi zdi zelo važno, je vprašanje predavateljskega kadra na univerzi. Znano je, da je v naših tovarnah in rudnikih malo inženirjev in tehnikov in če sem prav razumel tovariša ministra Poliča, ko je dejal, da je tega kadra precejšnje število, hočem reči, da v interesu razvoja naše tehnike ne bi smeli dopuščati, da bi se predavateljski kader na univerzi rekrutiral iz komaj diplomiranih inženirjev ali tehnikov, saj taki vendarle nimajo dovolj potrebne prakse in če je kdo tudi še tako izreden talent, mora v svojem in splošnem interesu svoje teoretično znanje izpopolnjevati na direktnem delovnem poprišču, to se pravi v tovarni sami, in sicer najmanj 5 let. Kolikor je meni znano, delajo tako tudi tehnične fakultete v inozemstvu in uspehi niso majhni. Končno pa bi bilo tudi mogoče, da prihajajo tehnični kadri predavati na univerzo naravnost iz tovarne. Uspeh bi bil zopet po mojem mnenju mnogo večji kakor je bil doslej.

Nadalje, naj mi ljudski poslanci kulturniki danes ne zamerijo, če bom trdil, da tudi na kulturnem področju ni vse zadovoljivo. Delovni ljudje se gotovo ne bodo strašili še nadaljnjih subvencij, ki niso majhne, vendar velja tudi tu, da ima teren sam od tega le malo koristi. Zato se bo treba s kulturo bolj približati delovnim ljudem, posebno v industrijskih centrih, kjer je glavni vir narodnega dohodka. Prepričan sem, da bi bilo tega delovno ljudstvo silno veselo in hvaležnost bo izražena prav gotovo še v večji produktivnosti naših delovnih ljudi v tovarnah kakor tudi na naši vasi. Tako bi na drugi strani imeli priliko odkrivati nove ljudske talente, nove ljudske pesnike, novega Čufarja, novega Tanca, novega Moškriča. Odkrili pa bi tudi marsikateri igralski talent, saj je vendar znano, da so se naši najboljši igralci rekrutirali predvsem iz diletantskih odrov. Razumljivo je, da se gledališča iz svojih lastnih virov nikoli ne bodo mogla vzdrževati in tega tudi nihče ne bo zahteval. Take ustanove vračajo vloženo subvencijo z dviganjem vsesplošnega kulturnega nivoja, in zanj smo pripravljene marsikaj žrtvovati, toda naši delovni ljudje upravičeno zahtevajo tudi svoj delež pri tej kulturi.

Ob koncu še nekaj pripomb o naših industrijskih šolah. Dotaknil bi se seveda samo industrijskih kovinarskih šol, ki jih predvsem poznam. V Sloveniji imamo takih šol 9 in so stroški precej veliki. Samo za te šole izdamo preko 40 milijonov dinarjev, brez stroškov za vzdrževanje internatov. Tudi tu velja predlog tovariša ministra Poliča, da komisije, ki jih bo vlada določila, določijo nujnost obstoja odnosno ukinitve ali pa fuzijo posameznih industrijskih šol. Gotovo ni nujno, da ima vsak najmanjši industrijski obrat svojo industrijsko šolo, ko na drugi strani vemo, da bi se dalo združiti več šol v eno in bi s tem dosegli tudi mnogo boljše kvaliteto učencev, ker bi imeli ti kvalitetnejši predavateljski kader.

V splošnem je predložen družbeni plan in proračun za leto 1952 prav gotovo izraz naše volje in sposobnosti, pa tudi dokaz velikega napredka tako gospodarskega in kulturnega, zato izjavljam, da bom glasoval za uzakonitev predloženih zakonskih predlogov. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Leo Kovačič.

Leo Kovačič: Tovariši ljudski poslanci! O priliki, ko sprejemamo družbeni plan in proračun naše republike, smatram, da je treba poudariti nekatere značilnosti, ki se odražajo tudi navzdol na ljudske odbore in druga samoupravna telesa in razne ustanove. Že v samem gospodarskem in finančnem sistemu se danes odraža večja samostojnost, tako delovnih kolektivov kakor tudi ljudskih odborov in samoupravnih teles oziroma ustanov. Skladno s tem pa je tudi sam zakon o ljudskih odborih uzakonil to samoupravljanje. Jasno je, da bo vse to sprostito ogromne pobude tako v podjetjih kot tudi pri naših ljudskih odborih; ki bodo s tem imeli možnost, da samostojneje upravljajo gospodarstvo na svojem področju.

Smatram, da družbeni plan, kakor je predložen, enako tudi proračun, v celoti vsebujeta principe samoupravnosti, ne da bi s tem kakorkoli okrnili osnovne linije našega gospodarstva, ki danes velja, to je investicijskih gradenj naših ključnih objektov in pa izdatkov za obrambno sposobnost. Nasprotno celo smatram, da prav ti principi na sedanji stopnji razvoja celo še v večji meri prispevajo k izvrševanju te osnovne linije, zlasti glede na iniciativo, ki se more razvijati od spodaj in ki s tem v zvezi tudi pospešuje proizvodnjo našega delovnega človeka. Menim pa, da ljudski odbori prav v zvezi z navedenim, s svojim gospodarstvom in s svojo politiko lahko znatno prispevajo k dvigu gospodarstva in splošne blaginje, kar seveda mora nujno iti v korist delovnega človeka in v korist proizvodnosti naših delovnih ljudi. Ravno v tem vidim predvsem pomen dela ljudskih odborov ne glede na to, da je naloga ljudskih odborov že sama po sebi skrb za delovnega človeka, ker smo pač v državi, ki gradi socializem. V zvezi s tem pa bi se dotaknil problema, ki se pojavlja ob času ko prehajamo na novi gospodarski sistem, ko ga uzakonjujemo z novimi zakoni.

Dana nam je linija in principi z zakoni, kot je zakon o ljudskih odborih, o delavskih svetih, o družbenem planu, proračunu, o upravno-teritorialni razdelitvi itd. Toda prepričan sem, kar tudi iz izkustva stalno doživljamo, da bomo morali voditi vsi najostrejšo borbo proti raznim starim tendencam, ki so še ostale v našem aparatu, najsi bo v aparatu naših ljudskih odborov kakor tudi aparatov različnih ustanov in republiških organov. Ostale so še razne okorelosti, ki so ostanek in posledica prejšnjega sistema tako, da marsikje in marsikdaj nočejo in ne morejo razumeti sprememb, ki so nastale z novim sistemom in z novimi zakoni. Ko sedaj prehajamo v praksi na nov gospodarski sistem in ko ga uzakonjujemo z družbenim planom in proračunom, se pojavlja tudi vse polno težav. Mnoge težave so objektivnega, mnoge pa tudi subjektivnega značaja.

Poudarjam, tovariši ljudski poslanci, da je naše mesto in tudi naš ljudski odbor z veseljem pozdravil vrsto ukrepov, ki omogočajo realizacijo različnih teženj našega prebivalstva, ki so bile seveda v bližnji preteklosti več ali manj nedosegljive in neustvarljive iz razlogov, ki so nam vsem znani, predvsem zato, ker smo bili pač zaostala država, ker nam je okupator razušil še tisto malo, kar smo imeli. Toda danes, ko smo prešli na tako stopnjo razvoja in ko smo sprostiti našo trgovino in naše gospodarstvo ter napravili tako velik korak naprej, pa se daje možnost, da se te težnje v veliki meri začenjajo ostvarjati. Jasno je, da se moramo vsi tako v lokalnem kot v republiškem merilu boriti za ustvaritev teh možnosti.

Navedel bi nekaj primerov, ki naj pokažejo, kako se borimo s težavami in z ostanki, ki se še pojavljajo v našem aparatu ljudskih odborov, kakor tudi republiških organov. Navedel bi primer, ki sicer ni najznačilnejši, ki

pa vendarle kaže, da v aparatu še vedno mnogokrat sestavljamo proračun po starem načinu, ko so še bili v zveznem in republiškem proračunu vsebovani proračuni vseh ljudskih odborov in republik. Imeli smo primer v Ljubljani, da smo objavnavali s tovariši na ministrstvu vprašanje dohodkov, pa so nam enostavno predpisali razne oblike dohodkov, ki bi jih morali v določeni višini ustvariti, čeprav vemo iz izkušenj, da nekatere številke niso realne. Čeprav ti tovariši sami priznajo, da te številke ne bodo dosegljive, vendar pravijo, da morajo nekje te dohodke izkazati, čeprav bi se mogoče dalo z boljšo analizo take dohodke izkazati drugje ali pa proračun izravnati v drugi obliki. Tako je primer, da so nam predpisali, da bomo dohodnino za kmete morali v letošnjem letu pobrati v znesku 36 milijonov, dočim smo lansko leto imeli dohodnine približno 18 milijonov. Strinjam se sicer, da je letos mogoče doseči v Ljubljani mnogo višjo dohodnino od kmetov, vendar spričo tega, da je ministrstvo samo za prva dva kvartala predpisalo 11 milijonov, mislim, da skoro ne bo mogoče priti do tako visoke vsote, ker računamo, da imamo že sedaj od lanskega leta popreček na hektar orne zemlje 151.000 davčne osnove.

Drugo vprašanje, ki se v zvezi s tem večkrat pojavlja, je, da se je sam gospodarski sistem v marsičem sprostil, da pa še razni starejši finančni predpisi, ki še veljajo, ovirajo popoln razmah spričo te sprostitev. Povedal bi samo primer kot je blokiranje raznih sredstev naših podjetij. Strinjam se s tem, da je bilo treba spričo prehoda na novi sistem s temi stvarmi zelo previdno ravnati. Čisto gotovo je, da je blokiranje teh sredstev v principu bilo pravilno. Vendar pa se večsih dogajajo primeri, ki pokažejo direktno koristnost, če bi nekatera sredstva ne blokirali. Čeprav bi se v marsikaterem primeru to dalo napraviti, to nekateri uradniki zadržujejo in zavlačujejo, da take stvari potem mnogokrat propadejo. Navedel bi konkreten primer v Ljubljani. Podjetje Vinocet, ki se bavi tudi z izvozom raznih prehranjevalnih artiklov, bi imelo sedaj priliko, da po Sloveniji odkupi sveže gobe za izvoz. Zato pa rabi majhen avtomobil. Sredstva imajo, ne morejo pa avtomobila nabaviti, ker ni razumevanja za to, da bi se sredstva za nabavo tega avtomobila deblokirala, čeprav bi prinesel ogromne koristi tako podjetju in tudi našemu odkupnemu gospodarstvu, zlasti če računamo, da bi tako prišli tudi do deviz.

Tako se je pri razpravljanju o družbenem planu večkrat pokazalo, da so se razni strokovnjaki v podjetjih in razni uradniki na vse kriplje upirali novemu sistemu dokazujoč, da ne bo mogoče ustvariti akumulacije ter smo se pri ljudskem odboru sami v praksi prepričali, da pravzaprav pri nobenem podjetju ni večjih težav glede ustvarjenja predpisane akumulacije razen morda v nekaterih konkretnih, toda izjemnih primerih.

V našem aparatu se prav tako še vedno pojavljajo tendence oziroma odpor proti zniževanju kadra. Popolnoma se strinjam s predlogom vlade, da je treba uvesti skrajno varčevanje, zlasti tam, kjer je to mogoče pri odvečnem aparatu in pri odvečnih stroških za razne operativne izdatke, za materialne izdatke pri raznih ustanovah in državnem aparatu in da je treba uvesti najostrejšo borbo proti razsipništvu raznih ustanov in zavodov. Prav gotovo je točno to, kar je navedel tovariš minister v svojem referatu, da obstojajo ustanove, ki imajo preveč kadra glede na število delavstva ali pa če gre za bolnice, v odnosu do števila bolnikov. Tudi pri našem ljudskem odboru smo opazili take primere in smatram, da se je treba proti temu zelo ostro boriti. Vendar pa se pojavlja odpor ne samo od spodaj v

naših ustanovah, ampak tudi večkrat od zgoraj. Ko smo pri našem ljudskem odboru začeli zniževati kader konkretno v statistiki, so naenkrat začele prihajati intervencije od zgoraj, češ da moramo obdržati toliko in toliko kadra, čeprav vemo iz izkušenj in tudi glede na sistemizacijo, da ne moremo več kot toliko kadra obdržati pri statistiki. Take tendence se pojavljajo povsod in mislim, da je tako borbo treba razširiti na vse ustanove in biti v tem oziru dosleden.

Omenil bi tovariši še en problem, ki je od vsega lokalnega gospodarstva v Ljubljani najbolj težaven, to je vprašanje naše električne cestne železnice. Pravzaprav je to edini večji problem v zvezi z družbenim planom v našem mestu. Sedanja stopnja je 110%, predpisana amortizacija pa 37 milijonov. Glede na to, da imamo pri nas zelo zastarele naprave, da imamo še vozove, ki so bili kupljeni 1901. leta kot stari vozovi in da z njimi še danes vozimo, kar zahteva neprestanih popravil, se je pokazalo po izračunih, da bi tudi pri nižji stopnji akumulacije in nižji amortizaciji in spričo že odkritih možnosti, da se znižajo stroški za 16 milijonov, delala električna železnica pri sedanjem stanju z določeno izgubo. Kje so vzroki? Vzroki so v tem, da imamo naprave, ki so stare že nad 50 let in da od 1938. leta ni bilo nobenih večjih investicij, razen da smo uvedli v promet določeno število prikolic in nekaj voz. Zelo važno je tudi to, da vsaka proga začenja ali konča z enotirno progó, kar onemogoča, da bi racionalno urejali promet, to se pravi, da bi v določenem času, ko je promet manjši, racionalno zmanjšali število voz. Zaradi teh zastarelih naprav je potem seveda nujno, da je velik odstotek, to se pravi 31% delavstva zaposlenega na remontu. Tudi povprečna brzina voz je glede na to le 11,3 km, medtem ko imajo v Zagrebu n. pr. mnogo večjo povprečno brzino. Razen tega je važno tudi to, da so se cene materialu nasproti 1951. letu povečale od 8 do 14-krat, kar seveda zaviši od vrste materiala. Tok stane 9 dinarjev kWh, če bi pa bila priznana cena toku kot je priznana za električne vlake, bi že pri toku prihranili preko 8,5 milijona dinarjev. Slični primeri se pojavljajo tudi pri trolejbusu in pri avtobusnem prometu. Če pa upoštevamo predvojno relacijo plač in cen, potem so sedanje cene komaj $\frac{1}{3}$ predvojnih cen. Spričo takega razmerja je res nemogoče, da bi dosegli določeno akumulacijo. Prepričan sem sicer, da je v podjetju še mogoče doseči razne prihranke in da bo v tej smeri treba še delati v tem podjetju ter stvari temeljito proučiti in ne odnehati preje, dokler ne napravimo vsega, da pridemo do najnižjih stroškov, ki so sploh mogoči.

Kljub temu pa se sedaj postavlja vprašanje, ali ne bi morda zvišali cene prevoznim storitvam. Pri znatnem zvišanju cen bi to povzročilo, da bi promet potnikov padel, to pa zaradi tega, ker imamo večinoma samo kratke proge in je tudi sorazmerna naseljenost ob progah in na koncu prog precej redka. Rešitev bi bila mogoča tudi v obliki dotacije samemu podjetju, za kar pa proračun mestnega ljudskega odbora nima dovolj sredstev.

To bi bila v glavnem problematika tega prometa. Mislim pa, da je treba skupno z republiškimi organi stvar temeljito proučiti in najti tisto rešitev, ki nam bo omogočila, da na eni strani ne rušimo celotnega družbenega plana in sistema akumulacije, na drugi strani pa omogočimo nemoteno obratovanje osebne prometa v mestu Ljubljani.

Ker smatram, da bo družbeni plan in proračun s svojo osnovno linijo prispeval k napredku tako naše socialistične države kot tudi naše Ljudske republike Slovenije in pa tudi našega mesta in da bo s svojo linijo pri-

pomogel, da se razne napake in slabosti, ki se v zvezi s tem še pojavljajo, odpravijo, bom za oba predloga glasoval. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec dr. Anton Melik.

Dr. Anton Melik: Tovariši ljudski poslanci! Oglašam se k besedi o predmetu, ki je bil danes v poročilu tovariša ministra Poliča omenjen med prvimi, najbolj važnimi deli njegovega ekspezeja. Mislim, da sem prav razumel tovariša ministra, ki je večkrat rabil kar označbo univerza, mislil pa je dejansko ne samo univerze v današnjem dobesednem smislu, temveč vse visoke šole, zato se tudi pripombe, ki jih mislim sedaj staviti, nanašajo na vse naše visoke šole, ki so izšle iz stare univerze.

Ena najbolj važnih točk je bila konstatacija, da je osebna zasedba na visokih šolah preobilna. Tovariši ljudski poslanci, s tem problemom so se tudi na naših sejah, na ustanovah kakor tudi v odboru za znanost in visoke šole, že bavili in smo že načelno postavili neke perspektive, kako bomo to stvar popravili in kako je treba to stvar obravnavati. Naglasil pa bi, tovariši ljudski poslanci, da gre tu za več po notranji strukturi pravzaprav ločenih problemov. Eno, dovolite, da to najprej omenim, je dejstvo, da smo šli v nekaterih področjih na visokih šolah preveč v specializacijo, konkretno vzeto, prezgodaj v specializacijo. Zanimivo je, da ta prenegel odnosno preobilen prehod v specializacijo datira pravzaprav še iz prvih let po osvoboditvi, in sicer še iz let, ko smo bili še precej pod vplivom nasvetov od zunaj, ko se je, da povem konkretni primer, mudil pri nas strokovnjak iz Moskve Avramov, s katerim smo imeli mnoge diskusije prav o tej stvari, da naj se izvede specializacija že pred zaključkom diplome. Pri obravnavanju študijskih načrtov smo imeli večkrat opravka s tem in lahko rečem, da smo že zgodaj mnogi posvarili in za svoje stroke zavračali preveliko specializacijo, postavljajoč se na stališče, naj pride specializacija šele potem, ko so študije zaključene. O tem je, tovariši ljudski poslanci, danes odločitev že padla in tudi v odboru smo se dokončno odločili za ta postopek in prav tako tudi za podobno stvar, to je da pošiljamo strokovnjake v inozemstvo na specialne študije šele pozneje, ko je dovršen osnovni študij doma. Tudi to je ena izmed oblik varčevanja in ena izmed oblik pravilne študijske politike. Na tem področju, tovariši ljudski poslanci, je torej že odločeno, da bodo visoke šole odstranile tisto, kar je ostalo iz dobe, ki sem jo na kratko karakteriziral.

Drugo poglavje o naših visokih šolah pa je poglavje institucij, ki so še v razvoju. Na tem mestu sem že večkrat imel priliko in potrebo naglasiti, kar danes znova naglašam, da smo v letu 1945 prevzeli naše visoke šole v močno krnem stanju, da smo takrat, da vas ne bom predolgo zadrževal, osnovali na novo tako ekonomsko fakulteto kakor agronomsko-gozdarsko fakulteto in da se zlasti agronomsko-gozdarska fakulteta še dovršuje in če omenim še medicino, ki smo jo prav tako prevzeli okrnjeno in jo šele po letu 1945 dogradili. Če bi mehanično primerjali današnje stanje s stanjem v letu 1945 ali pa še preje, bi ne dobili prave slike, ker moramo upoštevati to, da je postala gradnja organična šele po osvoboditvi. Opozoril bi pa še na eno stvar, tovariši ljudski poslanci, namreč da bo v nekaterih strokah in na nekaterih področjih v vsakem primeru potrebno, da ohranimo precejšen stalež kadra. Mislim s tem na tiste stroke in področja, ki so ne samo za našo ljudsko republiko, ampak tudi po svojem delu in namenu ter

po učinku, ki jih pričakujemo od njih, namenjeni vsemu področju Federativne ljudske republike Jugoslavije. Večkrat smo na konferencah tako v Ljubljani kot v Zagrebu, zlasti pa v Beogradu razpravljali o tem in se prav konkretno menili o posameznih strokah, za katere so nam naši kolegi in predstavniki ljudske oblasti rekli, češ, vi imate v Ljubljani dobre strokovnjake za to in boste te stvari pri vas močneje forsirali ter kadre oddajali za vso Jugoslavijo in bodo tudi iz naših področij in iz naših republik hodili k vam na študije. Tudi to je, tovariši, eno izmed poglavij, ki ga je treba poznati, da razumemo, da so se v nekaterih področjih kadri pomnožili, in sicer v tistih področjih, ki so v jugoslovanski znanosti vodilni ali pa vsaj med vodilnimi.

Drugo poglavje, tovariši, pa je administracija. Na administrativnem področju se je kader res preveč razrasel, vendar pa je zanimivo, kako se je razrasel. Ko smo v prvih letih po osvoboditvi znova prevzeli funkcije univerzitetnih oblasti, smo bili s tem kadrom zelo slabo založeni. Zatem pa je prišla preobloženost z administrativnimi posli, zlasti v naslednjih smereh. Prvič so štipendije in vse, kar je z njimi povezanega, prešle na fakultete, zato so morale fakultete svoj kader povečati, da so zmagovale posel, ki je bil s tem povezan. Nadalje je študijski red nekaj časa določal, da je treba izpite redno polagati vsako leto sproti in če niso bili izpiti o pravem času položeni, je bil napredek v študiju nemogoč in se slušatelj ni mogel vpisati. Že iz tega vidite, da je pri tolikem številu slušateljev potemtakem potrebno tudi več kontrole in da je aparat, ki je to kontroliral in preprečeval, da se ne bi vpisali taki, ki za to nimajo pravice, zato moral biti velik. Vse to je torej zahtevalo povečanje administrativnega kadra. Preuredba tega stanja se uveljavlja z lanskoletno jesenjo oziroma s prehodom v letošnje zimsko leto, ko je bil ves sistem štipendij, kakor je znano in kakor je bilo o tem že govora, popolnoma reformiran. Zmanjšano je administrativno delo ter opravljena preuredba študijskega načrta v smislu večje sprostitev, ki bo omogočila, da ne bo treba imeti več toliko administrativnih moči. S tem so se naše visoke šole že bavile in so že tudi prišle do zaključkov ter je tudi že v sporazumu z našimi oblastmi izdelan podroben načrt, da se odpravi določeno število administrativnega osebja, ki ne ustreza več potrebam. Ta stvar je ne samo zaključena, temveč je tudi že v izvajanju.

Še eno poglavje je, ki je vzrok, da se je naš administrativni aparat povečal in to je, da smo pred dvema leti staro univerzo reorganizirali na ta način, da smo poleg obstoječe univerze osnovali samostojne visoke šole in fakultete, kar je seveda tudi stalež administrativnega osebja povečalo. Kakšni so zaključki za bodočnost, vam je znano in ne bom tega ponavljal.

Ko sem, tovariši, omenjal te stvari, sem mislil tudi na slovensko Akademijo znanosti in umetnosti. Tu bi posebno rad opozoril na dve stvari. Prvič, Akademija tako v Ljubljani, v Zagrebu in Beogradu ni več akademija kakor so bile akademije starega tipa, ki jih ne bom opredeljeval, temveč bom raje karakteriziral novi tip. Akademije novega tipa so študijski, so raziskovalni zavodi, so laboratoriji, v katerih se proučujejo stvari znanstvenih strok z vseh področij, in sicer po načrtu in sistemu tako, da zahtevajo znatno večji aparat. Drugič, prav v Ljubljani imamo organizirane tri velike inštitute, ki se še dograjujejo bodisi na zunaj ali na znotraj, in sicer inštitute, ki so zadolženi tudi z zveznimi nalogami. Opozoril bi na to, da je tu Kemični inštitut, da je Fizikalni inštitut in da je Inštitut za električno

gospodarstvo. To so trije inštituti, naglašam tovariši in tovarišice ljudski poslanci, ki so najtesneje povezani z živim življenjem in z našim gospodarstvom. Treba je vedeti, da je delo na kemičnem inštitutu naše univerze povezano z delom na produkciji koksa iz naših vrst premoga, zlasti iz lignitov. Nadalje veste, da je fizika v ospredju današnje znanosti v dobi atomske energije itd. ali pa električno gospodarstvo, za kar mislim, tovariši ljudski poslanci, da mi ni treba izgubljeni besedi. Vsi ti inštituti, ki sem jih navedel, zavzemajo v letošnjem proračunu skoraj 40 milijonov, medtem ko ima vsa Akademija 20 milijonov. To se pravi, da dve tretjini odpadeta prav na te inštitute, ki so se pravzaprav razvili v osnovi iz zveznih inštitutov, ker jim je bila odmerjena taka funkcija v zveznem merilu odnosno v zvezni perspektivi. Mislim, da je s tem hkrati precizno izrečen tudi odgovor na to, ali je naša znanost povezana z gospodarstvom države in z živimi potrebami.

Na koncu bi se vsaj mimogrede dotaknil še ene postavke, ki je važna, to je skrbi za naše študentske domove, za študentske menze. V proračunu je za študentske domove odmerjena določena vsota. Da bi pojasnil, kako je s potrebo po subvencioniranju teh potreb, mi dovolite, da preberem nekaj podatkov iz zadnje številke študentskega glasila »Tribuna«. V celoti je v naših akademskih domovih 926 študentov, od tega jih prejema 19% štipendije, za 40% prejemajo starši dodatek za otroka, 6% jih živi od honorarnega zaslužka, brez podpore ali honorarnih dohodkov pa jih je še vedno skoro 34%. Torej natančno $\frac{1}{3}$. Podobno je s stanjem, če vzamemo za osnovo akademske menze, med njimi so skoro ista razmerja. Opozoril pa bi vas na to, da so v kuratoriju, ki je postavljen sedaj za vodstvo poslov uprave v študentskih domovih in v menzah, na osnovi teh podrobno analiziranih podatkov prišli do zaključka, da brez subvencije ne bi bilo in ne bo mogoče učinkovito in uspešno voditi študentske domove in študentske menze. To je precizno postavljeno. Režijski stroški se ne dajo več zmanjšati, ne da bi šlo to na račun snage in higienskih prilik ter rednega vodstva domov in menz. Ta konstatacija, tovariši ljudski poslanci, je storjena na osnovi že izvršenih remedur v upravi študentskih domov in menz, tako da so med ustanovami, ki so še potrebne subvencije, prav gotovo naši študentski domovi in menze. Sicer pa imamo prav tako nekatere občinske ljudske odbore in okrajne ljudske odbore, za katere so, kakor smo čuli, po proračunu predvidene podpore od skupnosti. In kakor je prav tako na primer potrebna podpora za izdajanje knjig, tako imam po vsem tem vtis, tovariši ljudski poslanci, da je subvencija potrebna v okviru, ki sem ga označil.

Tovariši ljudski poslanci! V celoti se zavedamo, da morajo v današnjem položaju tudi naše visoke šole enako kot ves naš narod in kot vse naše ljudske republike, kot konkretno tu naša slovenska ljudska republika, misliti na varčevanje ter izjavljam, da bom glasoval za predloženi proračun in za družbeni plan. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Marija Šme.

Marija Šme: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V zvezi s proračunom, ki ga daje naša vlada v razpravo, bi se želela dotakniti postavk, ki se nanašajo na zdravstvo in socialno skrbstvo. Že iz samega proračuna

in predloga, ki ga je dal minister za finance tovariš Polič, se jasno kaže, kako velika je skrb naše oblasti za našega delovnega človeka.

V zvezi s proračunsko postavko zdravstva in socialnega skrbstva bi se rada dotaknila dveh problemov, ki se mi zdita važna, da bi jih posebni odbor temeljito proučil.

V zvezi s položajem žene, ki ga zavzema v naši novi socialistični stvarnosti, se je pokazala potreba po povečani skrbi za zdravje našega naraščaja, ki jo naša oblast tudi opravlja. Vendar bi bilo treba to skrb še razširiti, mislim na ustanavljanje zdravstvenih ustanov za zaščito matere in otroka. V Mariboru takšen dom že obstoja, verjetno tudi še kje drugod. Poudarjam pa, da za industrijski center, kakršen je Maribor, kapaciteta 20 postelj ne zadostuje.

To vprašanje je za Maribor posebno kritično, ker je Maribor po vojni najbolj prizadeto mesto v Sloveniji. Povojne razmere v Mariboru onemogočajo ureditev zdravstvenih in socialnih razmer vsaj v tej meri, da ne bi bilo zdravje žene pred porodom in po njem ogroženo in da bi bilo poskrbljeno za zdrav naraščaj.

V tem edinem domu v Mariboru je bilo lansko leto nad 425 nosečnic, od tega samo 380 žen z dežele. Povprečno se je vsaka žena oskrbovala v tem domu 14 dni pred porodom, večina žena pa je bilo zaradi predvidenega nenormalnega poroda z doma poslanih v porodnišnico.

Na drugi strani raste umrljivost novorojenčkov zaradi nedonošenosti in porodnih poškodb. Število nepravilnih porodov in obolelosti žena med porodom in po njem nas sili, da povečamo zaščito žene ter omogočimo čimvečjemu številu žena pravočasni sprejem v porodnišnico ter s tem preprečimo morebitne komplikacije, ki bi bile lahko usodne za mater in otroka.

Zelo veliko število žena sprejemajo porodnišnice iz oddaljenih krajev, kjer porodnišnic, včasih pa celo babic ni. Iz mesta pa sprejemajo le žene, ki nimajo urejenih družinskih razmer ali pa se že v naprej pričakuje težji porod.

V tej zvezi hočem poudariti predvsem to, da je dom v Mariboru premajhen in ga bo treba razširiti tako, da ne bi bilo treba sprejemati žen direktno v bolnico na porodniški oddelek, kjer so mesta za porodnice tako zasedena in se morajo v mnogih primerih žene vračati nazaj domov, naposled pa le zopet pridejo, včasih celo prepozno in se tako porod še bolj komplicira.

Na drugi strani pa sem prepričana, da bi se stroški za ta dom tudi v primeru povečanja zmanjšali.

Razumljivo je, da je to prvenstvo stvar sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, vendar pa bi bilo treba nuditi tudi finančno pomoč v obliki subvencij.

Kot drug važen problem smatram naraščanje števila obolelih delavcev v industrijskih centrih, ki bolujejo na želodčnih in črevesnih obolenjih, ledvicah, jetrih in raznih sladkornih boleznih ter TBC.

Mislim, da bi bilo treba pravilneje reševati vprašanje dietičnih menz. V Mariboru je dietična menza, vendar je premajhna. V zvezi s tem je seveda tudi finančno vprašanje, ker je dietična hrana po sestavi kalorij močnejša in tudi dražja. Prav tako je delavcem nemogoče, da bi se hranili v teh menzah, ker ne dobijo za to nobenega denarnega nadomestila, dočim so delavci, ki so болоvali na TBC, dobivali preje tudi bolniške karte. Socialno

zavarovanje bi moralo tem ljudem dati podporo. Tako bi se tudi razbremenilo socialno zavarovanje in bi delavci ostali v produkciji, sicer pa so prisiljeni zapustiti delo in oditi v bolnico na zdravljenje za daljši čas ali pa večkrat na leto samo zaradi tega, ker nimajo svoji boleznim ustrežne redne prehrane. To tudi povzroča, da se stroški za socialno zavarovanje v Mariboru po statistiki dvigajo na 150% ali celo na 200%, dočim bi s primerno dotacijo dietičnih menz bil ta znesek manjši.

Zato predlagam svetu za zdravstvo in socialno politiko, da temeljito prouči ta vprašanja.

Izjavljam, da se z obema predlogoma strinjam v celoti in da bom zanje tudi glasovala.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Se še kdo od ljudskih poslancev javi k besedi? (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo in preidemo na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1952. Kdor je za predloženi zakonski predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1952 soglasno sprejet in bo dostavljen Prezidiju, da ga razglasi.

Dajem na glasovanje predlog zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952 soglasno sprejet in bo prav tako poslan Prezidiju, da ga razglasi.

Odrejam 10 minut odmora.

Seja je bila prekinjena ob 18.20 in se je nadaljevala ob 18.45.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariši ljudski poslanci! Nadaljujemo 1. sejo II. izrednega zasedanja. Na dnevnem redu je razprava in sklepanje o predlogu zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950. Prosim poročevalca za gospodarstvo in finance, da da poročilo.

Janko Markič: Poročilo odbora za gospodarstvo in finance k predlogu zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950 se glasi:

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 3. seji dne 28. aprila 1952 razpravljal o predlogu zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950, ki ga je na podlagi 61. člena ustave predložila ljudski skupščini vlada LRS.

Pri razpravljanju o tem zakonskem predlogu je odbor ugotovil, da so v proračunu planirani dohodki za leto 1950 bili v celoti realizirani s 101,4% ter da so bili izdatki izvršeni s 97,1% od skupne vsote, ki je bila odobrena po proračunu, kar je dokaz, da so bila sredstva, odobrena s proračunom za leto 1950, realno odmerjena.

Po razpravi in sklepanju v načelu in podrobnostih je odbor sprejel zakonski predlog v celoti, prečital in odobril to poročilo ter za svojega poročevalca določil ljudskega poslanca Janka Markiča.

Poročilo pošilja odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog brez sprememb uzakoni. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo in prosim tovariše ljudske poslance, ki se žele udeležiti razprave k temu predlogu,

da se prijavijo k besedi. (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo in preidemo na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je navedeni predlog zakona soglasno sprejet in bo dostavljen Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Po predlogu tovariša poslanca Jožeta Pčejana prosim tajnika Pavle Žaucerja, da bi prečital resolucijo, ki so jo poslali prebivalci KLO Miren.

In ž. P a v l e Ž a u c e r : Pooblaščen po zboru, na katerem je bilo nad 500 volivcev Krajevnega ljudskega odbora Miren z naselji Orehovlje in Vrtoče, ki se je vršil 23. aprila 1952, in sklicujoč se na brzojavko zbora OF Miren, poslano zakonodajnemu odboru dne 11. aprila 1952 ter na isti odbor naslovljeno in dne 14. aprila 1952 vladi LRS izročeno resolucijo OF Miren, predlagamo Ljudski skupščini LRS, naj na sedanjem zasedanju ponovno razpravlja o zadevi nadaljnjega obstoja naše občine Miren.

Ugotavljamo, da je bila naša vas v zgodovini, od prvih početkov stoletja nazaj, vedno samostojna edinica, samostojna občina. Za časa osvobodilne borbe do pred priključitvijo k FLRJ leta 1947 je obstojal celo Mirenski okraj.

Že pri razmejitvi po mirovni pogodbi je bila naša občina prizadeta zaradi odcepitve naselij in vasi Rupa, Peč, Sovodnje in Gabrije, ki so bile priključene Italiji.

Do priključitve naše vasi s krivično Rapalsko pogodbo po prvi svetovni vojni k Italiji je bila v naši vasi močno razvita razna industrija, med njo zadružna, ki je bila tekom 20 let fašističnega nasilja načrtno popolnoma razrušena.

Po priključitvi k FLRJ leta 1947 je domače prebivalstvo naše vasi po lastni iniciativi zopet vzpostavilo prej zrušeno industrijo, in sicer: tovarno čevljev, tovarno usnja, tovarno pohištva in podjetje »Apno-kamen« s kamnolomom. Vsi mirenski delavci in samostojni obrtniki zgoraj navedenih strok v naši vasi so se takoj po priključitvi k FLRJ septembra 1947 vključili v socialistični sektor.

Vsa zgoraj navedena podjetja je delovno ljudstvo naše vasi gradilo in zgradilo samo, brez vsake pomoči našega okraja. Okraj jim je dal samo ime. Vsa podjetja obratujejo aktivno ter so že dala stotine milijonov dinarjev skupnosti in več prispěvkov okraju kot vsa druga v njem se nahajajoča lokalna industrija ter še pomoč za ono, ki je bila pasivna. Pretežni dohodki z industrijskega sektorja v proračun našega Goriškega okraja so dotekali in dotekajo prav iz industrije v naši vasi.

Zaradi zaslůžka, ki ga nudijo industrijska podjetja, se je v naši vasi razvila tudi socialistična trgovina, katere se poslužujejo domači potrošniki in potrošniki iz okoliških vasi, Spodnjega Krasa in Vipavske doline.

Kmetijska struktura naše vasi, kakor drugih vasi pod Krasom, je jako različna od one v Šempetru in okolici. Tam drobno vrtnarstvo, tu težji pridelki in živinoreja. Na tem polju obstoja tudi povezanost naše vasi z vasjo Opatje selo na Spodnjem Krasu, ki zalaga našo vas z drvini za kurjavo, pomaga obdelovati naša polja z lastno živino in ima, zaradi pomanjkanja zemlje na Krasu, v naši vasi tudi lastno ali v najem vzeto

zemljo, ki jo obdeluje za domačo prehrano. Ves Spodnji Kras se poslužuje tudi našega združnega mlina. Tudi nekmečka delovna sila Spodnjega Krasa je usmerjena v našo vas in preko nje v okoliške vasi.

V prvotnem načrtu o razdelitvi našega okraja na občine je bila predvidena občina Miren z vasmí Opatje selo in Bilje, je bila iz vseh vidikov zdrava in najprimernejša rešitev tega vprašanja. K naši industrijski vasi bi se pridružila najpasivnejša kraška kmetijska vas Opatje selo in polkmečka vas Bilje. Predlog za tak občinski sestav občine Miren je bil sprejet svoječasno tudi na skupščini Okrajnega ljudskega odbora za Goriško, ki naknadno ni imela več priložnosti tega predloga spreminjati.

V Opatjem selu in Biljah so se vršili svoječasno po nalogu okrajnih oblasti množični sestanki, na katerih se je ljudstvo stoodstotno izreklo za priključitev k občini Miren. Po nalogu okrajnega odbora OF so se pred mesecem dni vršile v vseh treh krajih predvidene občine Miren volitve v občinski odbor OF. Enako je bil izvoljen občinski komite KPS.

Za spremembo zgoraj navedenega načrta, po kateri naj občina Miren odpade in se kraja Miren in Bilje priključita občini Šempeter, ni bila nobena osnovnih organizacij naše vasi predhodno obveščena, za spremembo prvotnega načrta smo zvedeli šele iz časopisov, oficialno pa nekaj dni pred sklicanjem sestanka OF dne 9. aprila 1952, na katerem nam je tajnik OLO Gorica izjavil, da ni bilo časa obvestiti naše organizacije, njenih predstavnikov ter ljudstva o spremembi načrta, s katerim se ukinja občina Miren. Ta izjava je povzročila nevoljo med na sestanku navzočimi, ker iz nje izhaja, da ni potrebno, da ima ljudstvo in njega organizacije priložnost pravočasno izraziti svoje mnenje in željo o usodi lastne vasi. Ljudstvo se sprašuje: »Zakaj smo bili pozvani na volitve občinskega odbora OF za občino Miren? Zakaj nam niso dali priložnosti predhodno povedati svoje mnenje o tej spremembi!«

Predočujemo, da je bila naša vas že od začetka sedanjega stoletja razgibana v borbi za socialni podvig delovnega ljudstva. Da so se naši čevljarji že leta 1908 združili v združništvu. Predočujemo, da je bila naša vas od tiste dobe dalje in še pred njo kulturnoprosvetno središče njenega širšega okoliša in da je še danes tozadevno razgibana. Skoraj izključno z lastnimi podporami in sredstvi smo do pokritja zgradili največji kulturni dom v našem okraju, ki bo že letos uporaben, zaradi česar se bo naše kulturnoprosvetno delo še bolj poživeló ter k prireditvam privlačevalo ljudstvo iz sosednjih vasi.

Tekom 20 let fašističnega nasilja je naša vas trajno dajala odpor potujčevanju. Ko je italijanska fašistična vlada leta 1927 razpustila slovenska prosvetna društva, se je v naši vasi to delo trajno ilegalno nadaljevalo.

V osvobodilni borbi je naša vas složno sodelovala z NOV. Doprinesla je velike žrtve padlih v borbi, talcev in interniranih. Prva borba med partizani in nemškimi četami v septembru 1943 se je vršila v naši vasi. Takrat je bilo v njej po nemški vojski požganih nad 90 hiš in več gospodarskih poslopij. Maja 1944 so bili izgnani vsi prebivalci naše vasi. Ob vходу v prazno vas so Nemci postavili tablo z napisom »Bandittengebiet«. Mirenci so organizirali in vodili oskrbovanje za partizanske edinice iz Furlanije preko naše vasi v Renče, od koder se je razdeljevalo na razne sektorje.

Po zaključku osvobodilne borbe leta 1945 je prebivalstvo naše vasi nadaljevalo borbo in trajno manifestiralo za priključitev k FLRJ, to posebno ob priliki zavezniške komisije. Komisiji je deputacija Mirna nad tri ure dokazovala pripadnost naše vasi k FLRJ, medtem je celotno prebivalstvo slovesno manifestiralo in zahtevalo to priključitev.

Naša vas leži tik ob italijanski meji. Dvolastniki prihajajo dnevno čez to mejo obojestransko. Gospodarska in kulturnoprosvetna razgibanost naše vasi ima ugoden vpliv tudi na prebivalstvo slovenskih vasi onstran meje.

Poudarjamo, da so dani pogoji, bodisi gospodarski kakor pogoji samouprave, nadaljnjega obstoja naše občine, medtem ko bi iz obojnih vidikov nastala nepopravljiva škoda v primeru priključitve naše vasi k občini Šempeter.

Iz vseh navedenih vidikov in upoštevajoč voljo ljudstva, izraženo na množičnem sestanku, upoštevajoč teritorialno in gospodarsko neskladnost priključitev naše vasi k občini Šempeter predlagamo Ljudski skupščini Ljudske republike Slovenije, da sklene, naj se v korist celokupnosti občina Miren z naselji Orehovlje in Vrtoče, ki tvorijo skupaj naš krajevni ljudski odbor, še nadalje ohrani. Smrt fašizmu — svobodo narodu! Po zboru volivcev izvoljeni delegati: Uršič Benjamin l. r., Vuk Anton l. r., Pahor Ernest l. r. V Mirnu, dne 28. aprila 1952.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ima kdo od tovarišev ljudskih poslancev v zvezi s to resolucijo kakšen predlog? (K besedi se je priglasil ljudski poslanec Jože Petejan.)

Jože Petejan: Konkretno k tej resoluciji je danes težko razpravljati, ker ni dosedaj nobenih konkretnih predlogov. Sem pa mnenja, da bi to resolucijo Svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti vzel v pretres in bi se do prihodnjega zasedanja skupščine na terenu ugotovili dejanski stan ter se pripravil material, da bi se željam teh občin, ki so po zadnjem sprejetem zakonu nezadovoljne in katerih nezadovoljstvo še narašča, kolikor je le mogoče ustreglo. Mislim namreč, da bi bilo škodljivo, če bi šel apel, kot je izražen v resoluciji, mimo nas, če ne bi upoštevali njihovih želja in na terenu ne bi ugotovili dejanskega stanja ter slednjič tudi ukrenili to, kar je potrebno. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ima še kdo kak predlog? (K besedi se je prijavil ljudski poslanec Cvetka Vodopivec.)

Cvetka Vodopivec: Tovariši ljudski poslanci! Glede na predloženo spomenico iz vasi Miren predlagam ljudski skupščini, da pooblasti zakonodajni odbor, naj skupno z organizacijami na terenu pretrese to vprašanje ter na bodočem zasedanju, ko se bo znova razpravljalo o upravnoteritorialni razdelitvi, skupščina reši to stvar tako, kakor je v skladu s pogoji na terenu. To je tudi mnenje poslancev goriškega okraja.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pravzaprav sta oba predloga enaka in si nista v nasprotju. Ima še kdo kakšen predlog? (Nihče.) Potem dajem predlog ljudskega poslanca, ki je v glavnem v soglasju s predlogom ljudskega poslanca Cvetke Vodopivec, na glasovanje. Ali je skupščina za ta predlog? Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo

roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Na ta način se resolucija predloži Svetu za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti, da to vprašanje prouči.

Ker je s tem dnevi red današnje seje izčrpan, predlagam skupščini, da zaključimo današnjo sejo in da skupščina pooblasti predsednika in tajnika, da podpišeta zapisnik današnje seje. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.)

Zaključujem današnjo sejo in s tem tudi II. izredno zasedanje Ljudske skupščine LRS drugega sklica.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 19.10.

PRILOGE

PREDLOG ZAKONA O DRUŽBENEM PLANU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1952

1. člen

Potrjuje se družbeni plan Ljudske republike Slovenije za leto 1952, ki se glasi:

I. del

DRUŽBENI BRUTO PRODUKT, NARODNI DOHODEK IN NJEGOVA TEMELJNA RAZDELITEV

1. Skupni družbeni bruto produkt, ki bo dosežen v letu 1952, na podlagi najmanjše mere izrabe produktijske zmogljivosti, določene v tem planu, znaša skupno milijonov dinarjev 153.562.

Od tega skupnega družbenega bruto produkta bo dosežen v posameznih gospodarskih panogah družbeni bruto produkt v naslednjih zneskih in strukturi:

Gospodarska panoga	Družbeni bruto produkt	Amorti- zacija	Struktura	
			Potrošni sklad	Akumula- cija in skladi
Skupno gospodarstvo LR Slovenije	153.562	14.183	45.262	94.117
Industrija in rudarstvo	96.596	9.553	10.540	76.503
Kmetijstvo	29.662	1.201	23.845	4.616
Gozdarstvo	3.455	734	1.171	1.550
Gradbeništvo	4.374	648	1.778	1.948
Promet	8.367	1.685	2.125	4.557
Trgovina in gostinstvo	4.304	182	2.224	1.898
Obrt	6.804	180	3.579	3.045

2. Skupni narodni dohodek, ki bo dosežen v letu 1952 na podlagi najmanjše mere izrabe produktijske zmogljivosti določene v tem planu, znaša: skupno milijonov dinarjev 139.379

Od tega skupnega narodnega dohodka bo dosežen v posameznih gospodarskih panogah narodni dohodek v naslednjih zneskih in strukturi:

Gospodarska panoga	Narodni dohodek	Struktura	
		Potrošni sklad	Akumula- cija in skladi
Skupno gospodarstvo LR Slovenije	139.379	45.262	94.117
Industrija in rudarstvo	87.043	10.540	76.503
Kmetijstvo	28.461	23.845	4.616
Gozdarstvo	2.721	1.171	1.550
Gradbeništvo	3.726	1.778	1.948
Promet	6.682	2.125	4.557
Trgovina in gostinstvo	4.122	2.224	1.898
Obrt	6.624	3.579	3.045

3. Povprečna stopnja akumulacije in skladov v razmerjih s potrošnim skladom delavcev in uslužbencev bo znašala:

Skupno za LR Slovenijo	208
Po gospodarskih panogah:	
Industrija in rudarstvo	726
Kmetijstvo	19
Gozdarstvo	132
Gradbeništvo	110
Promet	210
Trgovina in gostinstvo	85
Obrt	83

4. Temeljna razdelitev narodnega dohodka se bo izvršila tako (v milijonih dinarjev):

a) Potrošni sklad		45.262
Sklad za plače delavcev in uslužbencev v državnih podjetjih in v podjetjih družbenih organizacij	18.865	
Potrošni sklad kmetov	23.291	
Potrošni sklad obrtnikov	3.106	
b) Družbeni skladi		25.470
Sklad socialnega zavarovanja in dodatkov za otroke	11.556	
Skladi podjetij	2.100	
Zadružni skladi	202	
Proračunski izdatki za prosveto, znanost in kulturo, ljudsko zdravstvo, socialno skrbstvo, državno upravo, sodstvo in proračunske rezerve	11.612	
c) Investicije		19.647
Plan temeljne investicijske graditve	16.375	
Investicije iz sredstev zadružne in privatne akumulacije	3.272	
Skupna razdelitev		90.379
Narodni dohodek		139.379
Razlika		+ 49.000

Razlika med skupnim narodnim dohodkom LR Slovenije in njegovo temeljno razdelitvijo v znesku 49.000 milijonov dinarjev se bo uporabila za kritje splošnih državnih potreb, in to v znesku 48.608 milijonov dinarjev.

Preostali znesek 392 milijonov dinarjev pa predstavlja povečanje akumulacije v republiškem družbenem planu nasproti družbenemu planu FLRJ in tvori sredstva republiškega rezervnega sklada.

II. del

TEMELJNI PROPORCI

1. poglavje

**Obvezna najmanjša mera izrabe produktijske zmogljivosti, sklad za plače
in povprečne stopnje akumulacije in družbenih skladov**

Industrija in rudarstvo

	Indeks izrabe produktijske zmogljivosti	Sklad za plače	Stopnja akumulacije in skladov
Skupno LR Slovenija	65	10.540	726
1. Po gospodarskih strokah			
Stroka 111: Proizvodnja in razdeljevanje električne energije	74	258	1.352
Stroka 112: Proizvodnja in predelava premoga	96	1.844	267
Stroka 113: Proizvodnja in predelava nafte	90	32	1.539
Stroka 114: Črna metalurgija	87	664	519
Stroka 115: Metalurgija barvastih kovin	84	556	755
Stroka 116: Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin	82	399	528
Stroka 117: Kovinska industrija	80	2.008	703
Stroka 119: Elektroindustrija	56	275	533
Stroka 120: Kemična industrija	57	254	961
Stroka 121: Industrija gradbenega materiala	79	358	149
Stroka 122: Lesna industrija	45	915	166
Stroka 123: Industrija lesovine, celuloze in papirja	94	279	1.178
Stroka 124: Tekstilna industrija	64	1.574	1.749
Stroka 125: Industrija usnja in obutve	87	535	713
Stroka 126: Industrija gume	95	58	383
Stroka 127: Živilska industrija	54	192	434
Stroka 128: Grafična industrija	34	109	110
Stroka 129: Tobačna industrija	46	48	3.321
Druga industrija		182	186
Skupaj		10.540	726

2. Po obratih

	Indeks izrabe produktijske zmogljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Stroka 111: Proizvodnja in razdeljevanje električne energije		
Elektroenergetski sistem	75	1.318
Industrijske termoelektrarne — protitlačne	52	1.701
Industrijske termoelektrarne nad 0,1 do 1 MW	47	1.014
Industrijske hidroelektrarne do 1 MW	86	3.034
Industrijske hidroelektrarne nad 1 do 5 MW	86	3.531
Industrijske hidroelektrarne nad 5 MW	86	4.363

	Indeks izrabe produkcijske zmoqljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Stroka 112: Proizvodnja in predelava premoga		
Rudniki rjavega premoga	98	238
Od tega:		
I. Skupina rudnikov	98	257
II. Skupina rudnikov	98	335
III. Skupina rudnikov	98	159
Rudniki lignita	91	388
Plinarne	61	50
Obrati za predelavo katrana	50	322
Opomba: V I. skupino rudnikov spadajo zasavski premogovniki, to je Trbovlje, Zagorje.		
V II. skupino spadata rudnika Kočevje in Senovo.		
V III. skupino rudnikov spadajo vsi drugi rudniki.		
Stroka 113: Proizvodnja in predelava nafte		
Pridobivanje nafte	89	1.633
Obrati za predelovanje plina	98	1.315
Stroka 114: Črna metalurgija		
Topilnice	86	983
Siemens-Martinove jeklarne	93	637
Od tega:		
a) s pečmi od 35 do 60 ton	93	893
b) s pečmi do 25 ton	93	156
c) s pečmi do 10 ton	89	110
Elektrojeklarne	87	977
Od tega:		
a) s pečmi do 7 ton	81	1.095
b) s pečmi do 4 tone	94	802
Valjarne težkih profilov	93	372
Od tega:		
a) proga Ø 700	94	433
b) proga Ø 425	89	300
c) proga Ø 400	95	110
Valjarne srednjih in lahkih profilov	87	399
Od tega:		
a) kombinirane proge	84	359
b) proge Ø 300	89	639
c) proge Ø 280	95	142
Valjarne debele in srednje pločevine	71	633
Valjarne tanke in fine pločevine	94	302
Hladne valjarne	84	110
Žičarne in obrati za vlečenje palic	79	333
Proizvodnja cevi	92	110
Kovačnice	80	472

	Indeks izrabe produksijske zmoqljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Stroka 115: Metalurgija barvastih kovin		
Rudniki svinca in cinka	100	110
Flotacije svinca	100	635
Topilnice svinca	84	571
Rafinerije svinca	66	1.899
Valjarne svinčene pločevine	16	163
Stiskalnice svinčenih cevi	19	482
Topilnice cinka	100	110
Rafinerije cinka	90	1.443
Valjarne cinkove pločevine	85	3.184
Tovarne glinice	100	110
Rudniki živega srebra	100	485
Topilnice živega srebra	100	453
Električne topilnice ferozlitin	86	2.056
Valjarne kovin in zlitin	70	3.400
Kovačnice kovin in zlitin	90	3.415
Proizvodnja vlečenih izdelkov kovin in zlitin	72	1.881
Od tega:		
a) v valjarnah	63	
b) v livarnah	100	
Zične vrvarne	94	2.210
Proizvodnja strelnega zrnja	57	110
Stroka 116: Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin		
Proizvodnja kremenčevega peska	89	110
Obrati za žganje glin	80	110
Proizvodnja grobe keramike	100	119
Proizvodnja fine keramike	100	114
Rudniki barita	100	124
Cementarne	98	1.148
Tovarne salonita	56	345
Rudniki proti ognju odpornih surovin	73	147
Od tega:		
a) proizvodnja kaolina	100	
b) proizvodnja glin	50	
Šamotarne	91	402
Od tega:		
a) s pretežno strojnim oblikovanjem	91	512
b) s pretežno ročnim oblikovanjem	91	212
Proizvodnja votlega stekla	96	463
Od tega:		
a) trgovsko steklo	99	785
b) ambalažno steklo	91	110
c) luksuzno steklo	95	320
Proizvodnja specialnega stekla	70	110

	Indeks izrabe produksijske zmoqljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Proizvodnja brusov	82	570
Proizvodnja azbestnih proizvodov	64	633
Proizvodnja galanterije in drugih proizvodov iz nekovinskih surovin	50	121
Stroka 117: Kovinska industrija		
Livarne jeklene litine	98	875
Livarne sive litine	96	575
Od tega:	73	575
a) livarne za hidravlične naprave		
Livarne temper litine	100	650
Livarne barvastih kovin	66	600
Kovačnice in stiskalnice	86	775
Kovačnice osi	76	750
Kovačnice za izdelavo krogel	100	600
Proizvodnja elektrod za varjenje	51	600
Proizvodnja fittingov, prirobnic in armatur	80	600
Proizvodnja obdelovalnih strojev — serijska pro- izvodnja	84	550
Proizvodnja jeklenih in pločevinastih konstrukcij, strojev in naprav za gradbeništvo in posameznih strojev za industrijo	96	695
Proizvodnja hidravličnih naprav	100	600
Proizvodnja kamionov in motorjev z notranjim izgorevanjem	56	500
Proizvodnja vagončkov in jamskih vozičkov	91	700
Proizvodnja naprav za ventilacijo in hladilnih strojev	62	800
Proizvodnja izdelkov precizne mehanike	100	400
Proizvodnja poljedelskih strojev	77	110
Proizvodnja rezilnega oz. rezkalnega orodja	100	400
Proizvodnja ročnega in pnevmatičnega orodja in orodnih naprav	89	400
Obrati za investicijsko vzdrževanje, storitve in montažo	100	400
Proizvodnja vijačnega blaga in zakovic	78	850
Proizvodnja žičnikov (Jesenice)	99	3.200
Proizvodnja žeblicev in žičnikov (drugi obrati)	52	600
Proizvodnja verig	51	1.200
Proizvodnja žičnega pletiva in platna	100	1.100
Proizvodnja okovja in pribora	44	800
Proizvodnja ambalaže	49	722
Proizvodnja sanitarnih naprav	87	1.000
Proizvodnja kotlov in radiatorjev	64	956
Proizvodnja poljedelskega orodja	74	200
Proizvodnja koles	55	200
Proizvodnja posode	80	1.990

	Indeks izrabe produksijske zmoqljivosti	Stopnja akumulacijo in skladov
Proizvodnja jedilnega pribora	37	400
Proizvodnja peči, štedilnikov in kovinskega pohištva	54	400
Proizvodnja predmetov široke potrošnje	65	394
Proizvodnja utenzilij in medicinskih instrumentov	96	160
Od tega:		
a) proizvodnja utenzilij	95	200
b) proizvodnja igel	95	150
c) proizvodnja ortopedskih pripomočkov	100	100
Stroka 119: Elektroindustrija		
Proizvodnja elektrostrojnih naprav in razklopnih aparatov	65	760
Proizvodnja industrijskih peči, razdelilnih naprav in materiala za spajanje	93	385
Proizvodnja termičnih aparatov, instalacijskega materiala in instalacijskih cevi	52	635
Proizvodnja svetilk	76	240
Proizvodnja akumulatorjev	100	860
Proizvodnja galvanskih elementov	100	110
Proizvodnja merilnih instrumentov	63	540
Proizvodnja kinoprojektorjev, aparatov za vozila in telekomunikacijskih naprav	34	680
Proizvodnja visokofrekvenčnih naprav za brezžične in žične zveze	100	210
Stroka 120: Kemična industrija		
Proizvodnja žveplene kisline	100	578
Proizvodnja solne kisline	88	300
Proizvodnja kalcijevega karbida	87	233
Tovarne mila	52	1.515
Proizvodnja pomožnih sredstev za tekstilno in usnjarsko industrijo in industrijo gume	43	426
Proizvodnja lepil	91	392
Od tega:		
a) proizvodnja kožnih in kostnih lepil	100	340
b) proizvodnja drugih lepil	58	862
Tovarne zdravil	47	2.355
Proizvodnja farmacevtskih surovin	51	305
Proizvodnja sredstev za zaščito rastlin in dezinfekcijo	58	120
Proizvodnja fosfatnih gnojil	57	1.747
Proizvodnja kalcijevega cianamida	48	1.435
Tovarne barv, lakov, emajlov in pigmentov	71	894
Od tega:		
a) proizvodnja oljnatih barv, lakov in emajlov	53	1.896
b) proizvodnja drugih barv in pigmentov	86	695

	Indeks izrabe produksijske zmogljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Tovarne kozmetičnih sredstev	33	1.557
Od tega:		
a) proizvodnja eteričnih olj in esenc	72	900
b) proizvodnja kozmetičnih sredstev	32	1.640
Proizvodnja drugih kemičnih izdelkov	66	641
Od tega:		
a) proizvodnja laboratorijskih kemikalij	100	110
b) proizvodnja umetnih smol za lake, razredčil in trdil	74	2.803
c) proizvodnja drugih neomenjenih kemičnih proizvodov	65	600
Proizvodnja zemeljskih barv	89	370
Proizvodnja firneža	43	3.002
Proizvodnja komprimiranih plinov	85	2.195
Proizvodnja mineralnih maziv	65	117
Stroka 121: Industrija gradbenega materiala		
Opekarne:		
proizvodnja zidakov	81	50
proizvodnja strešnikov	86	379
Tovarne strešne lepenke	64	865
Apnenice	61	232
Obrati za predelavo asfalta	100	150
Proizvodnja cementnih izdelkov	100	150
Obdelava kamna za gradbene in okrasne namene	100	117
Drugi industrijski obrati gradbenega materiala	100	122
Stroka 122: Lesna industrija		
Žage	30	193
Tovarne zabojev, sodov, barak, gradbenega po- hištva in parketov	60	240
Od tega:		
a) tovarne zabojev in sodov		320
b) tovarne barak, gradbenega pohištva in par- ketov		130
Tovarne furnirjev in plošč	55	181
Tovarne pohištva	63	110
Tovarne za predelavo plute	56	159
Tovarne tanina	96	155
Tovarne kolofonije in terpentina	28	134
Tovarne raznih finalnih izdelkov	75	101
Od tega:		
a) tovarne kopit		60
b) tovarne glasbil		80
c) druge tovarne finalnih izdelkov		110
Tovarne učil	100	50
Stroka 123: Proizvodnja lesovine, celuloze in papirja		
Proizvodnja sulfitne celuloze	95	1.172
Proizvodnja lesovine	97	1.328

	Indeks izrabe produkcijske zmoqljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Proizvodnja papirja in kartona	98	1.690
Od tega:		
a) proizvodnja brezlesnih in srednjefinih pa- pirjev	98	1.813
b) proizvodnja specialnega papirja	100	3.326
c) proizvodnja drugih papirjev in kartonov	95	763
Proizvodnja lepenke	93	787
Od tega:		
a) proizvodnja specialne lepenke	93	1.130
b) proizvodnja druge lepenke	92	687
Proizvodnja papirnih izdelkov	58	110
Stroka 124: Tekstilna industrija		
Proizvodnja lanenega vlakna	100	110
Predilnice bombaža	86	4.098
Od tega:		
a) predilnice kardirane preje	85	4.123
b) predilnice česane preje	100	3.736
Predilnice vigogne preje	97	1.756
Predilnice volnene mikane preje	86	1.998
Predilnice lanu	100	249
Predilnice konoplje	97	271
Tkalnice bombažnih tkanin	52	1.512
Od tega:		
a) tkalnice kompliciranih žakardskih bombaž- nih tkanin		800
b) tkalnice tiskanih bombažnih tkanin in klotov		1.558
c) druge bombažne tkalnice		1.512
Tkalnice volnenih tkanin	72	1.522
Od tega:		
a) tkanin iz mikane preje	72	1.462
b) tkanin iz česane preje	72	2.003
Tkalnice lanenih tkanin	77	330
Tkalnice konopljenih tkanin	39	110
Tkalnice umetne svile	24	1.690
Od tega:		
a) tkalnice težkih kompliciranih žakardskih svi- lenih tkanin		600
b) specialni obrati za proizvodnjo svilenih tka- nin za podlogo		3.000
c) druge tkalnice svilenih tkanin		1.860
Tekstilna konfekcija	55	110
Trikotaža, nogavice in pozamenterija	27	110
Tovarne bombažnega šivalnega sukanca	100	1.793
Proizvodnja drugih tekstilnih izdelkov	91	110

	Indeks izrabe produkcijske zmoqljivosti	Stopnja akumulacije in skladov
Stroka 125: Industrija usnja in obutve		
Proizvodnja usnja iz težkih kož	75	1.376
Proizvodnja svinjskega usnja	86	466
Proizvodnja usnja iz kož drobnice	52	1.032
Proizvodnja obutve	91	291
Od tega:		
a) proizvodnja obutve s storilnostjo delavca do 1 in pol para v 8 urah	82	292
b) proizvodnja obutve s storilnostjo delavca nad 1 in pol do 3 parov v 8 urah	93	395
c) proizvodnja obutve s storilnostjo delavca nad 3 do 5 parov v 8 urah	99	274
Proizvodnja usnjene konfekcije in galanterije	78	209
Od tega:		
a) proizvodnja tehnične konfekcije	73	556
b) proizvodnja druge konfekcije in galanterije	81	139
Stroka 126: Industrija gume		
Proizvodnja pnevmatik	88	502
Proizvodnja gumijastih tehničnih proizvodov	100	1.140
Od tega:		
a) protektiranje avtogum		142
b) proizvodnja drugih gumijastih izdelkov		1.194
Stroka 127: Živilska industrija		
Proizvodnja špirita iz melase	100	1.754
Tovarne škroba in izdelkov iz škroba	53	587
Oljarne	28	210
Pivovarne	94	428
Tovarne konserviranega sadja in povrtnine	14	50
Tovarne mesnih izdelkov	49	110
Tovarne bonbonov in čokolade	35	500
Tovarne testenin	47	110
Tovarne keksov		700
Tovarne alkoholnih pijač	24	160
Tovarne kvasa	100	736
Tovarne kavovin	47	443
Industrijska destilacija žganja	49	110
Proizvodnja kisa	100	468
Proizvodnja brezalkoholnih pijač	32	110
Mlini	85	110
Stroka 128: Grafična industrija		
Grafični izdelki	34	110
Stroka 129: Tobačna industrija		
Tobačne tovarne	46	1.642

Kmetijstvo

	Indeks proizvodnje	Sklad za plače		Stopnja akumulacije in skladov	
		Skupaj	Za državna kmetijska posestva	Skupaj	Za državna kmetijska posestva
Skupno LR Slovenija	106	23.845	554	19	55
Razmerje plana za leto 1952 nasproti povprečju, doseženem v letih 1947—1951					
Po gospodarskih strokah:					
Stroka 211 — Poljedelstvo					110
Stroka 212 in 213 — Sadjarstvo in vinogradništvo					93
Stroka 214 — Živinoreja (razmerje nasproti letu 1951)					107
Stroka 216 — Domača predelava kmetijskih proizvodov					101

Gozdarstvo

	Indeks izrabe produksijske zmožljivosti	Sklad za plače	Stopnja akumula- cije in skladov
Skupno LR Slovenija	100	1.171	132
Po gospodarskih strokah:			
Stroka 311 — Vzgoja in nega gozdov	100	210	242
Stroka 313 — Eksploatacija gozdov	100	961	106

Opomba: Stroka 311 — Vzgoja in nega gozdov. Ker so postala gozdna gospodarstva proračunske ustanove, predstavlja navedena stopnja akumulacije in skladov le odnos med njihovimi dohodki in obvezami do proračuna.

Stroka 313 — Eksploatacija gozdov. Zajet je tudi privatni in združni sektor.

Gradbeništvo

Skupno LR Slovenija	100	1.778	110
Gradbeništvo (osnovna delavnost)	100	1.578	100

Promet

Skupno LR Slovenija	—	2.125	218
1. Po gospodarskih strokah			
Stroka 511 — Železniški promet	—	1.566	245
Stroka 515 — Cestni promet	70	229	157
Stroka 516 — Poštni promet	—	330	123

	Indeks izrade produksijske zmošnjivosti	Sklad za plače	Stopnja akumula- cije in skladov
2. Po obratih			
Motorna vozila za prevoz blaga	61		110
Vprežna vozila za prevoz blaga	—		110
Motorna vozila za medkrajevni prevoz potnikov	82		230
Tramvaji, trolejbusi in avtobusi za kra- jevni promet	67		110
Avtotaksi			110
Delavnice za popravila in vzdrževanje avtomobilov	80		110

Trgovina

	Stopnje akumulacije in skladov, ki veljajo za državna podjetja
Trgovina	60
V tem:	
lekarne	45
Turizem in gostinstvo	55

O p o m b a : Stopnja za turizem in gostinstvo se nanaša tudi na podjetja za izkoriščanje slatinskih vod.

Obrt

Proizvajalne, proizvodno-storitvene,
osebne in podobne obrti 50

O p o m b a : Stopnje akumulacije in skladov za panoge in stroke obsegajo tudi davek od prometa proizvodov. Stopnje akumulacije in skladov, ki so določene za obrate, pa davka od prometa proizvodov ne obsegajo (n. pr. stopnja 85 za obrt vključuje tudi davek od prometa proizvodov, stopnja 50 za vse vrste obrti, pa davka od prometa proizvodov ne zajema).

2. poglavje

Temeljna investicijska graditev

Vrednost temeljne investicijske graditve v LR Sloveniji (državni investicijski plan) v letu 1952 bo znašala (v milijonih dinarjev)

Skupaj	16.375,0
a) Po gospodarskih panogah	
Industrija in rudarstvo	15.626,9
Gozdarstvo	144,1
Gradbeništvo	100,6
Promet	338,1
Druge investicije	165,3

b) Po gospodarskih strokah

Industrija in rudarstvo		15.626,9
Stroka 111 — Proizvodnja in razdeljevanje električne energije	3.706,0	
Stroka 112 — Proizvodnja in predelava premoga	934,1	
Stroka 113 — Proizvodnja in predelava nafte	1.631,8	
Stroka 114 — Črna metalurgija	3.260,0	
Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin	3.250,5	
Stroka 116 — Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin	16,2	
Stroka 117 M — Strojegradnja	1.703,1	
Stroka 117 P — Kovinsko predelovalna industrija	79,2	
Stroka 119 — Elektroindustrija	10,7	
Stroka 120 — Kemična industrija	352,1	
Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala	126,8	
Stroka 123 — Industrija lesovine, celuloze in papirja	556,4	
Gozdarstvo		144,1
Stroka 313 — Eksploatacija gozdov	144,1	
Gradbeništvo		100,6
Promet		358,1
Stroka 511 — Železniški promet	142,1	
Stroka 515 — Cestni promet	74,1	
Stroka 516 — Poštni promet	121,9	
Druge investicije		165,3

Opomba: V vrednosti temeljne investicijske graditve ni obsežna uvožena oprema, ki bo nabavljena iz sredstev mednarodnih posojil.

V vrednosti temeljne investicijske graditve niso obsežene investicije iz akumulacije zadrug in privatnikov v približni vrednosti 3272 milijonov dinarjev.

Stanovanjske zgradbe, ki se bodo gradile pri objektih državnega investicijskega plana, so obsežene v vrednosti investicij ustrežajoče gospodarske panoge oziroma stroke.

V vrednosti temeljne investicijske graditve so obsežene tudi investicije zveznih investitorjev (železnica in pošta).

Pomembnejši objekti, ki se bodo gradili s sredstvi temeljne investicijske graditve

Z dograditvijo investicijskih objektov se bo povečala proizvodnja za Stroka 111: Proizvodnja in razdeljevanje električne energije

Hidroelektrarna Vuzenica	MWh 120.000
Hidroelektrarna Mariborski otok	MWh 200.000
Hidroelektrarna Medvode	MWh 60.000
Hidroelektrarna Moste	MWh 50.000
Termoelektrarna Šoštanj	MWh 200.000

Opomba: Pri hidroelektrarnah je naznačena proizvodnja, ki bo dosežena z dograditvijo prve faze.

Stroka 112: Proizvodnja in predelava premoga		
Rudnik Zagorje — rjavi premog	ton	40.000
Rudnik Velenje — lignit	ton	832.000
Stroka 114: Črna metalurgija		
Železarna Jesenice — valjani proizvodi	ton	32.000
Železarna Store — sivo surovo železo	ton	20.000
valjani in drugi proizvodi	ton	6.000
Železarna Guštanj — jeklena litina	ton	5.000
valjani in kovani proizvodi	ton	4.600
Stroka 115: Metalurgija barvastih kovin		
Tovarna aluminija Strnišče — aluminij	ton	30.000
Stroka 117: Strojegradnja		
Litostroj — razširitev sedanje proizvodnje		
Tovarna Franc Leskošek, Maribor — razširitev		
sedanje proizvodnje		
Stroka 123: Industrija lesovine, celuloze in papirja		
Tovarna rotopapirja, Krško — rotacijski in		
drugi papir	ton	20.000

3. poglavje

Povprečne stopnje družbenega prispevka in davka od akumulacije in družbenih skladov državnega sektorja

Znesek akumulacije in družbenih skladov se deli na

A. Del za samostojno razpolaganje podjetij (v odstotkih od skupnega zneska akumulacije in skladov), ki znaša:

1. v panogi industrije in rudarstva	2,8
2. v panogi kmetijstva	7,2
3. v panogi gozdarstva	8,0
4. v panogi gradbeništva	6,3
5. v panogi prometa	6,4
6. v panogi trgovine	16,6
7. v panogi gostinstva in turizma	18,2
8. v panogi obrti	10,0

B. Prispevek za socialno zavarovanje (v odstotku od sklada za plače delavcev in uslužbencev), ki znaša 45,0

C. Preostali znesek akumulacije in družbenih skladov (v odstotkih od preostalega zneska akumulacije in družbenih skladov) se bo uporabil:

a) za kritje proračunskih izdatkov	54,7
v tem:	
aa) za kritje izdatkov zveznega proračuna	47,7
ab) za kritje izdatkov proračuna LR Slovenije	7,0
b) za sklad temeljne investicijske graditve	45,3

2. člen

Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije je pooblaščen, da lahko v okviru temeljnih proporcev spreminja notranje kvote postavk iz 1. in 3. poglavja II. dela tega družbenega plana.

3. člen

Ta zakon velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

**DOKUMENTACIJA K PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA LJUDSKE
REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1952**

**Merske enote za izkazovanje produktijske zmogljivosti in zneski
akumulacije in skladov za posamezne merske enote produktijske
zmogljivosti**

	Merska enota produktijske zmogljivosti (g)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Stroka 111 — Proizvodnja in razde- ljevanje električne energije		
Elektroenergetski sistem	MWh proizvedene električne energije	3.258
Industrijske termoelektrarne pro- titlačne	"	4.134
Industrijske termoelektrarne nad 0,1 do 1 MW	"	4.428
Industrijske hidroelektrarne do 1 MW	"	5.883
Industrijske hidroelektrarne nad 1 do 5 MW	"	5.472
Industrijske hidroelektrarne nad 5 MW	"	5.072
Stroka 112 — Proizvodnja in prede- lava premoga		
Rudniki rjavega premoga	tona proizvedenega premoga	1.814
Od tega:		
a) I. skupina	"	1.812
b) II. skupina	"	2.048
c) III. skupina	"	1.505
Rudniki lignita	"	1.413
Plinarne	1000 m ³ proizvede- nega plina	2.472
Obrati za predelavo katrana	tona predelane surovine	6.808
Stroka 113 — Proizvodnja in prede- lava nafte		
Pridobivanje nafte	tona proizvedene surove nafte	5.037
Obrati za predelavo plina	tona predelanega plina (gazolin, butan, komprimirani plin)	12.478

	Merska enota producijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Stroka 114 — Črna metalurgija		
Topilnice	tona proizvedenega belega surovega želeža	5.801
Siemens Martinove jeklarne	tona proizvedenega SM jekla	5.061
a) s pečmi 35—60 ton	"	5.821
b) s pečjo 25 ton	"	2.150
c) s pečjo 10 ton	"	1.569
Elektrojeklarne	tona surovega elektro jekla	16.562
a) s pečmi do 7 ton	"	20.705
b) s pečmi do 4 tone	"	11.764
Valjarne težkih profilov	tona valjanih iz- delkov preračuna- nih na bazni izde- lek (reprezentant)	2.601
a) proga Ø 700	"	2.965
b) proga Ø 425	"	1.789
c) proga Ø 400	"	1.262
Valjarne srednjih in lahkih pro- filov	"	5.897
a) kombinirane proge	"	5.707
b) proga Ø 300	"	7.462
c) proga Ø 280	"	1.998
Valjarne debele in srednje plo- čevine	"	8.265
Valjarne tanke in fine pločevine	"	9.104
Hladne valjarne	"	3.228
Zičarna in obrati za vlečenje pa- lic	tona vlečenih iz- delkov preračuna- nih na bazni izde- lek	7.920
Proizvodnja cevi	tona proizvedenih cevi preračunanih na bazni izdelek	3.904
Kovačnice	tona kovanih izdelkov	18.267
Stroka 115 — Metalurgija barvastih kovin		
Rudniki svinca in cinka	tona izkopane rude	711
Flotacije svinca in cinka	tona predelane rude	393

	Merska enota produkcijske zmošnjivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Topilnice svinca	tona proizvedene kovine	16.397
Rafinerija svinca	tona rafinirane kovine	4.534
Valjarne svinčene pločevine	tona valjanih izdelkov preraču- nanih na bazni iz- delek	43.575
Stiskalnice svinčenih cevi	tona proizvedenih cevi	131.050
Topilnice cinka	tona proizvedene kovine	12.061
Rafinerije cinka	tona rafinirane kovine	13.538
Valjarne cinkove pločevine	tona valjanih izdelkov preraču- nanih na bazni iz- delek	72.701
Tovarne glinice	tona proizvedene glinice	4.248
Rudniki živega srebra	tona izkopane rude	3.429
Topilnice živega srebra	tona proizvedene kovine	206.630
Električne topilnice ferozlitin	tona proizvedenih ferozlitiin	106.000
Valjarne kovin in zlitin	tona valjanih izdelkov preraču- nanih na bazni iz- delek	208.353
Kovačnice kovin in zlitin	tona kovanih izdelkov	630.621
Proizvodnja vlečenih izdelkov ko- vin in zlitin	tona vlečenih izdelkov preraču- nanih na bazni iz- delek	180.639
Od tega:		
a) v valjarnah		163.212
b) v livarnah		210.842
Žične vrvarne	tona proizvedenih izdelkov	146.132
Proizvodnja strelnega zrnja	"	10.380

	Merska enota produkcijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Stroka 116 — Proizvodnja, oplemenjevanje in predelava nekovinskih rudnin		
Proizvodnja kremenčevega peska	tona proizvedenega peska	960
Obrati za žganje glince	tona žgane glince	1.649
Proizvodnja grobe keramike	tona uzualnega sortimenta	16.791
Proizvodnja fine keramike	”	29.152
Rudniki barita	tona izkopane rude	2.076
Cementarne	tona normalnega cementa (N 400)	4.276
Tovarne salonita	tovarniški m ² uzualnega sortimenta	54
Rudniki proti ognju odpornih surovin	tona izkopane rude	2.996
Šamotarne	tona uzualnega sortimenta	6.217
a) s pretežno strojnim oblikovanjem	”	6.522
b) s pretežno ročnim oblikovanjem	”	5.365
Proizvodnja votlega stekla	tona gotovega votlega stekla	117.831
Od tega:		
a) trgovsko steklo	”	150.527
b) ambalažno steklo	”	18.526
c) luksuzno steklo	”	283.830
Proizvodnja specialnega stekla	tona gotovega specialnega stekla	633.000
Proizvodnja brusov	tona gotovih brusov	223.694
Proizvodnja azbestnih proizvodov	1000 din gotovih izdelkov	269
Proizvodnja galanterije in drugih proizvodov iz nekovinskih surovin	”	98
Stroka 117 — Kovinska industrija		
Livarne jeklene litine	1000 din uzualnega sortimenta	396
Livarne sive litine	”	362
Livarne temper litine	”	573

	Merska enota produksijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Livarne barvastih kovin	1000 din uzualnega sortimenta	301
Kovačnice in stiskalnice	"	253
Kovačnice osi	"	231
Kovačnice za izdelavo krogel	"	78
Proizvodnja elektrod za varjenje	"	142
Proizvodnja fittingov, prirobnic in armatur	"	441
Proizvodnja obdelovalnih strojev — serijska proizvodnja	"	450
Proizvodnja jeklenih in pločevi- nastih konstrukcij, strojev in naprav za gradbeništvo in po- sameznih strojev za industrijo	"	369
Proizvodnja hidravličnih naprav	"	251
Proizvodnja kamionov in motor- jev z notranjim izgorevanjem	"	275
Proizvodnja vagončkov in jam- skih vozičkov	"	150
Proizvodnja naprav za ventilacijo in hladilnih strojev	"	551
Proizvodnja izdelkov precizne mehanike	"	652
Proizvodnja poljedelskih strojev	"	75
Proizvodnja rezilnega oz. rezkal- nega orodja	"	386
Proizvodnja ročnega in pnevma- tičnega orodja in orodnih na- prav	"	411
Proizvodnja vijačastega blaga in zakovic	"	396
Proizvodnja žičnikov (Jesenice)	"	408
Proizvodnja žebeljev in žičnikov (drugi obrati)	"	394
Proizvodnja verig	"	505
Proizvodnja žičnega pletiva in platna	"	436
Proizvodnja okovja in pribora	"	451
Proizvodnja ambalaže	"	319
Proizvodnja sanitarnih naprav	"	433
Proizvodnja kotlov in radiatorjev	"	409
Proizvodnja poljedelskega orodja	"	175
Proizvodnja koles	"	174
Proizvodnja posode	"	637

	Merska enota produksijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Proizvodnja jedilnega pribora	1000 din uzualnega sortimenta	374
Proizvodnja peči, štedilnikov in kovinskega pohištva	"	235
Proizvodnja predmetov široke po- trošnje	"	355
Proizvodnja utenzilij in medicin- skih instrumentov	"	278
Od tega:		
a) proizvodnja utenzilij	"	282
b) proizvodnja igel	"	504
c) proizvodnja ortopedskih pri- pomočkov	"	225
Stroka 119 — Elektroindustrija		
Proizvodnja elektrostrojnih nap- rav in razklopnih aparatov	"	505
Proizvodnja industrijskih peči, razdelilnih naprav in materiala za spajanje	"	263
Proizvodnja termičnih aparatov, instalacijskega materiala in in- stalacijskih cevi	"	470
Proizvodnja svetilk	"	83
Proizvodnja akumulatorjev	"	292
Proizvodnja galvanskih elemen- tov	"	126
Proizvodnja merilnih instrumen- tov	"	466
Proizvodnja kinoprojektorjev, aparatov za vozila in telekomu- nikacijskih naprav	"	572
Proizvodnja visokofrekvenčnih naprav za brezžične in žične zveze	"	281
Stroka 120 — Kemična industrija		
Proizvodnja žveplene kisline	tona žveplene kisline na bazi 66 Bė	3.696
Proizvodnja solne kisline	tona solne kisline na bazi 20 Bė	4.406
Proizvodnja kalcijevega karbida	tona kalcijevega karbida na bazi 280 litrov acetilena iz 1 kg karbida	2.522

	Merska enota produkeijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Tovarne mila	tona gotovih izdelkov na bazi 60% mastnih kislin	74.440
Proizvodnja pomožnih sredstev za tekstilno in usnjarsko industrijo gume	1000 din gotovih izdelkov	77
Proizvodnja lepil	tona gotovih izdelkov	85.901
Od tega:		
a) proizvodnja kožnih in kost- nih lepil		68.055
b) proizvodnja ostalih lepil		164.591
Tovarne zdravil	1000 din gotovih zdravil	459
Proizvodnja farmacevtskih suro- vin	1000 din gotovih izdelkov	98
Proizvodnja sredstev za zaščito rastlin in dezinfekcijo	tona gotovih izdelkov	537
Proizvodnja fosfatnih gnojil	tona superfosfata na bazi vsebine 16% P ₂ O ₅	5.266
Proizvodnja kalcijevega ciana- mida	tona kalcijevega cianamida na bazi vsebnosti 18—20% N ₂	8.621
Tovarne barv, lakov, emajlov in pigmentov	1000 din gotovih izdelkov	208
Od tega:		
a) proizvodnja oljnatih barv, lakov in emajlov	"	218
b) proizvodnja ostalih barv in pigmentov	"	204
Proizvodnja zemeljskih barv	tona gotovih zemeljskih barv	13.354
Proizvodnja firneža	tona firneža	8.313
Proizvodnja komprimiranih plinov	1000 m ³ komprimi- ranih plinov	69.793
Tovarne kozmetičnih sredstev	1000 din gotovih izdelkov	432
Od tega:		
a) proizvodnja eteričnih olj in esenc	"	410
b) proizvodnja kozmetičnih sredstev	"	434

	Merska enota produksijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Proizvodnja drugih kemičnih izdelkov	1000 din gotovih izdelkov	212
Od tega:		
a) proizvodnja laboratorijskih kemikalij	„	227
b) proizvodnja umetnih smol za lake, razredčil in trdil	„	290
c) proizvodnja ostalih neome-njenih kemičnih proizvodov	„	205
Tovarne mineralnih maziv	tona gotovih izdelkov	7.366
Stroka 121 — Industrija gradbenega materiala		
Opekarne:		
Proizvodnja zidakov	1000 komadov normalnih polnih zidakov	714
Proizvodnja strešnikov	1000 komadov strešnikov	8.247
Tovarne strešne lepenke	rola 10 m dolga in 1.25 m široka	179
Apnenice	tona apna	1.093
Obrati za predelavo asfalta	tona gotovih izdelkov	1.081
Proizvodnja cementnih izdelkov	tona cementnih izdelkov	4.113
Obdelava kamna za gradbene in okrasne namene	1000 din obdelanega kamna	419
Drugi industrijski obrati gradbenega materiala	1000 din gotovega izdelka	178
Stroka 122 — Lesna industrija		
Žage	pogojni m ³ žagane-ga lesa na bazi je-lovine	1.450
Tovarne zabojev, sodov, barak, gradbenega pohištva in parketov	m ³ gotovih izdelkov	4.806
Od tega:		
a) tovarne zabojev in sodov	„	5.256
b) tovarne barak, gradbenega pohištva in parketov	„	3.705
Tovarne furnirjev in plošč	„	11.083

	Merska enota produkcijske zmoqljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Tovarne pohištva	m ³ gotovih izdelkov	10.683
	ali 1000 din goto- vih izdelkov	164
Tovarne za predelavo plute	tona gotovih izdelkov	41.848
Tovarne tanina	filter tona gotove- ga izdelka	16.808
Tovarne kolofonije in terpentina	tona gotovega iz- delka	11.600
Tovarne raznih finalnih izdelkov	1000 din gotovih izdelkov	167
Proizvodnja učil	"	110
Stroka 123 — Industrija lesovine, ce- luloze in papirja		
Proizvodnja sulfitne celuloze	tona celuloze na bazi vsebnosti 88% suhe snovi	13.098
Proizvodnja lesovine	tona lesovine na bazi vsebnosti 88% suhe snovi	*29.066
Proizvodnja papirja in kartona	1000 din gotovih izdelkov	356
Od tega:		
a) proizvodnja brezlesnih in srednjefinih papirjev	"	345
b) proizvodnja specialnih papir- jev	"	640
c) proizvodnja ostalih papirjev in kartonov	"	217
Proizvodnja lepenke	tona gotove lepenke	35.109
Od tega:		
a) proizvodnja spec. lepenke	"	140.805
b) proizvodnja ostale lepenke	"	25.760
Proizvodnja papirnih izdelkov	1000 din gotovih izdelkov	65
Stroka 124 — Tekstilna industrija		
Proizvodnja lanenega vlakna	tona gotovih izdelkov	37.880
Predilnice bombaža	tona preje bazne številke Nm 34	800.110
Od tega:		
a) predilnice kardirane preje	"	818.040
b) predilnice česane preje	"	590.490

	Merska enota produksijske zmogljivosti (g)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Predilnice vigogne preje	tona preje bazne številke Nm 10	528.520
Predilnice volnene mikane preje	"	752.510
Predilnice lanu	"	186.660
Predilnice konoplje	tona preje bazne številke Nm 2,5	41.220
Tkalnice bombažnih tkanin	1000 m ² tkanin baz- ne gostote votka 23	174.490
Od tega:		
a) tkalnice kompliciranih ža- kardskih bombažnih tkanin	"	276.000
b) tkalnice tiskanih bombažnih tkanin in klotov	"	167.000
c) ostale bombažne tkalnice	"	182.000
Tkalnice volnenih tkanin	1000 m ² tkanin baz- ne gostote votka 15	517.000
Od tega:		
a) tkanine iz mikane preje	"	483.060
b) tkanine iz česane preje	"	876.820
Tkalnice lanenih tkanin	"	70.370
Tkalnice konopljenih tkanin	1000 m ² tkanin baz- ne gostote votka 5	9.520
Tkalnice umetne svile	1000 m ² tkanin baz- ne gostote votka 27	423.400
Od tega:		
a) tkalnice težkih kompliciranih žakardskih svilenih tkanin	"	425.000
b) specialni obrati za proizvod- njo svilenih tkanin za pod- logo	"	302.000
c) ostale tkalnice svilenih tka- nin	"	540.000
Tekstilna konfekcija	1000 din gotove konfekcije	24
Trikotaža, nogavice in pozamen- terija	tona osnovne suro- vine	239.720
Tovarne bombažnega šivalnega sukanca	1000 din gotovega sukanca	223
Proizvodnja drugih tekstilnih iz- delkov	1000 din gotovih izdelkov	28
Stroka 125 — Industrija usnja in obutve		
Proizvodnja usnja iz težkih kož	tona surove solje- ne kože	158.000
Proizvodnja svinjskega usnja	"	62.000

	Merska enota produksijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Proizvodnja usnja iz kož drob- nice	tona surove sušene kože	224.000
Proizvodnja obutve		
Od tega:		
a) proizvodnja obutve s storil- nostjo delavca do 1 in pol para v 8 urah	1000 parov	908.000
b) proizvodnja obutve s storil- nostjo delavca nad 1 in pol do 3 parov v 8 urah	"	763.000
c) proizvodnja obutve s storil- nostjo delavca nad 3 do 5 parov v 8 urah	"	255.000
Proizvodnja usnjene konfekcije in galanterije	1000 din gotovih izdelkov	108
a) proizvodnja tehnične kon- fekcije	"	112
b) proizvodnja druge konfekci- je in galanterije	"	100
Stroka 126 — Industrija gume		
Proizvodnja pnevmatik	tona gotovih pnev- matik	94.000
Proizvodnja gumijastih tehničnih proizvodov	tona izdelkov	361.043
Od tega:		
a) protektiranje avtogum	tona izdelkov	62.900
b) proizvodnja ostalih gumi- jastih izdelkov	tona izdelkov	372.530
Stroka 127 — Živilska industrija		
Proizvodnja špirita iz melase	1000 hl ^o surovega špirita	39.164
Tovarne škroba in izdelkov iz škroba	tona blagovne proizvodnje	19.580
Oljarne	tona gotovih izdelkov	6.830
Pivovarne	tona proizvedenega piva na bazi jakosti 12% in tona dru- gih izdelkov bla- govne proizvodnje	5.324
Tovarne konserviranega sadja in povrtnine	1000 din gotovih izdelkov	30

	Merska enota produksijske zmogljivosti (q)	Akumulacija in skladi za posamezno mersko enoto (v dinarjih) (a)
Tovarne mesnih izdelkov	tona gotovih mes- nih izdelkov in predelava odpad- kov	7.852
Tovarne bonbonov in čokolade	1000 din gotovih izdelkov	151
Tovarne testenin	tona gotovih testenin	3.600
Tovarne keksov	tona keksov vseh vrst	39.340
Tovarne alkoholnih pijač	1000 din alkoholnih pijač	77
Tovarne kvasa	tona kvasa	33.368
Tovarne kavovin	1000 din kavovin	231
Industrijska destilacija žganja	1000 din gotove pijače	85
Proizvodnja kisa	1000 din kisa	160
Proizvodnja brezalkoholnih pijač	1000 din gotovih pijač	168
Mlini	tona zmletih žitaric	773
Stroka 128 — Grafična industrija		
Grafični izdelki	1000 din grafičnih izdelkov	146
Stroka 129 — Tobačna industrija		
Tobačne tovarne	tona gotovih tobač- nih izdelkov	530.400
Stroka 313 — Eksploatacija gozdov	m ³ lesa	616
Stroka 515 — Cestni promet		
Motorna vozila za prevoz blaga	tona nosilnosti	83.491
Avtobusi in kamioni za medkra- jevni prevoz potnikov	sedčž	23.547
Tramvaji, trolejbusi in avtobusi za krajevni promet	prostor	16.274
Avtotaksi	vozilo	137.406
Delavnice za popravila in vzdrže- vanje avtomobilov	delovno mesto	453.361

POJASNILA K PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1952

Zaradi boljšega razumevanja in pravilnega tolmačenja predloga družbenega plana LR Slovenije dajemo nekatera splošna pojasnila k načinu izkazovanja posameznih elementov družbenega plana.

DRUŽBENI PRODUKT

Vrednost skupnega družbenega produkta je planirana na osnovi v planu predvidene najmanjše mere izrabe produktivne zmogljivosti. Zajeta je celotna vrednost proizvodov in proizvodnih storitev državnega, združenega in privatnega sektorja lastništva v vseh panogah narodnega gospodarstva, torej tudi zveznih podjetij (železnica, pošta itd.). Vrednost družbenega produkta obsega amortizacijo, sklad za plače in akumulacijo ter sklade. Materialni stroški v vrednosti družbenega produkta niso izkazani, ker bi se sicer ti stroški ponavljali in bi se s tem v merilu celotnega gospodarstva fiktivno povečala vrednost proizvodnje.

1. Industrija in rudarstvo

Družbeni produkt v industriji in rudarstvu zajema vrednost proizvodov in proizvodnih storitev, ki jo bodo gospodarska podjetja te gospodarske panoge dosegla v letu 1952.

2. Kmetijstvo

Družbeni produkt v kmetijstvu zajema vrednost proizvodov in storitev državnega, združenega in privatnega sektorja te gospodarske panoge, in sicer vrednost rastlinske in živalske proizvodnje, domače predelave rastlinskih in živalskih proizvodov (n. pr. maslo, suho sadje, vino, žganje itd.) in stranskih delavnosti v kmetijskih gospodarstvih, kot n. pr. prevozne storitve. Družbeni produkt v kmetijstvu zajema tudi vrednost gozdarske proizvodnje združenega in privatnega sektorja. V vrednosti družbenega produkta je obsežna vrednost blagovne (tržni presežki) in neblagovne (poraba lastne proizvodnje za osebno potrošnjo) proizvodnje proizvajalcev v kmetijstvu.

3. Gozdarstvo

Družbeni produkt v gozdarstvu se deli na: družbeni produkt »vzgoje in nege gozdov«, v tem je obsežna samo dejavnost državnega sektorja (pogozdovanje, gozdno kulturna dela, drevesnice in podobno in dalje izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov, zbiranje gozdnih sadežev in podobno) in dalje na družbeni produkt izkoriščanja gozdov, ki zajema samo planirano proizvodnjo državnega in nedržavnega sektorja te panoge, in sicer sečnjo, spravilo in prevoz lesa.

4. Gradbeništvo

Družbeni produkt v gradbeništvu zajema vrednost gradbenih del, ki jih bodo izvršila državna gradbena podjetja, ali pa se bodo izvršila v lastni režiji podjetij na osnovi državnega investicijskega plana. Dalje so obsežna gradbena dela, ki jih bodo financirali delovni kolektivi iz sredstev lastne akumulacije in amortizacije, kakor tudi gradbena dela združenih organizacij in privatnega sektorja. Zajete so tudi stranske delavnosti državnih gradbenih podjetij.

5. Promet

Družbeni produkt v tej panogi zajema vrednost storitev javnega prometa v vseh sektorjih lastništva, kakor tudi pomožne in stranske delavnosti, kot n. pr. železniške delavnice, delavnice za popravila avtomobilov in tako dalje.

V družbenem produktu prometa ni obsežena vrednost prevoznih storitev, ki jih opravljajo z lastnimi prevoznimi sredstvi podjetja iz drugih gospodarskih panog.

Avtomobilski promet kot pomožna delavnost posameznih gospodarskih podjetij je zajet v ustrezajočih panogah gospodarstva (n. pr. kamionski promet lesno industrijskih podjetij je izkazan v vrednosti družbenega produkta gozdarstva).

6. Trgovina in gostinstvo

Družbeni produkt v tej panogi obsega trgovino, turizem, gostinstvo, družbeno prehrano, odkup ter uvoz in izvoz.

7. Obrt

V družbenem produktu obrti je zajeta vrednost proizvodnje in storitev vseh treh sektorjev lastništva.

NARODNI DOHODEK

Narodni dohodek (novoustvarjena vrednost ali novoustvarjeni proizvod) je planiran v celoti in po posameznih gospodarskih panogah na osnovi istih elementov kot družbeni produkt in to na ta način, da je od vrednosti družbenega produkta odšteta amortizacija osnovnih sredstev.

TEMELJNA RAZDELITEV NARODNEGA DOHODKA

Narodni dohodek v znesku 139.379 milijonov dinarjev je razdeljen na naslednje osnovne kategorije:

1. Potrošni sklad. Sklad za plače delavcev in uslužbencev v državnih gospodarskih podjetjih in podjetjih družbenih organizacij zajema denarne prejemke, vrednost industrijskih bonov in naturalne prejemke, kot n. pr.: delovne obleke, deputate itd. Da bi bila možna pravilna primerjava s potrošnim fondom kmetov in obrtnikov, je potrebno prišteti skladu za plače delavcev in uslužbencev še sklad za socialno zavarovanje in sklad dodatkov za otroke v znesku 11.556 milijonov dinarjev.

Potrošni sklad kmetov predstavlja njihov celotni dohodek, zmanjšan za znesek davkov in lastne akumulacije.

Potrošni sklad obrtnikov obsega prejemke oseb, zaposlenih v združenem in privatnem sektorju ter dohodek privatnih obrtnikov, zmanjšan za davke in lastno akumulacijo.

2. Družbeni skladi obsegajo materialne in osebne izdatke za kritje skupnih družbenih potreb.

V skladu za socialno zavarovanje in skladu za dodatke za otroke so obsežene pokojnine, invalidnine, plače za čas bolezni, denarna nadomestila za čas nosčnosti in porodov, pogrebne, potni stroški zavarovancev, dodatki za otroke in drugi izdatki socialnega zavarovanja.

Skladi podjetij predstavljajo sredstva, s katerimi razpolagajo delovni kolektivi.

Zadružni skladi obsegajo sredstva, ki jih zadruga dodelijo po zadružnih pravilih in veljavnih predpisih posameznim svojim skladom (rezervni sklad, sklad za kulturnoprosvetne namene, socialnozdravstveni sklad itd.).

Iz državnega proračuna se krijejo izdatki za prosveto, znanost in kulturo, ljudsko zdravstvo, socialno skrbstvo, državno upravo, sodstvo in proračunske rezerve.

3. V investicijah je obsežen državni investicijski plan, ki obsega celotno ključno investicijsko graditev in investicije iz sredstev zadružne in privatne akumulacije (nabava orodja, strojev, gradbena dela, povečanje živinskega fonda itd.).

OBVEZNA NAJMANJŠA MERA IZRABE PRODUKCIJSKE ZMOGLJIVOSTI

Obvezna najmanjša mera izrabe produkcijske zmogljivosti je izkazana z indeksom izrabe produkcijske zmogljivosti in predstavlja v odstotkih izraženo razmerje med proizvodnjo, ki je odrejena z družbenim planom in maksimalno produkcijsko zmogljivostjo.

Obvezna najmanjša mera izrabe produkcijske zmogljivosti je določena na osnovi splošno državne bilance osnovnih surovin in polizdelkov, plačilne bilance z inozemstvom in potreb domačega tržišča. Izkazana je po vrstah obrátov, ki so navedeni v družbenem planu. V družbenem planu navedeni indeks izrabe produkcijske zmogljivosti predstavlja za vse istovrstne obrate minimum proizvodnje, ki ga morajo podjetja doseči v letu 1952.

Indeks izrabe produkcijske zmogljivosti v kmetijstvu predstavlja razmerje med planirano proizvodnjo za leto 1952 in med povprečjem proizvodnje, doseženim v letih 1947 do 1951.

Obvezna najmanjša mera izrabe produkcijske zmogljivosti je predpisana samo za državna podjetja in podjetja družbenih organizacij, ne obsega pa zveznih podjetij, ker je tem podjetjem predpisana izraba produkcijske zmogljivosti v družbenem planu FLR Jugoslavije.

SKLAD ZA PLAČE

Sklad za plače je določen po gospodarskih panogah in strokah na temelju obvezne najmanjše izrabe produkcijskih zmogljivosti. Sklad za plače obsega samo državna gospodarska podjetja vključno zvezna podjetja ter podjetja družbenih organizacij.

STOPNJA AKUMULACIJE IN SKLADOV

Stopnja akumulacije in skladov predstavlja v odstotkih izraženo razmerje med maso akumulacije in skladov ter skladom za plače. Maso akumulacije in skladov pa se izračuna na ta način, da se od narodnega dohodka odšteje sklad za plače.

Stopnje akumulacije in skladov, ki so določene v družbenem planu za posamezne stroke in panoge, obsegajo tudi davek na promet proizvodov. Stopnje akumulacije in skladov, ki so določene za obrate, pa davka na promet proizvodov ne obsegajo.

MERSKE ENOTE ZA IZKAZOVANJE PRODUKCIJSKE ZMOGLJIVOSTI IN ZNESKI AKUMULACIJE IN SKLADOV ZA POSAMEZNE MERSKE • ENOTE PRODUKCIJSKE ZMOGLJIVOSTI

V dokumentaciji, ki je priložena družbenemu planu LR Slovenije, so navedene merske enote, v katerih morajo podjetja izkazovati svojo produkcijsko zmogljivost in pa znesek akumulacije in skladov, ki je določen za posamezno mersko enoto produkcijske zmogljivosti posameznih vrst obratov.

Znesek akumulacije in skladov na mersko enoto produkcijske zmogljivosti je naveden v dokumentaciji kot orientacijski pripomoček za podjetja in velja kot povprečni, da lahko ugotovijo obveznosti, ki jih imajo na osnovi temeljnih proporcev iz družbenega plana.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za gospodarstvo in finance

Štev. 6/1—52

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarstvo in finance k predlogu zakona o družbenem planu
Ljudske republike Slovenije za leto 1952

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 3. seji dne 28. aprila 1952 razpravljal o predlogu zakona o družbenem planu Ljudske republike Slovenije za leto 1952, ki ga je vlada LRS predložila ljudski skupščini v razpravljanje.

Po obrazložitvi, ki jo je dal zastopnik vlade, je odbor ugotovil, da je treba ta predlog sprejeti v celoti iz naslednjih razlogov:

1. Pripombe ljudskih odborov, delavskih svetov, delovnih kolektivov, družbenih in zadružnih organizacij, upoštevane v predlogu družbenega plana, ki ga je vlada predložila ljudski skupščini v razpravljanje, so utemeljene, zlasti zaradi tega, ker se predlagajo nekatere spremembe, s katerimi se na eni strani odpravljajo določene pomanjkljivosti, na drugi strani pa je diskusija v delovnih kolektivih odkrila nove možnosti za povečanje akumulacije in skladov.

2. Celotni narodni dohodek se zviša za 435 milijonov, od česar se sklad za plače poveča za 43 milijonov ter akumulacija in skladi za 392 milijonov. Odbor smatra znižanje akumulacije in skladov v prometu za 70 milijonov dinarjev za utemeljeno, ker je bila stopnja previsoka in bi onemogočila redno vzdrževanje prevoznega parka.

3. Odbor se strinja z znižanjem stopnje akumulacije socialističnemu sektorju obrtništva, kar mu bo omogočilo uspešnejši razvoj.

4. Odbor je slednjič ugotovil, da je predlog družbenega plana LRS v skladu z družbenim planom FLRJ za leto 1952 in zato v celoti ustreza naši gospodarski zmogljivosti in možnosti za njegovo celotno ostvaritev.

Iz vseh navedenih razlogov je odbor ta zakonski predlog z glasovanjem v podrobnostih in v celoti soglasno sprejel brez kakršnih koli sprememb in dopolnitev.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno ter je odbor za svojega poročevalca določil ljudskega poslanca Toneta Ulriha.

Odbor pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da predlog zakona o družbenem planu za leto 1952 v predlagani obliki uzakoni.

Ljubljana, dne 28. aprila 1952.

Tajnik:
Miha Berčič l. r.

Predsednik:
Jože Borštnar l. r.

Člani:

Stana Boštjančič l. r.
Franc Češnovar l. r.
Maks Ivanuša l. r.
Maks Krmelj l. r.
Anton Labura l. r.
Janko Markič l. r.

Andrej Petelin l. r.
Janez Petrovič l. r.
Inž. Alojz Pohar l. r.
Karel Reberšek l. r.
Ivan Trojar l. r.
Tone Ulrih l. r.

PREDLOG ZAKONA O PRORAČUNU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1952

1. člen

Republiški proračun za leto 1952 s posebnimi prilogami obsega:

I. Republiški proračun:

z dohodki v znesku	din 7.265.880.000
in izdatki v znesku	din 7.265.880.000

II. Predračune ustanov s samostojnim finansiranjem:

z dohodki v znesku	din 771.340.211
in izdatki v znesku	din 827.778.953
in presežkom dohodkov	din 39.953.258
in presežkom izdatkov	din 96.392.000

2. člen

Primanjkljaji v predračunih ustanov s samostojnim finansiranjem, ki znašajo skupaj 96.392.000 din, se krijejo z dotacijami iz republiškega proračuna. Presežki dohodkov se uporabijo po posebnih predpisih za posamezne vrste ustanov.

3. člen

Povračila (regresi) za kritje izgub, ki nastanejo zaradi gospodarskih upravnih ukrepov vlade LRS, se smejo priznavati gospodarskim organizacijam samo na podlagi predpisov, ki jih izda vlada LRS. S predpisi, s katerimi se priznajo povračila, mora biti poskrbljeno tudi za njihovo kritje.

4. člen

Vlada LRS je pooblaščenca, da uredi dovoljevanje dotacij posameznim podjetjem in pa način in pogoje za uporabo takih dotacij.

5. člen

Izdatki za državno upravo in sodstvo se ne morejo povečati iz zneskov, ki so odobreni za finansiranje prosvete in ljudske kulture in finansiranje socialnozdravstvenega varstva ljudstva.

6. člen

Osnutki pravnih predpisov organov vlade LRS, katerih izvajanje predvideva nove ali večje proračunske izdatke, se morajo poslati poprej v potrditev ministru za finance LRS.

7. člen

Kolikor še ni izdana dokončna odločba o sistematizaciji, se sme število službenih mest v republiških organih in ustanovah ustanavljati samo s pritrditvijo predsednika Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti vlade LRS in ministra za finance LRS. Nove postavitve so dopustne samo v mejah potrjene sistematizacije, če so v ta namen zagotovljena v proračunu potrebna finančna sredstva.

8. člen

Minister za finance LRS lahko ustavi izplačevanje osebnih izdatkov, ki niso v skladu z zakonskimi predpisi. Če se pristojni odredbodajalec ne strinja z ustavitvijo, odloči o tem vlada LRS.

9. člen

Šefi računovodstev pri odredbodajalcih republiških organov in ustanov so odgovorni za pravilno izvrševanje predračuna dohodkov in izdatkov tudi ministru za finance LRS.

10. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS, uporablja pa se od 1. januarja 1952.

LJUĐSKA SKUPŠČINA
LJUĐSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za gospodarstvo in finance

Štev. 7/1—52

LJUĐSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarstvo in finance k predlogu zakona o proračunu
Ljudske republike Slovenije za leto 1952

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 3. seji dne 28. aprila 1952 obravnaval predlog zakona o proračunu Ljudske republike Slovenije za leto 1952, katerega je vlada na podlagi 61. člena ustave LRS predložila ljudski skupščini v razpravljanje.

Po obrazložitvi zakonskega predloga, ki jo je dal zastopnik vlade, je odbor za gospodarstvo in finance razpravljajal o tem zakonskem predlogu in pri tem ugotovil naslednje:

1. Predloženi proračun LRS za leto 1952 je v celoti vsklajen z razdelitvijo narodnega dohodka kot ga predvideva predlog družbenega plana LRS za leto 1952.

2. V skladu z novim finančnim sistemom zajema predlog proračuna samo dohodke in izdatke republiških organov in ustanov — ljudski odbori pa bodo sestavili svoje proračune samostojno po določenih zakona o proračunu.

3. Odbor se v načelu in v podrobnostih strinja z razdelitvijo izdatkov po delih ter je soglasno sprejel predlog vlade, da imenuje posebne komisije, ki naj proučijo organizacijo in poslovanje ustanov s področja prosvete in ljudske kulture, socialnega skrbstva ter zdravstvene zaščite zaradi znižanja upravnih administrativnih stroškov.

Odbor za gospodarstvo in finance je po vsestranski proučitvi soglasno sprejel predlog zakona o proračunu LRS za leto 1952 v načelu in po sameznostih.

Po glasovanju v celoti in po določitvi poročevalca ljudskega poslanca Antona Labura je bilo prečitano to poročilo, ki ga odbor za gospodarstvo in finance pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in v predlagani obliki uzakoni.

Ljubljana, dne 28. aprila 1952.

Tajnik:
Miha Berčič l. r.

Predsednik:
Jože Borštnar l. r.

Člani:

Stana Boštjančič l. r.
Franc Češnovar l. r.
Maks Ivanuša l. r.
Maks Krmelj l. r.
Anton Labura l. r.
Janko Markič l. r.

Andrej Petelin l. r.
Janez Petrovič l. r.
Inž. Alojz Pohar l. r.
Karel Reberšek l. r.
Ivan Trojar l. r.
Tone Ulrich l. r.

PREDLOG ZAKONA O DRŽAVNEM ZAKLJUČNEM RAČUNU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1950

1. člen

Doseženi dohodki in izvršeni izdatki znašajo v proračunskem letu 1950 po državnem proračunu:

Dohodki	din 6.672,265.984.—
Izdatki	din 6.400,544.194.—
Presežek dohodkov	din 271,721.790.—

2. člen

Državni zaključni račun za leto 1950 obsega dosežene dohodke in izvršene izdatke po državnem proračunu za leto 1950.

a) Po rednem republiškem proračunu:

Dohodke	din 4.073,107.913.—
Izdatke	din 4.073,107.913.—

b) Po rednih proračunih ljudskih odborov:

1. Oblastnega ljudskega odbora Ljubljana:

Dohodke	din 40,401.420.—
Izdatke	din 40,401.420.—

2. Oblastnega ljudskega odbora Maribor:

Dohodke	din 40,360.982.—
Izdatke	din 40,360.982.—

3. Oblastnega ljudskega odbora Postojna:

Dohodke	din 28,217.003.—
Izdatke	din 28,217.003.—

4. Mestnega ljudskega odbora Celje:

Dohodke	din 105,155.612.—
Izdatke	din 97,185.590.—
Presežek dohodkov	din 7,970.022.—

5. Mestnega ljudskega odbora Jesenice:

Dohodke	din 21,343.822.—
Izdatke	din 20,750.951.—
Presežek dohodkov	din 592.871.—

6. Mestnega ljudskega odbora Kranj:

Dohodke	din 34,587.448.—
Izdatke	din 21,693.828.—
Presežek dohodkov	din 12,893.620.—

7. Mestnega ljudskega odbora Ljubljana:

Dohodke	din 473,872.530.—
Izdatke	din 437,175.445.—
Presežek dohodkov	din 36,697.085.—

8. Mestnega ljudskega odbora Maribor:

Dohodke	din 284,163.650.—
Izdatke	din 219,865.814.—
Presežek dohodkov	din 64,297.836.—

9. Okrajnega ljudskega odbora Celje okolica:

Dohodke	din 90,837.137.—
Izdatke	din 81,420.550.—
Presežek dohodkov	din 9,416.587.—

10. Okrajnega ljudskega odbora Črnomelj:

Dohodke	din	48,982.813.—
Izdatke	din	41,712.258.—
Presežek dohodkov	din	7,270.555.—

11. Okrajnega ljudskega odbora Gorica:

Dohodke	din	106,437.666.—
Izdatke	din	98,905.476.—
Presežek dohodkov	din	7,532.190.—

12. Okrajnega ljudskega odbora Grosuplje:

Dohodke	din	34,979.236.—
Izdatke	din	32,731.429.—
Presežek dohodkov	din	1,847.807.—

13. Okrajnega ljudskega odbora Idrija:

Dohodke	din	42,766.492.—
Izdatke	din	40,346.697.—
Presežek dohodkov	din	2,419.795.—

14. Okrajnega ljudskega odbora Ilirska Bistrica:

Dohodke	din	32,926.462.—
Izdatke	din	30,927.143.—
Presežek dohodkov	din	1,999.319.—

15. Okrajnega ljudskega odbora Kamnik:

Dohodke	din	58,984.039.—
Izdatke	din	50,350.222.—
Presežek dohodkov	din	8,633.817.—

16. Okrajnega ljudskega odbora Kočevje:

Dohodke	din	46,094.606.—
Izdatke	din	42,419.712.—
Presežek dohodkov	din	3,674.894.—

17. Okrajnega ljudskega odbora Kranj okolica:

Dohodke	din	100,694.908.—
Izdatke	din	86,124.030.—
Presežek dohodkov	din	14,570.878.—

18. Okrajnega ljudskega odbora Krško:

Dohodke	din	97,261.682.—
Izdatke	din	89,279.518.—
Presežek dohodkov	din	7,982.164.—

19. Okrajnega ljudskega odbora Lendava:

Dohodke	din	40,766.738.—
Izdatke	din	35,445.118.—
Presežek dohodkov	din	5,321.620.—

20. Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica:

Dohodke	din	73,116.697.—
Izdatke	din	66,865.533.—
Presežek dohodkov	din	6,251.164.—

21. Okrajnega ljudskega odbora Ljutomer:

Dohodke	din	45,164.786.—
Izdatke	din	39,320.924.—
Presežek dohodkov	din	5,843.862.—

22. Okrajnega ljudskega odbora Maribor okolica:

Dohodke	din	91,423.770.—
Izdatke	din	85,458.250.—
Presežek dohodkov	din	5,965.520.—

23. Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota:

Dohodke	din	78,577.377.—
Izdatke	din	70,448.534.—
Presežek dohodkov	din	8,128.843.—

24. Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto:

Dohodke	din	86,563.587.—
Izdatke	din	77,524.348.—
Presežek dohodkov	din	9,039.239.—

25. Okrajnega ljudskega odbora Poljčane:

Dohodke	din	74,692.181.—
Izdatke	din	72,807.885.—
Presežek dohodkov	din	1,884.296.—

26. Okrajnega ljudskega odbora Postojna:

Dohodke	din	58,522.550.—
Izdatke	din	56,931.749.—
Presežek dohodkov	din	1,590.801.—

27. Okrajnega ljudskega odbora Ptuj:

Dohodke	din	94,368.561.—
Izdatke	din	93,208.866.—
Presežek dohodkov	din	1,159.695.—

28. Okrajnega ljudskega odbora Radgona:

Dohodke	din	40,026.295.—
Izdatke	din	38,186.996.—
Presežek dohodkov	din	1,839.299.—

29. Okrajnega ljudskega odbora Radovljica:

Dohodke	din	67,035.326.—
Izdatke	din	59,643.513.—
Presežek dohodkov	din	7,391.813.—

30. Okrajnega ljudskega odbora Sežana:

Dohodke	din	44,196.387.—
Izdatke	din	42,676.172.—
Presežek dohodkov	din	1,520.215.—

31. Okrajnega ljudskega odbora Slovenj Gradec:

Dohodke	din	88,746.318.—
Izdatke	din	79,440.600.—
Presežek dohodkov	din	9,305.718.—

32. Okrajnega ljudskega odbora Šoštanj:

Dohodke	din	47,671.550.—
Izdatke	din	40,082.736.—
Presežek dohodkov	din	7,588.814.—

33. Okrajnega ljudskega odbora Tolmin:

Dohodke	din	49,343.606.—
Izdatke	din	47,287.994.—
Presežek dohodkov	din	2,055.612.—

34. Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje:

Dohodke	din	63,204.960.—
Izdatke	din	56,811.245.—
Presežek dohodkov	din	6,393.715.—

35. Okrajnega ljudskega odbora Trebnje:

Dohodke	din	35,033.961.—
Izdatke	din	31,966.837.—
Presežek dohodkov	din	3,067.124.—

Skupni dohodki po proračunih ljudskih odborov	din	276,612.158.—
Skupni izdatki po proračunih ljudskih odborov	din	249,397.368.—
Presežek dohodkov po proračunih ljudskih odborov	din	27,214.790.—

3. člen

Odobravajo se izvršeni izdatki po 33. členu uredbe o izvrševanju proračuna, kakor tudi prekoračenje izvršenih izdatkov krito z lastnimi presežki dohodkov.

4. člen

Odobrava se državni zaključni račun za leto 1950, sestavljen po predpisih 37. člena temeljnega zakona o proračunu in 59. člena uredbe o izva-
janju proračuna.

5. člen

Državni zaključni račun je sestavni del tega zakona.

6. člen

Ta zakon velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

LJUDSKA SKUPSCINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
Odbor za gospodarstvo in finance
Štev. 8/1—52

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarstvo in finance k predlogu zakona o državnem
zaključnem računu Ljudske republike Slovenije za leto 1950

Odbor za gospodarstvo in finance je na svoji 3. seji dne 28. aprila 1952 razpravljal o predlogu zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950, ki ga je na podlagi 61. člena ustave predložila ljudski skupščini vlada LRS.

Pri razpravljanju o tem zakonskem predlogu je odbor ugotovil, da so v proračunu planirani dohodki za leto 1950 bili v celoti realizirani s 101,4% ter da so bili izdatki izvršeni s 97,1% od skupne vsote, ki je bila odobrena po proračunu, kar je dokaz, da so bila sredstva, odobrena s proračunom za leto 1950, realno odmerjena.

Po razpravi in sklepanju v načelu in podrobnostih je odbor sprejel zakonski predlog v celoti, prečital in odobril to poročilo ter za svojega poročevalca določil ljudskega poslanca Janka Markiča.

Poročilo pošilja odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog brez sprememb uzakoni.

Ljubljana, dne 28. aprila 1952.

Tajnik:
Miha Berčič l. r.

Predsednik:
Jože Borštnar l. r.

Člani:

Stana Boštjančič l. r.
Franc Češnovar l. r.
Maks Ivanuša l. r.
Maks Krmelj l. r.
Anton Labura l. r.
Janko Markič l. r.

Andrej Petelin l. r.
Janez Petrovič l. r.
Inž. Alojz Pohar l. r.
Karel Reberšek l. r.
Ivan Trojar l. r.
Tone Ulrih l. r.

PRESEDSTVO LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Dr. Ferdo Kozak

Podpredsednik

Dr. Anton Kržišnik

Tajniki:

Inž. Pavle Žaucer

Edo Mavrič

Marija Fifolt

SKUPSCINSKI ODBORI

ZAKONODAJNI ODBOR

Dr. Jože Pokorn, predsednik

Jože Petejan, podpredsednik

Dr. Teodor Tominšek, tajnik

Slavica Božič

Milko Goršič

Jože Gričar

France Hočevar

Anton Labura

Inž. Jože Levstik

Dr. Anton Melik

Jože Molek

Danilo Petrinja

Ivan Janžekovič

Josip Jeras

Leo Kovačič

Dr. Anton Kržišnik

Inž. Ivo Pinterič

Dr. Miha Potočnik

Ivan Štucin

Albin Vipotnik

Janez Žunič

Namestniki:

Alojz Colarič

Draga Humek

Leopold Maček

Zdravko Smrekar

Jože Tramšek

ODBOR ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE

Jože Borštnar, predsednik

Maks Krmelj, podpredsednik

Miha Berčič, tajnik

Stana Boštjančič

Franc Češnovar

Jože Klanjšek

Anton Labura

Janko Markič

Andrej Petelin.

Janez Petrovič

Inž. Alojz Pohar

Karel Reberšek

Ivan Trojar

Tone Ulrih

Martin Žugelj

Namestniki:

Tončka Dernikovič

Maks Ivanuša

Ivan Mavsar

ODBOR ZA LJUDSKO OBLAST

Vlado Krivic, predsednik
Vlado Majhen, podpredsednik
Vinko Hafner, tajnik

Helena Borovšak	Jože Primožič
Ervin Dolgan	Mitja Ribičič
Albin Duje	Mira Svetina
Jože Globačnik	Anton Utroša
Viktor Kovač	Ignac Voljč
Franc Primožič	Jakob Žen

Namestniki:

Jernej Brolih	Ciril Majcen
Cvetka Vodopivec	

ODBOR ZA PROŠNJE IN PRITOZBE

Ada Krivic, predsednik
Dr. Anton Kržišnik, podpredsednik
Stane Bobnar, tajnik

Alojz Diacci	Alojz Mlakar
Angela Očepek	

Namestnika:

Darinka Gregoretič
Albin Rehar

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

Ivo Svetina, predsednik
Andrej Stegnar, podpredsednik
Bogomil Vižintin, tajnik

Ivan Kovačič	Anton Medved
Nina Pokorn	

Namestnika:

Av gust Jazbinšek
Dolfka Paulus

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Ivan Novak, predsednik
Franc Černe, podpredsednik
Ivo Krevs, tajnik

Rozika Bohinc	Franc Krese
Av gust Zupet	

Namestnika:

Albin Kovač
Janez Por

POSLANCI LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Ahčin dr. Marjan	Duje Albin	Kardelj Edvard
Avbelj Viktor	Dular Alojz	Kašpar Tilčka
Avšič Jaka	Fajfar Tone	Kavčič Stane
Bajt Anton	Ferligoj Davorin	Kidrič Boris
Belšak Franc	Ficko Franc	Kimovec Franc
Benko Alojz	Fifolt Marija	Klanjšek Jože
Berčič Miha	Furlan Slavko-Dušan	Klarič Rudolf
Brglez Bela	Gerenčer Janez	Kljukej Franc
Bevk France	Golmajer Gašper	Kmetec Anton
Bizjak Karel	Goršič Milko	Kocbek Edvard
Bizjak Stane	Globačnik Jože	Kocijančič Boris
Bilec Anton	Grabrijan Jože	Kociper Peter
Bobnar Stane	Grden Lovro	Kodrič Rudi
Bobovnik Kristjan	Gregoretič Darinka	Kojc Mihael
Bohinc Rozika	Greif Martin	Košmelj Miran
Borovšak Helena	Grešak Ivan	Kovač Albin
Borštinar Jože	Gričar Jože	Kovač Viktor
Boštjančič Angela	Grm Karel	Kovačič Ivan
Boštjančič Stana	Gruden Heliodor	Kovačič Leo
Božič Ivan	Hace Matevž	Koprivnikar Stane
Božič Slavica	Hafner Vinko	Kozak dr. Ferdo
Bratko Ivan	Hojnik Franc	Kozak Vlado
Brecelj dr. Marijan	Hočevar dr. France	Kraigher Boris
Brejc Tomo	Hribar Janez	Kraigher Sergej
Breljih inž. Miloš	Hribar Jože	Krese Franc-Čoban
Brilej dr. Jože	Hribernik Rudolf	Krese Leopold
Broljih Jernej	Hrovat inž. Alojz	Krevs Ivo
Carl Franc	Hukič Salko	Krivec Alojz
Cerjak Ivan	Humek Draga	Krivic Ada
Ciglič Mirka	Iljaž Franc	Krivic Vlado
Colarič Alojz	Ingolič Anton	Krmelj Maks
Colnar Edi	Ivanuša Maks	Kržišnik dr. Anton
Černe Franc	Jakomin Ivan	Kumar Andrej
Češnovar Franc	Jakopič Albert	Kuralt Franc
Čizmek Boris	Jakše Anton	Kurent Ančka
Dernač Jakob	Jamnik Franc	Kurinčič Ivan
Dernikovič Tončka	Janhuba Rudolf	Labura Anton
Diacci Alojz	Janko Rudolf	Lampret Jože
Dijak Anton	Janžekovič Ivan	Lavrič dr. Božidar
Dolenc Jože	Jarc Bernard	Leskošek Franc
Dolgan Anton	Jazbinšek Avgust	Leskovec Franc
Dolgan Ervin	Jensterle Albin	Levičnik Karel
Dolinar Justin	Jeras Josip	Levstik inž. Jože
Dolinšek Anton	Jerman Drago	Lubej Franc
Dolinšek Mirko	Jerman Mirko	Lubej France
Dolničar Anton	Joha Štefan	Maček Ivan
Donaj Alojz	Juriševič Bogo	Maček Polde
Dragan Franc	Kalčič Matija	Majcen Ciril
Drakslar Marija	Kalin Boris	Majcen Ignac

Majhen Vlado
Majnik Ivan-Džems
Maležič Matija
Marinko Miha
Markič Janko
Markoč Jože
Marolt Jože
Mavrič Edo
Mavsar Ivan
Medved Anton
Medved Franc
Mehle Janko
Melik dr. Anton
Mežek Marija
Mikulič Karel
Mlakar Alojz
Mlakar Janez
Modic dr. Heli
Mojškerc Jakob
Molek Jože
Murn Alojz
Notar Karel
Novak Ivan
Novinšek Franc
Ocepek Angela
Orešič Jaka
Pangerl Franc
Paulus Dolfka
Pečnik Ivan
Perovšek Franc
Petejan Jože
Petelin Andrej
Petrinja Danilo
Petrovič Janez
Pihlar Ferdo
Pinterič inž. Ivo
Pipan inž. Boris
Pohar inž. Alojz
Polič Zoran
Pokorn dr. Jože
Pokorn Nina
Popit Franc
Por Janez
Poteko Vinko
Potočar Stane
Potočnik dr. Miha

Potrč dr. Jože
Prime Ivan
Primožič Franc
Primožič Jože
Rakar Niko
Raušer Anton
Reberšek Karel
Regent Ivan
Rehar Albin
Remec Mirko
Repar Stane
Ribič Alojz
Ribičič Mitja
Rogan Emilija
Rus Jože
Sambt Štefan
Sekirnik Janko
Semič Stane-Daki
Serdinšek Angela
Simčič Albin
Simonič Franc
Skok Franc
Skubic Pepca
Smole Janko
Smrekar Zdravko
Stante Peter
Stegnar Andrej
Stopar Viktor
Svetina Ivo
Svetina Mira
Šabjan Štefan
Šega Andrej
Šeme Jože
Šentjurec Lidija
Šiftar Ivan
Šilih Niko
Škof Stane
Škerlavaj Milan
Šme Marija
Štekar Franc
Šterban Karel
Štucin Ivan
Šušteršič Anton
Švara Dušan
Tacar Martin
Tavčar Franc

Toman Tone
Tominšek dr. Teodor
Tomšič Vida
Tramšek Jože
Trojar Ivan
Trpin Alojz
Truden Anton
Turk Dušan
Ulrih Tone
Urh Ivan
Utroša Anton
Valenčič Alojz
Venišnik Milan
Verdev. Bogo
Vida Geza
Vidmar Anton
Vidmar Josip
Vipotnik Albin
Vipotnik Janez
Vižintin Bogomil
Vodopivec Cvetka
Voje Ivan
Vojska Danilo
Voljč Ignac
Vratuša dr. Anton
Vrhovec Alojz
Vrhovšek Jelka
Zadravec Branko
Zalaznik Franc
Založnik Alojz
Zavasnik Franc
Zemljak Jože
Ziherl Boris
Zlatnar Mirko
Zorko Edo
Zupan Anton
Zupančič Viktor
Zupet Avgust
Zaucer inž. Pavle
Žen Jakob
Žerko Stane
Žokalj Alojz
Žugelj Martin
Žunič Janez

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE

Predsednik

Josip Vidmar

Podpredsednika

Ivan Regent

France Bevč

Tajnik

France Lubej

Člani:

Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Josip Rus, Franc Leskošek, Miha Marinko, Jaka Avšič, Marijan Brečelj, Tone Fajfar, Janez Hribar, Boris Kraigher, Maks Krmelj, Ivan Maček, Janez Mlakar, Angela Ocepek, Zoran Polič, Rudolf Janko, Peter Stante, Lidija Šentjura.

VLADA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko;

Podpredsednik vlade in predsednik Gospodarskega sveta Ivan Maček;
Podpredsednik vlade in predsednik Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti dr. Marijan Brečelj;

Minister — predsednik Sveta za industrijo Franc Leskošek;

Minister — predsednik Sveta za prosveto in kulturo Boris Zihherl;

Minister — predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko dr. Jože Potrč;

Minister — predsednik Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo Viktor Avbelj;

Minister — predsednik Sveta za gradbene in komunalne zadeve Janez Vipotnik;

Minister — predsednik Sveta za blagovni promet Albert Jakopič;

Minister za notranje zadeve Boris Kraigher;

Minister za finance Zoran Polič;

Minister za pravosodje dr. Heli Modic;

Minister — namestnik predsednika Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko Tone Fajfar;

Minister — namestnik predsednika Sveta za prosveto in kulturo Franc Kimovec.

VRHOVNO SODIŠČE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

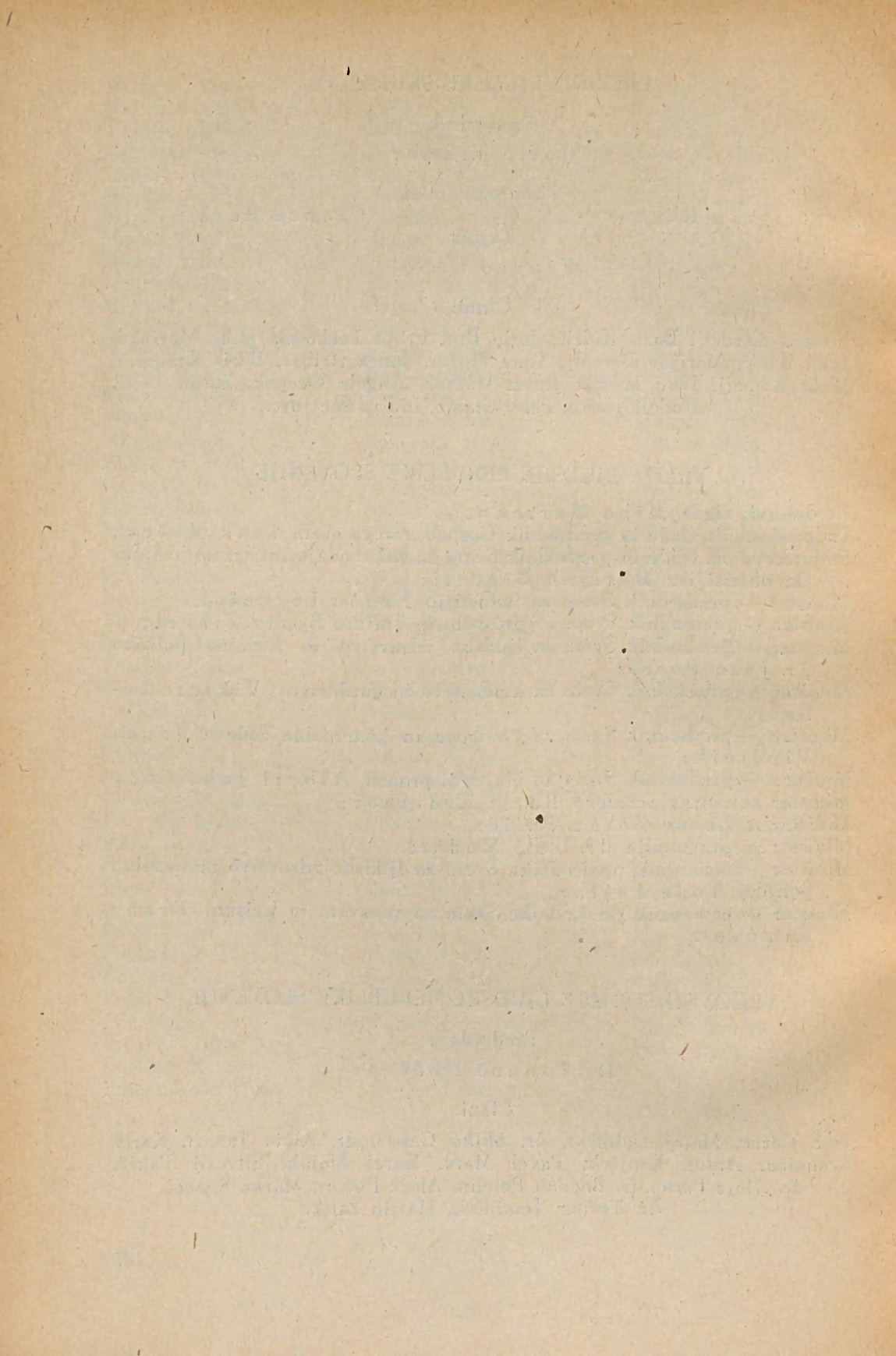
Predsednik

Dr. France Hočevar

Člani:

Jože Černe, Matej Dolničar, dr. Milko Gaber, dr. Albin Juhart, Karel Košenina, Anton Krajšek, Pavel Marc, Karel Mejak, Silverij Pakiž, dr. Alojz Peric, dr. Bogdan Petelin, Alojz Piškur, Marko Simčič, dr. Teodor Tominšek, Martin Žalik.

VSEBINA

I. IZREDNO ZASEDANJE

(Drugi sklic)

Prva seja — 21. marca 1952

Pred dnevnim redom:

	Stran
1. Čitanje ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS drugega sklica k I. izrednemu zasedanju na dan 21. marca 1952	3
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	3
3. Poročilo mandatno-imunitetnega odbora o odložitvi mandata ljudskega poslanca Ivana Pešaka in o verifikaciji mandata njegovega namestnika	4
4. Pismo ljudskega poslanca Edvarda Kocbeka o odložitvi funkcije podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS	4
5. Odsotnost ljudskih poslancev	4
6. Določitev dnevnega reda	4

Dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu mnenja in pripomb vlade LRS k predlogu družbenega plana vlade FLRJ za leto 1952	5
Govorniki:	
Poročevalec Andrej Petelin	5
Minister za finance Zoran Polič	5
Franc Zalaznik	11
Alojz Dular	13
Karel Reberšek	14
Alojz Benko	16
Janko Markič	17
Tone Šušteršič	18
2. Resolucija k predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952	21
3. Odložitev izvolitve komisije za vprašanje obrtništva v zvezi z družbenim planom	21
4. Potrditev ukazov Prezidija Ljudske skupščine LRS, izdanih v času od 24. decembra 1951 do 18. marca 1952	21

Priloge

1. Predlog mnenja in pripomb k predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952	24
2. Poročilo odbora za gospodarstvo in finance	33
3. Resolucija k predlogu družbenega plana FLRJ za leto 1952	34
4. Ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o reorganizaciji Sveta vlade LRS za kmetijstvo in gozdarstvo	34
5. Ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o imenovanju ministra-namestnika predsednika Sveta vlade LRS za prosveto in kulturo	35
6. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS	36
Skupščinski odbori	36
Ljudski poslanci	38
7. Prezidij Ljudske skupščine LRS	40
8. Vlada Ljudske republike Slovenije	40
9. Vrhovno sodišče LRS	40

II. IZREDNO ZASEDANJE

(Drugi sklic)

Prva seja — 29. aprila 1952

Pred dnevnim redom:

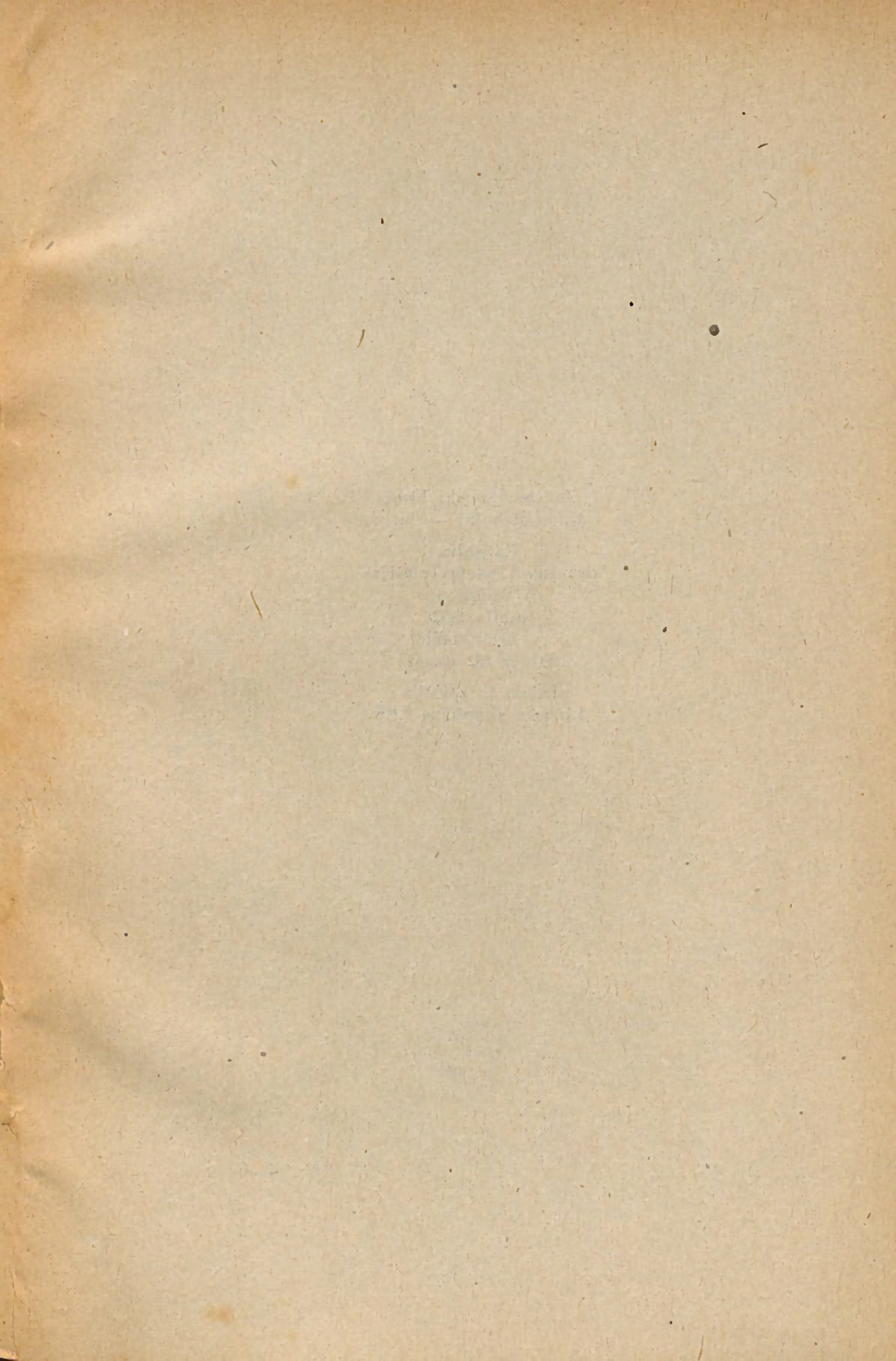
	Stran
1. Čitanje ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS drugega sklica k II. izrednemu zasedanju na dan 29. aprila 1952	43
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	43
3. Odsotnost ljudskih poslancev	44
4. Določitev dnevnega reda	44

Dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o družbenem planu LRS za leto 1952 in o predlogu zakona o proračunu LRS za leto 1952	44
Govorniki:	
Poročevalec Tone Ulrih	44
Poročevalec Anton Labura	45
Predsednik Gospodarskega sveta Ivan Maček	46
Minister za finance Zoran Polič	51
Predsednik Sveta za industrijo Franc Leskošek	60
Inž. Alojz Hrovat	64
Miha Berčič	65
Predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko dr. Jože Potrč	66
Janez Mlakar	68
Karel Reberšek	70
Leo Kovačič	73
Dr. Anton Melik	76
Marija Šme	78
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950	80
Govornik:	
Poročevalec Janko Markič	80
3. Čitanje resolucije KLO Miren, okraj Gorica	81
Govornika:	
Jože Petejan	83
Cvetka Vodopivec	83

Priloge

1. Predlog zakona o družbenem planu LRS za leto 1952	85
2. Poročilo odbora za gospodarstvo in finance	114
3. Predlog zakona o proračunu LRS za leto 1952	115
4. Poročilo odbora za gospodarstvo in finance	116
5. Predlog zakona o državnem zaključnem računu LRS za leto 1950	117
6. Poročilo odbora za gospodarstvo in finance	122
7. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS	123
Skupščinski odbori	123
Ljudski poslanci	125
8. Prezidij Ljudske skupščine LRS	127
9. Vlada Ljudske republike Slovenije	127
10. Vrhovno sodišče LRS	127

Za stenografski biro:
Milan Megušar — Borut

Natisnila
tiskarna »Toneta Tomšiča«
v Ljubljani
junija 1952
v 500 izvodih
Obseg 132 strani

Izdala in založila
Ljudska skupščina LRS

